

PANEVROPSKI UNIVERZITET

za multidisciplinarne i virtuelne studije

Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

BANJA LUKA

**IZVJEŠTAJ O SAMOVREDNOVANJU I OCJENI KVALITETA
STUDIJSKOG PROGRAMA OPŠTE PRAVO**

II CIKLUS STUDIJA

2017 - 2019

Banja Luka, 22.05.2020

UVOD	4
1.0 Postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta	4
1.1 Subjekti postupka samovrednovanja	5
2.0 Metodologija	5
2.1 Pisanje izvještaja	6
PRVI DIO	6
Osnovni podaci o visokoškolskoj ustanovi	6
OSNOVNI PODACI O STUDIJSKOM PROGRAMU OPŠTE PRAVO	13
DRUGI DIO	15
PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA KVALITETA	15
OCJENA ISPUNJENOSTI SVAKOG POJEDINAČNOG STANDARDA KVALITETA	16
Standard 1	16
Kriterij 1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa	16
Kriterij 1.1	16
Kriterij 1.2	18
Kriterij 1.3	21
Standard 2	23
Kriterij 2 Kreiranje i usvajanje studijskih programa	23
Kriterij 2.1	23
Kriterij 2.2	26
Kriterij 2.4	31
Kriterij 2.5	35
Kriterij 2.6	39
Standard 3	48
Kriterij 3 Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta	48
Kriterij 3.1	48
Kriterij 3.2	49
Kriterij 3.3	50
Kriterij 3.4	51
Kriterij 3.5	51
Kriterij 3.6	51
Kriterij 3.7	53

Standard 4.	55
Kriterij 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje	55
Kriterij 4.1.	55
Kriterij 4.2.	56
Kriterij 4.3.	56
Standard 5.	57
Kriterij 5. Ljudski potencijali	57
Kriterij 5.1.	57
Kriterij 5.2.	58
Kriterij 5.3.	62
Kriterij 5.4.	64
Standard 6.	64
Kriterij 6 Resursi i finansiranje.....	64
Kriterij 6 .1.	64
Kriterij 6.2.	65
Kriterij 6.3.	66
Standard 7.	70
Kriterij 7. Upravljanje informacijama o studijskim programima	70
Kriterij 7.1.	70
Standard 8.	73
Kriterij 8. Informiranje javnosti o studijskim programima	73
Kriterij 8.1.	73
Standard 9:	74
Kriterij 9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa.....	74
Kriterij 9.1.	74
Kriterij 9.2.	75
Kriterij 9.3.	76
Kriterij 9.4.	76
KRITERIJ 10. MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA	77
Kriterij 10.1.	77
Kriterij 10. 2.	78
Kriterij 10.3.	79
Standad 10. Ciklično spoljašnje obezbjeđivanje kvaliteta	79

UVOD

Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske izdala je rješenje o akreditaciji Panevropskom univerzitetu „APEIRON“, 24. marta 2016. godine, pod brojem 01/1.3.74/16. Rješenjem koje važi do marta 2021. godine, potvrđen je standard kvaliteta rada Univerziteta.

Od devet kriterijuma koje je Agencija vrednovala: razvoj i strategija visokoškolske ustanove, upravljanje, unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i kultura kvaliteta, procedure i obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa, ocjenjivanje studenata, ljudskih resursa, kvaliteta fizičkih resursa, informacionih sistema, prezentacije informacija za javnost i međunarodne saradnje, četiri su dobila ocjenu **“VŠU pretežno ispunjava zahtjev”**, a pet je ocijenjeno sa **“VŠU u potpunosti ispunjava zahtjev”**.

Ovom Akreditacijom svi studijski programi na Panevropskom univerzitetu su dobili početnu akreditaciju.

Odluka o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini je donešena 16.02.2017 godine. U skladu sa ovom odlukom Panevropski univerzitet Apeiron je sproveo postupak samovrednovanja studijskih programa.

Radeći kontinuirano na poboljšanju kvaliteta i na realizaciji preporuka Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, Univerzitet je u periodu od 2016- 2019 god. realizovao niz mjera kojima osigurava bolji kvalitet usluga i veću ispunjenost standarda koji su dobili ocjenu **“VŠU pretežno ispunjava zahtjev”**

Izveštaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta prikazuje rezultate analize svih aspekata kvaliteta i daje ocjenu ispunjenosti standarda kvaliteta, omogućuje uklanjanje uočenih slabosti i unapređenje kvaliteta.

1.0 Postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta

Postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta studijskog programa Opšte pravo proveden je u skladu sa Pravilnikom o osiguranju kvaliteta, Poslovnikom kvaliteta, prateći Zahjeve ESG i Kriterije za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u BiH, uzimajući u obzir preporuke Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske iz Izveštaja o eksternoj evaluaciju broj 148-7/15.

Postupak samovrednovanja je proveden u svim oblastima osiguranja kvaliteta predviđenim Standardima za osiguranje kvaliteta na evropskom prostoru visokog obrazovanja, Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske, Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju BiH, Statutom, Pravilnikom o osiguranju kvaliteta, Poslovnikom kvaliteta, Strategijom o osiguranju kvaliteta 2016-2020.

Odbor za kvalitet je imenovao Tim za izradu Izveštaja o samovrednovanju za svaki studijski program.

Postupci anketiranja provedeni su u skladu sa Pravilnikom anketiranju studenata i nastavnog osoblja na Panevropski univerzitet „APEIRON“.

1.1 Subjekti postupka samovrednovanja

U postupku samovrednovanja učestvovalo je svo nastavno i nenastavno osoblje sa Fakulteta pravnih nauka, top menadžment ustanove, administrativno osoblje, studenti Panevropskog univerziteta „APEIRON“, alumnisti Univerziteta, poslodavci, lokalna zajednica i partneri Univerziteta.

U skladu sa Poslovníkom kvaliteta Odbor za osiguranje kvaliteta je na sjednici 15.01.2020.god. imenovao Tim izradu Izvještaja o samovrednovanju čiji je zadatak bio da prikupi sve relevantne podatke i sačini Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta studijskog programa Opšte pravo za period 2016-2019 godine

Članovi Tima :

1. Elveldina Tatarević, rukovodilac tima
2. Mr. Živana Kljajić, ass., stručni saradnik za osiguranje kvaliteta,
3. Prof.dr Vladimir Čolović, redovni profesor, dekan Fakulteta pravnih nauka
4. Marijana Petković, administrativno osoblje
5. Jana Ivanović Grahovac, student
6. Prof.dr Duško Medić, redovni profesor, voditelj studijskog programa
7. Prof.dr Vladimir Đurić, redovni profesor član tima iz reda nastavnog osoblja
8. Miljana Mandić, referent Fakulteta pravnih nauka

Tim za izradu Izvještaja o samovrednovanju studijskog programa Opšte pravo, imenovan od strane Odbora za kvalitet organizovao je i proveo postupak (prikupljanje, obradu i analizu podataka) i pripremio Izvještaj o samovrednovanju za studijski program Opšte pravo za period od 2016– 2019 godine

2.0 Metodologija

U postupku izrade Izvještaja o samovrednovanju korištene su metode analize službene dokumentacije, metode prikupljanja podataka putem anketa, metode prikupljanja podataka putem intervjua, metode obrade i analize podataka.

Podaci su prikupljeni anketiranjem i razgovorom sa studentima, nastavnim i administrativnim osobljem i ostalim akterima obrazovnog procesa kao što su partnerske kompanije gdje studenti obavljaju praksu, preduzeća u kojima su zaposleni diplomirani studenti Panevropski univerzitet „APEIRON“, zavod za zapošljavanje RS, te visokoškolske ustanove na kojima su studenti Panevropski univerzitet „APEIRON“ nastavili studije.

Analizirani su rezultati anketa koje je usvojio Odbor za kvalitet i Senat a anketiranje je vršeno u skladu sa Pravilnikom o anketiranju studenata na Panevropskom univerzitetu „APEIRON“ .

Način anketiranja i sadržaj anketa dati su u Pravilniku (interni hiperlink u folderu)

[Pravilnici\Pravilnik o studentskom vrednovanju i anketiranju.pdf](#)

Pri izradi ovog izvještaja sagledane su također:

- Odluke menadžmenta visokoškolske ustanove posvećene unapređenju nastavnog procesa što je i predmet redovnih diskusija na NNV Fakulteta pravnih nauka, Senatu, sjednicama tijela studentske organizacije, Upravnom odboru visokoškolske ustanove
- Izvještaji i analize o kvaliteti nastavnog procesa i uspjehu studenata u ostvarivanju obrazovnih rezultata koje su bile predmet diskusije NNV i Senata Univerziteta.

2.1 Pisanje izvještaja

Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta studijskog programa II ciklusa Opšte pravo je napisan u skladu sa Pravilnikom o osiguranju kvaliteta na Panevropskom univerzitetu Apeiron. U izvještaju je analizirana i ocijenjena ispunjenost svakog standarda osiguranja kvaliteta u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta na evropskom prostoru visokog obrazovanja i Pravilnikom o osiguranju kvaliteta.

Pravilnik o osiguranju kvaliteta

Izvještaj o samovrednovanju sadrži:

- Osnovne podatke o visokoškolskoj ustanovi i studijskom programu
- Analizu ispunjenosti svakog pojedinačnog standarda kvaliteta i kriterija,
- Prijedloge mjera za poboljšanje kvaliteta.

PRVI DIO

Osnovni podaci o visokoškolskoj ustanovi

Panevropski univerzitet "APEIRON" je **obrazovno-naučna ustanova** koja, u okviru svoje matične djelatnosti visokog obrazovanja, samostalno i/ili u saradnji sa inostranim partnerima obavlja osnovne akademske studije prvog ciklusa, specijalističke i master studije drugog ciklusa i doktorske studije trećeg ciklusa, programe cjeloživotnog učenja (*life-long learning*) i stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja. Univerzitet takođe obavlja osnovna i primijenjena istraživanja u matičnim naučnim oblastima akreditovanih studijskih programa, kao i istraživanja koja su u funkciji razvoja obrazovne djelatnosti.

Univerzitet je upisan kao visokoškolska ustanova u sudskom registru Osnovnog suda u Banjoj Luci pod brojem: U/I 4847/05 te u registar visokoškolskih ustanova pri Ministarstvu za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske pod brojem 11-I/08. Panevropski univerzitet je akreditovana visokoškolska ustanova (Rješenje o akreditaciji br. 01.1.3.74/16 od dana 24.03.2016. godine donešeno od strane Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske).

Naziv, adresa i e-mail adresa institucije	<p>Pan-evropski univerzitet "APEIRON" Banja Luka (Pan-European University "APEIRON" Banja Luka)</p> <p>Pere Krece 13, 78000 Banja Luka</p> <p>E-mail: WEB mail: info@apeiron-edu.eu Menadžment: management@apeiron-edu.eu Rektorat: rektorat@apeiron-edu.eu Studentska služba: studentska@apeiron-edu.eu Biblioteka: biblioteka@apeiron-edu.eu Računovodstvo: finansije@apeiron-edu.eu</p>
Internet adresa	www.apeiron-uni.eu
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Sporazum o osnivanju Univerziteta, broj: 001/2005, datum: 18. oktobar 2005.
Poresko-identifikacioni broj (PIB)	402381660007
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	11003117
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	<p>Visoka škola poslovne ekonomije – College of Modern Management Banja Luka</p> <p>Darko Uremović, Stepe Stepanovića 181 b, Banja Luka</p> <p>Siniša Aleksić, Ul. Vase Pelagića 31, Banja Luka</p> <p>Gilch Geb. Schnabel Cornelia Regina, Deutschland, Nürnberg br. 90491</p>
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	071-0-Reg-06-001811 od dana 03.11.2006. godine
BROJ I DATUM AKREDITACIJE	01/1.3.74/16 od dana 24.03.2016. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	<p>Dozvola za rad, broj: 07.2-9624/07 od dana 28.12.2007. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studija na daljinu, broj: 07.2-9624-1/07 od dana 28.12.2007. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskog programa, broj: 07.023/602-6968/09 od dana 27.11.2009. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj 07.023/612-193-5/11 od dana 13.12.2011. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-193-6/11 od dana 20.12.2011. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-193-7/11 od dana 30.12.2011. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-4-2/13 od dana 27.06.2013. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-3/2013-3 od dana 16.09.2013. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-3-2/13 od dana 08.10.2013. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.023/612-1-3-4/13 od dana 17.03.2014. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.050/612-195-3/13 od dana 16.10.2014. godine</p> <p>Dozvola za izvođenje studijskih programa, broj: 07.050/612-195-5/13 od dana 26.01.2015. godine</p>

Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	Dozvola za rad van sjedišta, broj: 07.023/612-86-3/10 od dana 17.09.2010. godine Dozvola za rad van sjedišta, broj: 07.023/612-35-3/10 od dana 18.05.2011. godine
Organizacione jedinice, odgovorna lica	Fakultet pravnih nauka, prof. dr Sanel Jakupović, dekan Fakultet pravnih nauka, prof. dr Vladimir Čolović, dekan Fakultet informacionih tehnologija, prof. dr Branko Latinović, dekan Fakultet zdravstvenih nauka, prof. dr Ljiljana Stojanović Bijelić, dekan Fakultet sportskih nauka, prof.dr Velibor Srdić, dekan, dekan Fakultet filoloških nauka, prof. dr Larisa Čović, dekan Saobraćajni fakultet, prof.dr Tomislav Vujnović, dekan
Broj telefona	Sekretarijat: +387 (0) 51 247 920; Predsjednik Upravnog odbora Univerziteta: +387 (0) 51 247 942; Direktor univerziteta +387 (0) 51 247 943; Pomoćnik direktora za ekonomiju i finansije: +387 (0) 51 247 928; Pomoćnik direktora za pravna pitanja: +387 (0) 51 247 944; R e k t o r a t Rektor: +387 (0) 51 247 922; Prorektor za naučni radi i međunarodnu saradnju: +387 (0) 51 247 925; Prorektor za finansije i saradnju sa privredom: +387 (0) 51 247 977; Prorektor za nastavu: +387 (0) 51 247 978; Vijeće za postdiplomske i doktorske studije: +387 (0) 51 247 977; Studentska služba: Telefoni: +387 (0) 51 430 890; 430 893; 247 983 247 894; 247 940 ; 430 892 ; Šef Studentske službe: +387 (0) 51 430 895;

Akadska, stručna i naučna zvanja dodjeljuju se na osnovu Nomenklature stručnih, akademskih i naučnih naziva koja se stiču na Panevropskom univerzitetu, te na osnovu licenci Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, a u skladu sa Pravilnikom o listi strukovnih, akademskih i naučnih zvanja (Sl. gl. 117/2014) i Zakonom koji uređuje ovu oblast (Zakon o visokom obrazovanju Republike Srpske, član 9, stav 2).

1.2 Osnivanje i razvoj Panevropskog univerziteta Apeiron

Panevropski univerzitet je nastao iz Fakulteta pravnih nauka – College o Modern Management u jesen 2003 godine, kao projekat eksperata i istomišljenika iz akademske zajednice BiH i zemalja okruženja, sa motivima stvaranja privatne, nezavisne i autonomne visokoškolske ustanove bazirane na principima Bolonjske reforme visokog obrazovanja i najboljih tradicija anglosaksonskih koledža i evropskog akademizma. Ciljevi projekta su bili reinženjering nastavnih planova i programa i prilagođavanje didaktičkih metoda u skladu sa pristupom koji se primjenjuje na američkim i evropskim visokoškolskim ustanovama te da se mladoj generaciji u BiH ponude alternativne vrijednosti altruizma, tolerancije, rada, učenja i sticanja humanog i poslovnog kapitala kroz težak i uporan rad, te preuzimanje društvene odgovornosti za stanje u lokalnim i širim zajednicama.

Važniji događaji u razvoju Univerziteta:

- Osnovan Fakultet poslovne ekonomije **(2003. godina)**.
- Osnovan Panevropski univerzitet sa sljedećim fakultetima kao organizacionim jedinicama: Fakultet pravnih nauka, Fakultet pravnih nauka, Fakultet informacionih tehnologija, Fakultet zdravstvenih nauka i Fakultet sportskih nauka **(2005. godina)**
- Panevropski univerzitet „APEIRON“ dobija novu licencu za sve studijske programe prvog ciklusa,

koja je istovremeno bila i početna akreditacija ustanove izdane od strane Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske **(2007. godina)**.

- Osnovan Naučno-istraživački Institut Univerziteta “APEIRON” **(2007. godina)**.

Institut saraduje na naučno-istraživačkim projektima i ima potpisane sporazume o naučno-nastavnoj i naučnoistraživačkoj saradnji sa više eminentnih naučnoistraživačkih i obrazovnih institucija, među kojima su: Institut ekonomskih nauka u Beogradu, Institut za razvoj (IDCE) u Parizu, Institut Univerziteta Norrköping (Švedska), Institut Fraunhofer IAO (Njemačka.).

- Univerzitet mijenja sjedište i useljava u nove prostorije kapaciteta 5.000 m² **(2007. godina)**.

Iste godine Univerzitet investira značajna finansijska sredstva za sanaciju objekta i u novu opremu (prostor unutar učionica organizovan je tako da podstiče interaktivan rad studenata i profesora, a sve učionice su opremaju za izvođenje studija učenja na daljinu, ugrađuje se najsavremenija oprema za tele-conferencing i video-streaming, sve učionice se opremaju sa IP video-kamerama, širokopojasnim stacionarnim mikrofonima, multimedijanim računarima za akviziciju i digitalizaciju svih ulazno-izlaznih sadržaja u/iz učionice, projekcionim uređajima i projekcionim panelima. Obezbeđuje se tehnička mogućnost za snimanje, digitalizuju i katalogizaciju svih predavanja u informacionom sistemu učenja na daljinu, omogućavajući studentima da u bilo koje vrijeme i sa udaljenih lokacija pregledaju bilo koji čas odnosno nastavnu jedinicu).

- Univerzitet dobija licencu za izvođenje studija na daljinu **(2007. godina)**.

- Osnovan Filološki fakultet kao organizaciona jedinica Univerziteta sa studijskim programom Ruski jezik **(2009. godina)**.

- Osnivanje odjeljenja van sjedišta ustanove u Bijeljini, u sjeveroistočnoj BiH **(2010. godina)**.

- Kupovina dodatnog poslovnog prostora u površini 213 m² u sjedištu ustanove u Banjoj Luci na prvom spratu za potrebe osnivanja univerzitetske radio televizije **(2012. godina)**.

- Osnivanje odjeljenja van sjedišta ustanove u Novom Gradu, u zapadnoj BiH **(2011. godina)**.

- Dobijena licenca za izvođenje jednogodišnjih i dvogodišnjih master studija drugog ciklusa studija na Fakultetu poslovne ekonomije (studijski programi Opšte pravo i Menadžment u bankarstvu, finansijama i trgovini), Fakultetu pravnih nauka (studijski program: Opšte pravo i Fakultetu informacionih tehnologija (studijski program: Poslovna informatika – inženjering informacionih tehnologija **(2011. godina)**.

- Organizacija “European Business Assembly” iz Oksforda dodijelila je Panevropskom univerzitetu “APEIRON” iz Banja Luke evropsku nagradu za kvalitet u obrazovanju **(2011. godina)**.

Nagrada je dodijeljena na 48. promociji nagrada “Socrates” koje se tradicionalno dodjeljuju tokom Samita lidera u Oksfordu svake godine. Darku Uremoviću, predsjedniku Upravnog odbora, uručena je nagrada “Ujedinjena Evropa” koja se dodjeljuje kao najviše međunarodno priznanje za lične zasluge u razvoju društvene zajednice, te ličnog doprinosa u razvoju evropskih integracija. Panevropski univerzitet “APEIRON” je ovo priznanje dobio za “... sistem obrazovanja koji je preuzeo najbolje primjere obrazovnog procesa visokoškolskih ustanova u Evropi, ali i kao priznanje za profesionalizam nastavnog osoblja, kvalitet istraživačkog rada, te uvođenje i ostvarivanje međunarodnih standarda i programa...”. Ovo priznanje su na svečanoj dodjeli 20. juna 2011. godine na Oksfordskom univerzitetu, primili mr Siniša Aleksić, direktor Panevropskog univerziteta i Darko Uremović, projekt menadžer za razvoj i predsjednik Upravnog odbora.

- Na Univerzitetu je uveden međunarodni standard upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008 za visoko obrazovanje, obrazovanje odraslih, naučna istraživanja i eksperimentalni razvoj. Univerzitet je sertifikovan od strane akreditacionog tijela TÜV Rheinland InterCert Kft. **(2011. godina)**.
- Osniva se prva akademska IP televizija u BiH – Apeiron TV Chanel **(2011. godina)**.
(Implementirana je platforma za IP televiziju kao i IP radio preko koje se u realnom vremenu emituju obrazovni i akademski video, odnosno audio sadržaji. Sama platforma se takođe koristi za isporuku video sadržaja snimljenih predavanja unutar Learning Cubes 4.0 Sistema za učenje na daljinu. Televizija se emituje u digitalnom formatu kao interaktivna IP televizija, kao akademski i obrazovno-dokumentarni televizijski program putem internet TV kanala “APEIRON TV Channel” na WEB adresi www.apeiron-uni.tv).
APEIRON TV Channel je programski otvoren internet radio i televizijski kanal koji je okrenut opštim korisnicima i studentima, ali i svim intelektualno radoznalim gledaocima televizije nove generacije. Koristi od ovog projekta imaju ne samo studenti Panevropskog univerziteta već i mladi, kreativni i poduzetni saradnici iz akademske zajednice i društvenog okruženja.
- Na uticajnoj svjetskoj rang listi Webometrics Ranking (www.webometrics.info) sastavljenoj prema obimu internet aktivnosti univerziteta i visokih škola, između više od 20 hiljada visokoškolskih ustanova, Panevropski univerzitet “APEIRON” Banjaluka je među najbolje rangiranim visokoškolskim ustanovama u BiH **(2012. godina)**.
- Univerzitet postaje ovlašćena Microsoft IT akademija i Cisco Network akademija i dobijaju se licence ovlašćenih testnih centara Pearson VUE i Prometric **(2012. godina)**.
- Osniva se vlastita digitalna štamparija, kao organizaciona jedinica Univerziteta **(2012. godina)**.
- Kupovina dodatnog poslovnog prostora u površini 1.062 m² u sjedištu ustanove u Banjoj Luci za potrebe obavljanja nastavno-naučne djelatnosti **(2012. godina)**.
- Kupovina dodatnog poslovnog prostora u površini 800 m² u sjedištu ustanove u Banjoj Luci za potrebe obavljanja nastavno-naučne djelatnosti **(2013. godina)**.
- Formiran Centar za vođenje karijere **(2013. godina)**.
Centar za vođenje karijere, kao posebna organizaciona jedinica prikuplja informacije o globalnim i lokalnim kretanjima i potrebama tržišta rada za odgovarajućim obrazovnim profilima i specifičnim kompetencijama studenata te stvara uslove za organizovano i sistematsko posredovanje u promociji studenata Univerziteta na tržištu rada (u svrhu zapošljavanja, organizaciji radne prakse studenata, u daljem školovanju i zapošljavanju u zemlji i inostranstvu.
- Osnovan Saobraćajni fakultet, kao organizaciona jedinica Univerziteta, sa studijskim programom Drumski saobraćaj i transport **(2013. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje Nastavno-prevodilačkog studijskog programa prvog ciklusa studija pri Filološkom fakultetu **(2014. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje jednogodišnjih i dvogodišnjih master studija drugog ciklusa na Fakultetu zdravstvenih nauka na studijskim programima Sestrinstvo i Sanitarni inženjering **(2014. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje jednogodišnjih i dvogodišnjih master studija drugog ciklusa na Fakultetu sportskih nauka na studijskim programima Sportski menadžment (jednogodišnji i

dvogodišnji studij) i Sport u ciljanim grupama (jednogodišnji studij) **(2014. godina)**.

- Osniva se Studentski radio „APEIRON“ kao IP radio **(2014. godina)**.
- Okončana investicija u sanaciju i adaptaciju vlastitog poslovnog prostora u prizemlju ustanove u površini 1.872 m² **(2014-2015. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Ruski jezik na jednogodišnjim master studijama drugog ciklusa **(2015. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Menadžment u zdravstvu na jednogodišnjim i dvogodišnjim master studijama drugog ciklusa **(2015. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Informacioni sistemi u komunikacijama i logistici na trogodišnjim studijama trećeg ciklusa **(2015. godina)**.
- Institucionalna reakreditacija ustanove **(2016. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Ekonomija, studijski modul: Poslovno upravljanje u logistici, na trogodišnjim studijama trećeg ciklusa **(2016. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Računarska multimedija i grafika na studijama prvog ciklusa pri Fakultetu informacionih tehnologija **(2016. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Inženjering informacionih tehnologija sa usmjerenjima Programiranje i softversko inženjerstvo i Računarska bezbjednost i zaštita informacija na studijama prvog ciklusa pri Fakultetu informacionih tehnologija **(2018. godina)**.
- Dobijena licenca za izvođenje studijskog programa Ruski jezik i književnost sa usmjerenjima Lingvistika i književne studije i Kulturološko-civilizacijski okvir ruskog jezika i književnosti na trogodišnjim studijama trećeg ciklusa **(2019. godina)**.

Misija

Panevropski univerzitet "APEIRON" svoju misiju zasniva na ciljnim pretpostavkama države u procesu promjena, reformi i tranzicije prema građanskom demokratskom društvu, koje karakterišu parlamentarni pluralizam, pravna država, vladavina zakonitosti i tržišna privreda sa dominacijom privatnog vlasništva. Bez sumnje je da je tom novom vremenu potrebno novo duboko znanje, koje prije svega znači iskorak iz postojećeg kulturno-civilizacijskog okruženja ka novom pogledu na svijet i drugačijem pristupu ekonomiji, pravnom sistemu, zdravstvenoj zaštiti, diseminaciji informacija i sticanju znanja. Holistički pristup fenomenu "dobra" za svakog pojedinca podrazumijeva unapređenje njegovog individualnog i porodičnog zdravlja, demokratizaciju znanja, slobodno odlučivanje i odgovornost, osiguravanje kvalitete življenja i integraciju pojedinca sa njegovim socijalnim okruženjem, porodicom i lokalnom zajednicom.

Univerzitet sa sloganom "*Univerzitet evropskih znanja*" polazi od iskustva socijalno i ekonomski uspješnih i tehnološki razvijenih zemalja. To znači da se procesom učenja i obrazovnim standardima trebaju kreirati kadrovi educirani u multidisciplinarnim područjima sa operativnim znanjima i fokusom na razvoj kreativnih sposobnosti studenata.

Društvena misija univerziteta je fokusirana na obrazovanje budućih kadrova i lidera sposobnih da kreiraju održivu društvenu, ekonomsku i tehnološku strategiju države, vrednujući ljudske resurse koji će kvalifikovati mladu akademsku generaciju da se suoči sa svojim građanskim i ekonomskim okruženjem i izazovima budućnosti.

Vizija

Vizija ustanove je da se u ostvarivanju društvene misije na polju visokog obrazovanja, stručne edukacije i naučno-istraživačkog rada u regionu pozicionira kao lider, uz osvarivanje najviših evropskih standarda u organizaciji studija, primjenu didaktičkih metoda i nastavnih planova i programima baziranih na najboljim iskustvima i tradicijama američkih koledža, evropskih univerziteta i reformskih principa iniciranih Bolonjskom procesom restrukturiranja evropskog sistema visokog školstva.

Definisano je optimalan broj obaveznih predmeta, a studentu je omogućena sloboda i inicijativa da samostalno odabere izborne i fakultativne predmete u okviru multidisciplinarnih studijskih programa, odn. da stiče dodatna znanja i vještine u okviru strukovnih akademija, instituta i funkcionalnih obrazovnih jedinica univerziteta, individualizirajući i dizajnirajući vlastiti studij po mjeri promjena svoga socijalnog okruženja.

Studijski programi na Panevropskom univerzitetu su usmjereni ka sticanju znanja koje će kvalifikovati studente za poslove u visokotehnologiziranom okruženju za koje se traži razumjevanje procesa i sposobnosti upravljanja sistemima koji posjeduju "meta" inteligenciju, ali takođe i inicijativnost, preduzetništvo, sposobnost psihološke evaluacije saradnika i orkestriranja radnih grupa i timova, sposobnosti donošenja odluka u deficitu vremena, sposobnost daljeg cjeloživotnog učenja, sposobnost fokusiranja relevantnih informacija u okruženjima informacionog obilja i informacionog zagađenja, sposobnost procesiranja više simultanih poslova i sposobnost kreativne integracije znanja i prakse.

Za potrebe obrazovanja i naučno-istraživačkog razvoja angažovani su kadrovi sa naučnim dignitetom čiji je koeficijent kompetentnosti korespondentan njihovom znanju, sposobnosti i spremnosti da preuzmu rizik i odgovornost za sopstveni život i za obnovu svoje lokalne i globalne zajednice transformišući te zajednice u "društva znanja" (*society of knowledge*) i "društva učenja" (*society of learning*).

Zato je opredjeljenje Panevropskog univerziteta da razvija multidisciplinarnu studijsku programe iz rubnih naučnih oblasti koje su zanemarene na etabliranim studijima javnih univerziteta, a koje imaju najveći potencijal za budućnost, te da implementira savremene pedagoške tehnologije zasnovane na interaktivnoj nastavi, savremenim pedagoškim radionicama, virtuelnim nastavnim okruženjima i primjeni informaciono-komunikacionih tehnologija obrazovanja na daljinu.

Efikasnost i efektnost studija, atraktivnost multidisciplinarnih nastavnih programa koji korespondiraju sa budućim izazovima, te psihološko i preduzetničko animiranje studenata kroz primjenu interaktivnih pedagoških metoda u organizaciji i izvodenju nastavno-naučnog procesa, proizvodi visoku prolaznost kao funkciju prenetih znanja i vještina, ali i kao posljedicu visoke motivisanosti studenata.

Univerzitet će u svojoj praksi primjenjivati i principe cjeloživotnog učenja (*life-long learning*) u ostvarivanju osnovnog ljudskog prava na učenje i obrazovanje, promovišući evropsku transparentnost studija, mobilnost studenata i profesora, "evropsku dimenziju" (*vrijednosti ujedinjene Europe*) u visokom obrazovanju, sistem osiguranja kvalitete i upravljanja, kontrole i evaluacije kvalitetom, obrazovanje orjentisano ka studentu (*student-centred education*), javnost, transparentnost i kumuliranje svih oblika rada u sistemu evaluiranja znanja i postignuća studenata, obrazovni proces dizajniran u vidu stepenaste spirale u kojem je akumuliranje kredit-bodova za sve oblike rada studenata uslov za vertikalnu prohodnost, individualizirane i kredibilne studije dizajnirane prema intelektualnoj i psihološkoj mjeri studenata, te svestrani razvoj istraživačkih i poslovnih funkcija Univerziteta kao inkubacionog i "career guidance" centra.

OSNOVNI PODACI O STUDIJSKOM PROGRAMU OPŠTE PRAVO II ciklus

- **Naziv studijskog programa:** Opšte-pravni studijski program
- **Nosilac studijskog programa:** Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka
- **Izvođač studijskog programa:** Fakultet pravnih nauka Panevropskog univerziteta Apeiron
- **Tip studijskog programa:** akademski
- **Nivo studijskog programa:** studij drugog ciklusa
- **Trajanje studijskog programa:** 2 godine (4 semestra) sa ulaznim nivoom od 180 ECTS kredita; i 1 godine (2 semestra) sa ulaznim nivoom od 240 ECTS kredita
- **Broj ECTS bodova:** 180 i 240
- **Akademski naziv koji se stiče po završetku studijskog programa:** „Master prava – 300 ECTS“, i „Master prava – uže usmjerenje/specijalizacija – 300 ECTS“
- **Način izvođenja studijskog programa:** redovni studij, vanredni studij, studij učenja na daljinu
- **Datum početka izvođenja studijskog programa:**
- **Voditelj studijskog programa:** prof.dr Duško Medić, redovni profesor, prodekan fakulteta
- **Odgovorna osoba:** prof.dr Vladimir Čolović, redovni profesor, dekan fakulteta
- **E-mail odgovorne osobe:** vladimir.z.colovic@apeiron-edu.eu

- A. Osnovni cilj** Opšte-pravnog studijskog programa Fakulteta pravnih nauka u okviru II ciklusa studija jeste omogućavanje da studenti-kandidati steknu produbljena znanja, kako iz šire oblasti prava, tako i iz pojedinih naučnih disciplina, odnosno, usmjerenja. Taj cilj se postiže izborom određene šire oblasti u okviru kojih se polažu osnovni i modularni predmeti, koji odgovaraju konačnom usmerenju kroz završni rad, koji je sublimacija svih produbljenih znanja stečenih na studijama II ciklusa u okviru jedne teme, koju kandidati određuju u saradnji sa mentorom. Predmeti koji se polažu moraju biti u okviru teme završnog rada. Osnovna znanja na studijama II ciklusa se stiču kroz osnovne predmete koji se slušaju 2, odnosno, 4 semestra, a specijalistička znanja se stiču kroz polaganje modularnih predmeta. Svi studenti II ciklusa studija polažu metodologiju naučnoistraživačkog rada koja predstavlja osnov za dalji rad ne samo na studijama II ciklusa. Osnovni cilj ovog studijskog programa je da pripreme kandidate i za doktorske studije, odnosno, studij II ciklusa predstavlja uslov za upis doktorskih studija. Naime, u okviru II ciklusa studija kandidat mora da stekne potrebno znanje korišćenja naučnih metoda i istraživačkih tehnika u užem području istraživanja, kako bi se osposobio da kreativno rješava kompleksne probleme iz svoje prakse, kako bi se osposobio za dalji naučno istraživački rad.
- B.** Kada govorimo o **specifičnim ciljevima** II ciklusa studija u okviru navedenog studijskog programa, onda moramo imati u vidu ciljeve na nivou države, odnosno, društvene zajednice, kao i globalne ciljeve. Ciljevi koji se vezuju za okvire države se odnose na osposobljavanje kandidata u ovom ciklusu za vršenje složenijih poslova u oblasti prava, odnosno, za osposobljavanje kandidata koji će moći da odgovore na kompleksne zahteve u ovoj oblasti, a koji se definišu na različitim nivoima u zemlji. Ako govorimo o globalnim ciljevima, onda mislimo na dalje usavršavanje tih kandidata, koje treba da doprinese i statusu države iz kojih su navedeni kandidati, u smislu usklađivanja državnog i pravnog sistema te države sa sistemima koji su uspostavljeni u drugim državama, što znači da se kandidati moraju osposobljavati i za uporednopravnu analizu propisa, itd.

- C. Važni **specifični ciljevi** Opšte-pravnog studijskog programa na II ciklusu studija su usmjereni, pre svega, na produbljanje znanja studenata koje će im koristiti za samostalan naučno-istraživački rad, samostalno donošenje naučnih zaključaka i pripremu za doktorske studije. Ovde se ne radi samo o primeni propisa, već i o njihovom oblikovanju, kao i donošenju teorijskih zaključaka. Upravo rad sa mentorom i izrada završnog rada tome treba da doprinese tome u odgovarajućoj oblasti. Zato kandidati treba da se osposobe za samostalnu analizu drugih pravnih i zakonodavnih sistema, kao i uporednopravnu analizu. U završnom radu kandidati treba da daju svoj naučni doprinos, koji će, u odgovarajućoj oblasti prava, doprineti prilagođavanju i razvoju pojedinih pravnih propisa. Kandidati na II ciklusu studija moraju da budu osposobljeni da odrede mesto našeg pravnog i zakonodavnog sistema u regionu i svetu, u odnosu na druge državne i pravne sisteme i u odnosu na pravne akte međunarodnih organizacija čiji je član naša država.
- D. Opšte-pravni studijski program na II ciklusu studija na Fakultetu pravnih nauka se sprovodi u interakciji sa ostalim programima u okviru VŠU, kao i celog Univerziteta, a što se određuje kao **ključna fundamentalna vrijednost** ovog studijskog programa
- A. **Ključne prednosti** Opšte-pravnog studijskog a II ciklusu studija programa sadržane su u produbljenim znanjima koja stiču studenti koji su završili ovaj program, kao i zaključci do kojih su došli u izradi završnog-master rada, a što se, pre svega, odnosi na sledeće: 1) nastavak usavršavanja na doktorskim studijama; 2) nastavak usavršavanja na specijalističkim studijama; 3) priprema za bavljenje naučnim radom i radom na visokoškolskim ustanovama; 4) obavljanje složenih poslova u preduzećima i ustanovama; 5) priprema za obavljanje rukovodećih funkcija u preduzećima, ustanovama i pravosuđu; 6) izrada opštih akata, predlaganje zakonskih propisa, analiza istih, itd; 7) naučna djelatnost u području pravnih nauka; 8) ostali poslovi u skladu sa ciljevima ovog ciklusa studija.
- B. U prethodnom periodu vršene su pojedine planirane **izmjene i dopune u planu i programu** Opšte-pravnog studijskog programa na II ciklusu studija, a što se pre svega odnosi na nastavni plan i program pojedinih modularnih predmeta, kao i samih grupa predmeta. Cilj je uža specijalizacija kandidata, a što je u oblasti prava veoma potrebno, imajući u vidu da se na I ciklusu studija stiču opšta znanja. Osim toga, proširenje literature koja se koristi na ovim studijama, i insistiranje na učenju i znanju odgovarajućih stranih jezika, kako bi mogla da se koristi literatura i izrađuje završni rad;
- C. U okviru Opšte-pravnog studijskog programa na II ciklusu studija vršile su se i druge aktivnosti kako bi se unapredio ovaj program, a kako bi i studenti lakše savladali isti, tako što su se pojedinačno i postepeno uključivali u njih. To se odnosi na sledeće: (1) učešće profesora Fakulteta kao i studenata na prestižnim međunarodnim i nacionalnim naučnim konferencijama u zemljama regiona i Evrope, o čemu su upoznavali i kandidate na II ciklusu studija; (2) međunarodna saradnja sa visokoškolskim i naučnim ustanovama koji realizuju identične ili slične studijske programe poslediplomskih studija, kao i naučna istraživanja, a naročito sa Pravnim fakultetom Univerziteta Union u Beogradu, sa kojim je, u ovom smislu, zaključen i ugovor, zatim sa Institutom za uporedno pravo u Beogradu sa kojim je, takođe, zaključen ugovor o naučnoj saradnji, kao i sa drugim institucijama; (3) organizovanje tematskih javnih predavanja domaćih i međunarodnih stručnjaka iz datih oblasti na Panevropskom univerzitetu, (4) podsticanje vlastitog akademskog nastavnog i naučnog osoblja, uključenog u izvođenje predmetnog studijskog programa, za učešće u radu međunarodnih i domaćih naučnih skupova iz datih oblasti, (5)

izgradnja i uvođenje softverskih rješenja i izgradnja vlastitih informaciono-komunikacionih podsistema za omogućavanje realizacije efikasnog prenosa znanja i vještina u oblasti prava; (6) unaprjeđenje kvaliteta vlastite naučne baze i razmjena naučnih priloga domaćih i međunarodnih autora putem publikovanja naučnog časopisa „Godišnjak Fakulteta pravnih nauka“ u izdanju VŠU „Apeiron“; (7) izdavanje publikacija – univerzitetskih knjiga, udžbenika ili priručnika iz datih tematskih oblasti od strane vlastite naučne i nastavne baze u izdanju VŠU „Apeiron“, (8) rad sa studentima i njihova priprema za doktorske studije, kao za učešće na pojedinim konferencijama; (9) vođenje baze podataka o svršenim studentima datog studijskog programa kroz Centar za vođenje karijere i uključivanje istih u nastavak saradnje s VŠU „Apeiron“.

- D.** Smatramo da će Fakultet pravnih nauka u skorije vreme početi sa akreditacijom doktorskih studija, upravo, kroz Opšte-pravni studijski program imajući u vidu da postoje svi uslovi za navedeno, a što nastavni plan i program kako na I, tako i na II ciklusu studija obezbeđuje.

Kako bi se zaokružile sve navedene aktivnosti radi lakšeg sprovođenja Opšte-pravnog studijskog programa na II ciklusu studija, Fakultet pravnih nauka će, u sledećem periodu, obratiti pažnju na neke od poslova koji će u periodu od sledeće dve godine biti ostvareni. Ti poslovi su sledeći: 1) detaljnije definisanje i proširenje modularnih programa, kako bi se izvršila specijalizacija studenata u određenim oblastima prava; 2) omogućavanje učešća studenata II ciklusa studija da učestvuju na nacionalnim i međunarodnim konferencijama, a za šta posebno moraju da ih pripreme mentori i ostali profesori na master programu studija; 3) omogućavanje da kandidati bliže sarađuju sa drugim visokoškolskim institucijama i naučnim institutima; 4) intenzivan rad na uključanju kandidata na pojedine međunarodne i nacionalne projekte.

DRUGI DIO

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA KVALITETA

Panevropski univerzitet Apeiron kontinuirano radi na obezbeđivanju kvaliteta u skladu sa Strategijom o osiguranju kvaliteta, Pravilnikom o osiguranju kvaliteta, Poslovníkom kvaliteta i Politikama kvaliteta. Ovi dokumenti su transparentni, javno objavljeni na web stranici univerziteta.

Prema Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja i Kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH, Univerzitet kontinuirano sprovodi postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i mjerenje zadovoljstva korisnika usluga.

Na razvoju kvaliteta angažovani su svi zainteresovani akteri- nastavno i nenastavno osoblje, studenti, partneri na realizaciji naučno istraživačkog rada, predstavnici poslodavaca i predstavnici vladinog i nevladinog sektora a kultura kvaliteta primjenjuje se u svim aspektima djelovanja i svim normativnim aktima Univerziteta.

Sistem upravljanja kvalitetom je usmjeren na stalno poboljšavanje nastavno-naučnog procesa te na stalno inoviranje procesa rada. Odgovornost za obezbeđenje kvaliteta obaveza je svakog zaposlenog za posao koji obavlja. Univerzitet kontinuirano vrši poboljšavanje kvaliteta nastavnih programa, razvija najviše standarde kvaliteta i afirmiše najviše standarde nastave i evaluacije stečenih znanja.

Organizaciona struktura za osiguranje kvaliteta Panevropski univerzitet „APEIRON“ je uspostavljena sistematski u skladu sa Pravilnikom o osiguranju kvaliteta kojim su utvrđeni zadaci tijela i postupci za osiguranje kvaliteta.

Izveštaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta studijskog programa je izvršen na osnovu analize ocjenjivanja ispunjenosti svakog pojedinačnog standarda kvaliteta. Svaki standard je analiziran i vrednovan u skladu sa datim smjernicama, i kriterijumima.

OCJENA ISPUNJENOSTI SVAKOG POJEDINAČNOG STANDARDA KVALITETA

Standard 1

Ustanove treba da imaju politiku za obezbjeđivanje kvaliteta koja je objavljena i koja čini dio njihovog strateškog upravljanja. Interne zainteresovane strane treba da izrade tu politiku i da je provode putem odgovarajućih struktura i procesa, pritom uključujući eksterne zainteresovane strane.

Kriterij 1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa

Kriterij 1.1 *Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja*

Procedure planiranja i kontrole kvaliteta Panevropski univerzitet je razradio i uskladio prema preporukama Evropske asocijacije za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju ENQA - European Association for Quality Assurance in Higher Education u dokumentu "Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area", a na Univerzitetu je uveden međunarodni standard upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008 za visoko obrazovanje, obrazovanje odraslih, naučna istraživanja i eksperimentalni razvoj.

Unutrašnji sistem osiguranja kvaliteta uspostavljen je dokumentima koji su javno objavljeni na web stranici Univerziteta. Sistem se periodično evaluira i po potrebi revidira:

Politike kvaliteta <http://apeiron-uni.eu/politika-kvaliteta.html>

Poslovnik kvaliteta http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovnik_kvaliteta_rev_003a.pdf

Pravilnik o osiguranju kvaliteta http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/pravilnik_o_osiguranju_kvaliteta.pdf

Strategija osiguranja kvaliteta <http://www.apeiron-uni.eu/PUA-Q-SOK-002-Strategija-Rev004.pdf>

Strategija razvoja ustanove <http://apeiron-uni.eu/kvalitet/strategija-razvoja-VSU.pdf>

Realizacijom ciljeva Strategije osiguranja kvaliteta Univerzitet kontinuirano radi na unapređenju kvaliteta rada službi, nastavnog procesa i naučno – istraživačkog rada.

Opšti ciljevi Sistema upravljanja kvalitetom na Panevropskom univerzitetu „APEIRON“:

- Održavati efektivan Sistem upravljanja kvalitetom Panevropskog univerziteta “APEIRON” u saglasnosti sa: Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja ESG-ENQA i Kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH,

normama i standarima kvaliteta definisanih Zakonom o visokom obrazovanju RS te Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova;

- Održavati nivo kvaliteta u cilju povećavanja ugleda Panevropskog univerziteta kod naših studenata i u javnosti;
- Obezbjediti nastavno-naučne usluge i usluge najvišeg kvaliteta u skladu sa potrebama, očekivanjima i mogućnostima naših studenata i društva u cjelini;
- Neprekidno povećavati zadovoljstvo naših studenata i društva u cjelini;
- Obezbjediti usaglašenost rada i poslovanja Univerziteta sa zakonskim i sigurnosnim propisima;
- Obezbjediti siguran i zdrav ambijent za sve zaposlene;
- Neprekidno poboljšavati poslovne procese, sisteme i sposobnosti;

Ciljevi kvaliteta su uspostavljeni na svim relevantnim funkcijama i nivoima unutar Univerziteta. Panevropski univerzitet "APEIRON" u cilju ispunjenja svoje misije stalno prati, analizira i poboljšava svoje procese kroz:

- analize povratnih informacija;
- praćenje realizacije nastavnog procesa;
- analize uspješnosti studiranja;
- praćenje realizacije procesa usluga;
- primjenu metoda i tehnika za unapređenje kvaliteta;
- praćenje i analiziranje plana poslovanja;
- sprovođenje internih audita;
- izvođenje korektivnih i preventivnih akcija.

Osnovni ciljevi kvaliteta su usaglašeni sa usvojenom misijom i vizijom Univerziteta. Osnovni ciljevi kvaliteta se ostvaruju kroz:

- Kontinuirano unapređenje procesa rada,
- Stalno obučavanje i stručno i naučno osposobljavanje radne snage,
- Kontinuirano unapređenje internog i eksternog komuniciranja,
- Svođenje svih oblika žalbi na minimum,
- Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga - anketiranje studenata,
- Kreiranje marketing plana za svaku školsku godinu - formulisanje marketing strategije podrazumijeva niz strateških odluka u domenu sprovođenja segmentacije tržišta, analize tržišta, SWOT analize, analize konkurencije te pozicioniranje ustanove na tržištu u odnosu na konkurenciju. Na osnovu izvršenih analiza potrebno je definisati marketing ciljeve i donijeti odluku o najoptimalnijoj kombinaciji instrumenata marketing miksa,
- Investiranje u razvoj informacionog sistema i opremu.

Osnovni cilj sistema kvaliteta je osiguranje najvišeg kvaliteta u pružanju obrazovnih usluga, naučno-istraživačkoj djelatnosti i nenastavnim uslugama. Sistem upravljanja kvalitetom je projektovan sa ciljem da zadovolji zahtjeve Standarda i smjernica za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja ESG-ENQA i Kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH, te normi i standarda kvaliteta definisanih Zakonom o visokom obrazovanju RS i Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova;

Mjerljivi ciljevi kvaliteta se donose za svaku godinu i iskazuju u planu poslovanja Univerziteta, te se kontinuirano prati njihovo izvršenje i donose korektivne mjere. Na ovaj način se obezbjeđuje stalno poboljšanje uspostavljenog sistema upravljanja kvalitetom. Rukovodstvo Univerziteta primjenjuje planiranje kvaliteta za aktivnosti i resurse koji su neophodni za zadovoljenje Politike kvaliteta, Ciljeva kvaliteta i zahtjeva za kvalitetom. Planiranje kvaliteta je integralni dio našeg sistema upravljanja kvalitetom. Ovo podrazumijeva izradu planova za realizaciju svih glavnih procesa, parcijalnih procesa, kao i procesa poboljšanja. Planovi koji se izrađuju su dugoročni, na godišnjem, polugodišnjem i mjesečnom nivou.

Obzirom da su Strategija razvoja i Strategija osiguranja kvaliteta rađene za period od pet godina pojavila se potreba izrade novih Strategije za period narednih pet godina. Za pokretanje aktivnosti na izradi nove Strategije razvoja i Strategije osiguranja kvaliteta nadležan je Odbor za osiguranje kvaliteta Panevropskog Univerziteta „APEIRON“

[Zapisnici Odbor za kvalitet\1588-1-1_Strategija osiguranja kvaliteta Odluka o imenovanju Ekspertnog tima.pdf](#)

[Zapisnici Odbor za kvalitet\1588-1-2_Strategija razvoja VSU Odluka o imenovanju Ekspertnog tima.pdf](#)

Kriterij 1.2. *Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju istraživačkog rada, učenja i podučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima kao i sprečavanju plagijata radova i nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija*

PROMOCIJA ISTRAŽIVAČKOG RADA, UČENJA I PODUČAVANJA

U skladu politikom osiguranja kvaliteta, Misijom i Vizijom, Panevropski univerzitet „APEIRON“ promovise, podržava i aktivno učestvuje u procesu razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja i naučno-istraživačkog rada. Naučno-istraživački rad na Panevropskom univerzitetu je regulisan Statutom Univerziteta članovi 108 – 111, Pravilnikom o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Naučno istraživačkog instituta i Pravilnikom o upravljanju projektima

[Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Naučno-istraživačkog instituta PEUA.pdf](#)

Podsticanje istraživanja se osigurava i odredbama Statuta koje se odnose na obim naučno –istraživačkih rezultata neophodnih za izbor u napredovanje u nastavničkim i saradničkim zvanjima, (2. Uslovi za sticanje zvanja nastavnika i saradnika, član 184. – 188.) pri čemu prednost imaju oni kandidati koji su ostvarili vrijednije naučno –istraživačke rezultate. Zapaženi istraživački rezultati u nekoj oblasti su uslov za napredovanje u zvanju i povjeravanje nastave na predmetima iz te oblasti. Tim rezultatima nastavnik potvrđuje svoje vrijednosti i kompetencije i daje sopstveni doprinos razvoju naučne oblasti i društva.

Član 188. glasi „Prilikom izbora u naučno-nastavna zvanja uzima se u obzir i vrednovanje nastavničkih sposobnosti u okviru sistema kvaliteta univerziteta“

Naučno-istraživačka djelatnost na univerzitetu obuhvata fundamentalna, aplikativna, razvojna i ekspertna istraživanja. Naučnu djelatnost Panevropski univerzitet "APEIRON" obavlja u skladu sa zakonom. Naučno-nastavni i naučno-istraživački rad su ravnopravne djelatnosti Panevropskog univerziteta.

Naučno-nastavni i naučno-istraživački rad su ravnopravne djelatnosti Panevropskog univerziteta.

[Međunarodna saradnja i naučno istraživački rad\1658-12 Odluka o utvrđivanju Plana organizacije naučnih i stručnih skupova 18-19.pdf](#)

[Međunarodna saradnja i naučno istraživački rad\1725-9. Одлука о утврђивању Плана организације науч. и струч. скупова у 19-20.pdf](#)

Naučna istraživanja ostvaruju se kroz individualni i timski rad na univerzitetu ili u okvirima specijaliziranih naučno-istraživačkih organizacionih jedinica Panevropskog univerziteta. U istraživačke timove mogu da se uključe i naučni radnici izvan Panevropskog univerziteta "APEIRON"-a, stručnjaci iz prakse, kao i naučni radnici sa drugih univerziteta i naučnih ustanova iz zemlje i inostranstva. Na pojedinim istraživačkim aktivnostima mogu se angažovati i studenti Univerziteta.

Politika osiguranja kvaliteta podrazumijeva naglasak na savremene oblike realizacije nastavnog procesa i naglašava važnost aktivnog učenja i ulogu studenta kao aktivnih učesnika nastavnog procesa. Strateški pristup Univerziteta je odnos istraživačkog rada i učenja, podučavanja u cilju aktivnog učenja i učešća studenata u nastavno-naučnom i nastavno-obrazovnom procesu.

Kvalitet naučno istraživačkog i stručnog rada obezbjeđuje se:

- Kontinuiranom brigom o jedinstvenosti obrazovnog, naučno-istraživačkog i profesionalnog (stručnog) rada.
- Osmišljavanjem, pripremanjem i realizovanjem naučnoistraživačkih, stručnih i drugih radova.
- Naučno-istraživačka djelatnost obuhvata fundamentalna, aplikativna, razvojna i ekspertna istraživanja. Naučnu djelatnost Univerzitet obavlja u skladu sa zakonom, godišnjim programom naučnih istraživanja i dugoročnim petogodišnjim programom naučnih istraživanja. Programom naučnih istraživanja utvrđuju se pojedinačni programi istraživanja, naučni zadaci, vrijeme trajanja istraživanja, metodi istraživanja i sastav timova po oblastima nauke.
- Naučna istraživanja ostvaruju se kroz individualni i timski rad na Univerzitetu ili u okvirima specijalizovanih naučno-istraživačkih organizacionih jedinica Univerziteta.
- Vođenjem evidencije, ocjenjivanjem obima i kvaliteta naučnoistraživačkih, stručnih i drugih projekata i programa koji se realizuju na Univerzitetu i usklađivanjem njihovih sadržaja i rezultata.
- Obavljenje izdavačke djelatnosti u skladu sa poglavljem XV Statuta Univerziteta i raspoloživim sredstvima.
- Uključivanjem rezultata naučnoistraživačkih, stručnih i drugih programa i projekata u nastavni proces.

Studenti se uključuju u **naučno – istraživački rad** kroz aktivno učešće na konferencijama, kongresima, učešćem u edukativnim i istraživačkim radionicama, učešćem u rješavanju studija slučaja do čijeg rješenja moraju doći istraživanjem tržišta, primjenom naučno istraživačkih metoda. Studenti se uključuju u izradu i realizaciju naučno istraživačkih projekata, aktivno su angažovani na naučnim konferencijama a na posebnoj sesiji konferencije imaju mogućnost da izlože svoja istraživanja i radove.

U studiju **II ciklusa** vrednuju se i sljedeće van-nastavne aktivnosti: **istraživanje i naučno-istraživačke aktivnosti** koje su vezane za izradu završnog rada, referati i koreferati na okruglim stolovima i tribinama, verifikovano učešće na seminarima, konferencijama, radionicama, učešće u radu na stručnim i naučno-istraživačkim projektima, certifikati i uvjerenja o položenim kursovima, čija je tema i sadržaj usko vezana

za šire naučno područje studija, radovi publikovani u naučnim i stručnim časopisima i zbornicima, čija je tema i sadržaj usko vezana za šire naučno područje upisanog studija, inovacije i patenti koji su zvanično priznati odn. certificirani.

Za učešće u NIR studenti su motivisani dodjelom određenog broja ECTS bodova. Za ovu vrstu vannastavne aktivnosti – studentima se dodjeljuje od 4 – 6 ECTS bodova za učešća u projektima, konferencijama, kongresima, objavu NIR radova, prezentacije NIR radova u skladu sa Procedurom evaluacije znanja i postignuća studenata,

[Uključivanje studenata u naučno- istraživački rad je detaljno opisan u analizi Standarda 2, Kriterij 2.3.](#)

U Strategiji osiguranja kvaliteta su istraživanje i promocija naučno – istraživačkog rada predstavljeni kao strateški ciljevi sa decidno definisanim operativnim ciljevima, nosicima aktivnosti i rokovima za realizaciju.

PROMOCIJA MOBILNOSTI I INTERNACIONALIZACIJE STUDIJSKIH PROGRAMA

Politika osiguranja kvaliteta podrazumijeva naglasak na savremene oblike realizacije nastavnog procesa i naglašava važnost međunarodne saradnje. Mobilnost studenata administrativnog i akademskog osoblja je jedan od ciljeva Strategije razvoja Univerziteta i Strategije osiguranja kvaliteta:

- ⇒ Univerzitet ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske (međunarodne) projekte, razne ugovorene vidove saradnje, zajedničke programe i sl.,
- ⇒ Univerzitet podstiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika, prateći primjenu stečenih iskustava u svojim aktivnostima,
- ⇒ Univerzitet ima definisane postupke i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima.

Profesori i studenti Fakulteta pravnih nauka učestvuju na konferencijama, seminarima, predavanjima, radionicama i stručnim praksama koje organizuju partnerske ustanove u inostranstvu a bili su i domaćini studentima i profesorima sa tih ustanova.

Strateški pristup Panevropskog univerziteta „APEIRON“ je da promoviše, podržava i aktivno učestvuje u procesu razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja kroz jačanje međunarodne saradnje i internacionalizacije na svim Fakultetima. Kancelarija za međunarodnu saradnju Panevropskog univerziteta „APEIRON“ kontinuirano radi na uspostavljanju, održavanju i razvijanju saradnje sa univerzitetima u zemlji i inostranstvu stvarajući preduslove za razmjenu iskustava i ideja koje jačaju akademsku zajednicu na svim nivoima i u svim poljima.

Aktivnosti međunarodne saradnje Panevropskog univerziteta “APEIRON” / Fakulteta pravnih nauka odnose se na razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, poticanje studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja na učešće u međunarodnim programima i projektima s područja visokog obrazovanja.

Tokom prethodnog perioda, uspješno je realiziran veliki broj aktivnosti koje su znatno doprinijele jačanju saradnje sa univerzitetima u zemlji i inostranstvu kao i jačanju afirmacije Univerziteta/Fakulteta pravnih nauka na evropskom prostoru visokog obrazovanja. Potpisani su ugovori o međunarodnoj saradnji sa Pravnim fakultetom u Osijeku, Pravnim fakultetom Univerziteta Union u Beogradu, Pravnim fakultetom Univerziteta u Nišu, Institutom za uporedno pravo u Beogradu..

Svake godine referenti Centra za vođenje karijere i kancelarije za međunarodnu saradnju organizuju radionice na kojima se predstavljaju mogućnosti za učešće u međunarodnim projektima i programima.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/erasmus-projekti-za-mlade>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/otvoreni-novi-konkursi-za-ucesce-u-projektima-razvoja-mladih>

Organizovana je i radionica za nastavni kadar s ciljem pružanja podrške prilikom prijave na projekte mobilnosti, međunarodne naučno – istraživačke projekte i učešća na konferencijama i seminarima.

SEMINAR O MEĐUNARODNOJ MOBILNOSTI I PRIJAVU NA PROJEKTE U OKVIRU ERASMUS

Studenti se informišu o raspoloživim programima i načinima konkurisanja putem oglasne ploče fakulteta, oglasa na društvenim mrežama, web stranice Univerziteta, web stranice Centra za vođenje karijere i web stranice za međunarodnu saradnju.

<http://apeiron-uni.eu/iro/index.html>

INTERNACIONALIZACIJA studijskog programa je detaljno analizirana u okviru **Standarda 2, Kriterij 2.6.**

SPREČAVANJE PLAGIJATA RADOVA NASTAVNIKA I ZAVRŠNIH RADOVA STUDENATA NA SVIM CIKLUSIMA STUDIJA

Uvidjevši trendove u obrazovanju Vijeće Europe je 2015. godine uspostavilo pan-europsku platformu za etičnost, transparentnost i integritet u obrazovanju (ETINED). Jedan od ciljeva ove platforme je zaštita, razvoj i podupiranje akademske čestitosti, s posebnim naglaskom na borbu protiv plagiranja. Politika osiguranja kvaliteta podrazumijeva i naglasak na borbu protiv plagiranja, s tim ciljem su na Panevropskom Univerzitetu „APEIRON“ usvojeni dokumenti koji osiguravaju sprečavanje plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima.

- Etički kodeks nastavnika <http://apeiron-uni.eu/kodeksi-ponasanja/eticki-kodeks-nastavnika.pdf>

- Pravilnik o plagijarizmu [Pravilnici\Pravilnik o plagijarizmu.pdf](#)

Kriterij 1.3. *Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definiše način uključivanja vanjskih sudionika u tome*

Studenti, akademsko osoblje, funkcionalne jedinice, administrativno i tehničko osoblje, stručne službe, stručni organi, kao i organi upravljanja smatraju se **unutrašnjim korisnicima Sistema**.

Vanjski korisnici Sistema (privreda, lokalna, entitetska i državna uprava, kulturne institucije, zdravstvene ustanove, itd.) uključeni su u provjeru valjanosti, svrsishodnosti i kvaliteta rada Univerziteta kao izvor podataka za vrjednovanje.

Na razvoju kvaliteta angažovani su svi zainteresovani akteri- nastavno i nenastavno osoblje, studenti, partneri na realizaciji naučno istraživačkog rada, predstavnici poslodavaca i predstavnici vladinog i nevladinog sektora a kultura kvaliteta primjenjuje se u svim aspektima djelovanja i svim normativnim aktima Univerziteta. Sistemom upravljana kvalitetom obuhvaćeni su svi procesi na ustanovi neophodni za realizaciju ciljeva unapređenja kvaliteta.

Univerzitet veliku pažnju posvećuje **učešću unutarnjih i vanjskih sudionika** u unapređenju kvaliteta studijskih programa, definisanom Poslovnikom kvaliteta (**7.2. Procesi koji se odnose na zainteresovane**

strane). Učešće ovih aktera je izvor informacija za dalji razvoj i redovno osavremenjivanje studijskih programa.

Na Panevropskom univerzitetu "APEIRON" se stalno utvrđuju potrebe i zahtjevi društvene zajednice za obrazovanjem menadžera, predlažu i primjenjuju novi i unapređuju postojeći nastavni programi za obrazovanje studenata odgovarajućeg profila. Na Univerzitetu se takođe prate potrebe i zahtjevi studenata, kao i ostalih korisnika usluga, za sve postojeće usluge iz domena rada, kao i za moguće nove usluge koje traže studenti, ali i ostali korisnici.

Rezultati ovih aktivnosti predstavljaju osnov za donošenje odluke o nekoj novoj mogućoj usluzi koju Univerzitet može da ponudi, odnosno utvrđivanje mogućnosti za stalno podizanje kvaliteta postojećih usluga. U slučaju plasmana određene usluge ili proizvoda iz domena rada Univerziteta, odnosno nakon održavanja naučne konferencije ili skupa, izvođenja seminara, pružanja usluge ili realizacije projekta po zahtjevu naručioca, sprovodi se postupak prikupljanja i analize povratnih informacija od korisnika usluga

Na Univerzitetu su definisane aktivnosti i odgovornosti u cilju utvrđivanja zahtjeva, potreba i očekivanja korisnika, kako bi se obezbjedilo ispunjenje iskazanih zahtjeva, povećao stepen zadovoljstva kupca i smanjio broj reklamacija.

Izvori informacija o zadovoljstvu korisnika su:

- ⇒ Konstantan individualni razgovor sa korisnicima,
- ⇒ Direktna komunikacija sa korisnicima,
- ⇒ Anketiranje korisnika usluga Univerziteta,
- ⇒ Reklamacije korisnika.

Kroz uspostavljen sistem osiguranja kvaliteta Univerzitet kontinuirano vrši konsultacije za zainteresovanim stranama, a dinamika konsultacija zavisi od uloge zainteresovanih strana u obrazovnom procesu. Studenti se anketiraju kontinuirano - prilikom upisa na Fakultet, prilikom predaje ispitnih prijava, prilikom upisa novog semestra, prilikom predaje Zahtjeva za obradu diplomskog rada...

Poslodavci i ostali partneri iz privrede konsultuju se periodično - prilikom revizije strateških dokumenata, studijskih programa, oblasti praktične nastave i sl. Dakle uvijek kad je prilikom poboljšanja kvaliteta, unapređenja i osavremenjivanja studijskog programa potrebno mišljenje partnera iz privrede.

[CVK\Zapisnici okrugli stol strategije.pdf](#)

[Studentska dokumenta\sjednica SP 05.11.2019.pdf](#)

[Studentska dokumenta\sjednica SP 27.11.2019.pdf](#)

[Studentska dokumenta\Misljenje SP o strategijama.pdf](#)

Detaljna analiza **uloge unutarnjih i vanjskih aktera** u osiguranju kvaliteta studijskog programa je predstavljena u analizi **Standarda 2. i kriterija 2 - Kreiranje i usvajanje studijskih programa.**

Konsultacije sa Agencijom za osiguranje kvaliteta RS se takođe vrše periodično – koriste se nova saznanja i iskustva Agencije prilikom izrade samoevaluacijskih izvještaja i praćenja kvaliteta studijskih programa.

[Izvjestaj o radionici na temu akreditacija studijskih programa HEA RS](#)

Način prikupljanja podataka za praćenje i unapređenje kvaliteta

- Obrada anketa vanjskih i unutarnjih aktera nastavno-naučnog procesa
- Učešće na sastancima, okruglim stolovima i radionicama koje organizuju predstavnici privrede, Ministarstava
- Učešće na okruglim stolovima i radionicama koje organizuje Agencija za osiguranje kvaliteta RS

Rezultati obrade prikupljenih podataka u formi odgovarajućih izvještaja redovno se razmatraju na sastancima i preispituju na polugodišnjem nivou preko vrijednosti parametara:

- ⇒ Indeks zadovoljstva korisnika,
- ⇒ Broj reklamacija,
- ⇒ Strateški i operativni ciljevi – planiranje i nadzor.

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 1

Analizirajući kriterije standarda 1, Tim za izradu Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava kriterije standarda 1

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
I	5

Prijedlog mjera za unapređenje:

1. Prilagođavanje studijskih programa programima odgovarajućih fakulteta u regionu i Evropi
2. Intenzivan rad na uključenju kandidata na pojedine međunarodne i nacionalne projekte.

Standard 2

Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se postavljaju pred njih, uključujući i planirane ishode učenja. Kvalifikacije koje su rezultat programa treba da su jasno određene i navedene, te da se odnose na tačan nivo u sklopu domaćeg kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje a samim tim i na Okvir za kvalifikacije u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Kriterij 2 Kreiranje i usvajanje studijskih programa

Kriterij 2.1. *Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa u koji uključuje studente i sve zainteresovane strane*

PROCES RAZVOJA STUDIJSKIH PROGRAMA

Aktivnosti vezane za utvrđivanje, razvoj i unapređenje nastavnih planova i programa obavljaju se prema dokumentovanom postupku, a u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta, sa ciljem ostvarenja potrebnog kvaliteta diplomiranih studenata određenog profila.

Procedura razvoja studijskih programa regulisana je Poslovníkom kvaliteta (7.3 Projektovanje i razvoj, A Razvoj nastavnih planova i programa).

http://www.apeiron-uni.eu/kvalitet/poslovník_kvaliteta_rev_003a.pdf

Postupak razvoja novih studijskih programa nije definisan u vidu zasebne administrativne procedure već je definisan na algoritamskom nivou pri čemu se primjenjuje tzv. "Tuning" metodologija razvijena u okviru projekta Tuning "Educational Structures in Europe" <http://www.unideusto.org/tuningeu/> . Prema ovom modelu studijski programi se razvijaju na bazi imputa sa tržišta rada i nacionalne kvalifikacione strukture u vidu funkcionalne matrice veza između projektivanih kompetencija i obrazovnih modula (modules), koji se dalje rasčlanjuju na obrazovne jedinice (units) i kurseve. Pri tom se takođe vodi računa o Dublinskim deskriptorima generičkih kompetencija obrazovnih ciklusa kao cjelina, kako bi se kroz projektovane obrazovne module postigle i generičke kompetencije. "Tuning" metodom predviđeno je u ovom procesu izgradnje kurikulumu da učešće uzmu i studenti koji daju ocjenu (ili svojevrsni banchmark) metrijskih karakteristika obrazovnih jedinica.

U okviru informacionog sistema univerziteta predviđen je i obuhvat informacionog entiteta "studijski program" sa osnovnom bazom i pridruženim relacionim bazama, čime se razvoj kurikulumu i silabusa novih studijskih programa u velikoj mjeri automatizuje, a projektoovani softver služi i kao svojevrsni razvojni alat.

U nižem nivou automatizacije razvijen je "template" studijskog programa.

Rukovodstvo Univerziteta, na osnovu misije, ciljeva i politike, imenuje Tim za razvoj, koji oblikuje zadatak za izradu nastavnih planova i programa.

Na osnovu zadatka, Tim za razvoj sačinjava nacrt nastavnog plana, uz korišćenje određenih podloga, kao što su: uputstvo dekana ili Rektora, razvojna predviđanja, ugledni inostrani planovi, mišljenja članova katedri, ekspertske ocjene stručnjaka iz realnih procesa, iskustva iz realnih procesa rada, zahtjevi nadležnog ministarstva, komora i strukovnih udruženja, itd. Nacrt nastavnog plana razmatra Nastavno-naučno vijeće i, na osnovu razmatranja, utvrđuje prijedlog nastavnog plana (*u slobodnoj formi*). Prijedlog nastavnog plana razmatra Nastavno-naučno vijeće nekog od fakulteta Univerziteta i, nakon prihvatanja, dostavlja ga na saglasnost Senatu. Ako se u bilo kom koraku utvrdi potreba za korekcijama, ponavlja se prethodno izvršeni korak.

Postupak razvoja silabusa:

Silabus za pojedinačni predmet iz usvojenog nastavnog plana utvrđuje predmetni nastavnik u na propisanom obrascu (koju raspravlja sa ekspertima iz područja), pri čemu koristi odgovarajuće podloge, kao što su: programi predmeta na razvijenim univerzitetima, savremena literatura i iskustva iz realnih procesa rada.

Nacrt svih programa predmeta razmatra se sa stanovišta međuzavisnosti predmeta, stope preklapanja materije i mogućnosti poboljšanja i utvrđuju prijedlog nastavnog programa.

Razvoj kurikulumu novih predmeta je precizno definisan u Statutu univerziteta u dijelu u kojem su definisana ovlaštenja organa, kao i u dijelu u kojem je definisana struktura studijskih programa i predmeta. U procesu razvoja interaktivno učestvuju nastavnici koji mogu da daju inicijativu, Nastavno naučna vijeća fakulteta, Upravni odbor i Senat univerziteta.

Planiranje i upravljanje nastavnim procesom je osnova planiranja poslovanja Panevropskog univerziteta "APEIRON". Proces nastavnog planiranja usluga zasnovan je na godišnjim ugovorima sa studentima, realizaciji iz prethodne godine i istraživanju tržišta rada. Na osnovu toga se utvrđuju potrebe tržišta rada za uslugama Univerziteta i izrađuje godišnji plan nastavnih usluga, koji je osnova za izradu drugih planova: godišnji plan realizacije nastavnih usluga, finansijski plan, itd.

U periodu od 2016-2019.god. na studijskom programu Opšte pravo su izvršene određene izmjene u svrhu osavremenjavanja studijskog programa u oblastima u kojima se ukazala potreba za izmjenama na osnovu inputa od strane tržišta rada, studenata i međunarodnih partnera.

Aktivnosti su detaljno opisane i analizirane u okviru analize ispunjenosti [Standarda 9- Stalno praćenje i periodična revizija programa.](#)

UČEŠĆE ZAINTERESOVANIH STRANA

Fokusiranje na zainteresovane strane iskazano je Politikom kvaliteta, Ciljevima kvaliteta te u izjavi Rektora. Fokusiranje prema zainteresovanim stranama iskazano je i izjavom o misiji i viziji Univerziteta. Pri preispitivanju Sistema obezbjeđenja kvaliteta QMS od strane rukovodstva, analizira se Izvještaj o zahtjevima, potrebama i očekivanjima zainteresovanih strana. Univerzitet obezbjeđuje uslove da se potrebe i očekivanja zainteresovanih strana, a prije svih naših studenata, identifikuju, a zatim i zadovolje, shvatajući da su naš uspjeh i uspjeh naših studenata međusobno zavisni.

Panevropski univerzitet "APEIRON" je uspostavio, dokumentovao i razvio postupak za preispitivanje zahtjeva zainteresovanih strana čija primjena omogućava:

- ⇒ Preispitivanje svih raspoloživih podataka u cilju utvrđivanja stvarnih zahtjeva,
- ⇒ Utvrđivanje sposobnosti Univerziteta da korišćenjem svojih resursa (ljudski i materijalni) zadovolji sve ugovorene zahtjeve,
- ⇒ Dokumentovanje rezultata u zapisima, ugovornim specifikacijama i drugim odgovarajućim dokumentima za evidenciju,
- ⇒ Internom i eksternom evaluacijom.

Učešće studenata i zainteresovanih strana je definisano istim Poslovnikom kvaliteta (7.2 Procesi koji se odnose na zainteresovane strane). Uloga studenata u obezbjeđenju kvaliteta i upravljanja je definisana aktima Univerzitetu i objavljena na web stranici univerziteta – tab Kvalitet

<http://www.apeiron-uni.eu/uloga-studenta-u-obezbjedjenju-kvaliteta.html>

Sve reklamacije zainteresovanih strana na izvršene usluge Univerziteta uspješno rješavaju razumijevajući da su naše zadovoljstvo i zadovoljstvo naših studenata međusobno zavisni. Svi zaposleni u nastavno-naučnom procesu i zaposleni u procesima servisiranja studenata se pridržavaju tehničkih i organizacionih uputstava, instrukcija i standarda u svom svakodnevnom radu.

Studenti imaju mogućnost učešća u kreiranju i osmišljavanju studijskih programa kroz studentske ankete, učešćem u radnim tijelima na Univerzitetu – kroz NNV, Senat i UO kao i u direktnom kontaktu sa saradnicima Centra za vođenje karijere, referentima fakulteta i stručnim saradnikom za osiguranje kvaliteta.

Popunjavanjem ankete kojom ocjenjuju studijski program studenti imaju direktan uticaj na mogućnosti unapređenja studijskog programa. Distribucija i analiza rezultata anketa se vrši u skladu sa Pravilnikom o studentskom vrednovanju i anketiranju.

[Pravilnici\Pravilnik o studentskom vrednovanju i anketiranju.pdf](#)

[Ankete\ANKETA - Ocjena studijskog programa-OBRAZAC.pdf](#)

[Ankete\ANKETA - Vrednovanje rada sluzbi-OBRAZAC.pdf](#)

Aktivnosti i učešće zainteresovanih strana u razvoju i osavremenjavanju studijskog programa su detaljno opisane i analizirane u okviru analize ispunjenosti [Standarda 9- Stalno praćenje i periodična revizija programa.](#)

Kriterij 2.2. *Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa*

Matične naučne oblasti studijskog programa prema Pravilniku o naučnim i umjetničkim oblastima, poljima i užim oblastima Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske (Sl. glasnik br. 58/07, 22/09 i 27/10) usklađenim sa Revidiranom klasifikacijom oblasti nauke i tehnologije – OECD Frascati Manual

Matične obrazovne oblasti studijskog programa prema Pravilniku o oblastima obrazovanja Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske (Sl. glasnik br. 70/14) usklađene sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja ISCED 2011

Opšte pravni studijski program		
a) Matičnost u naučnim oblastima		
Naučna oblast	Naučno polje	Uža naučna oblast
Osnovne oblasti matičnosti:		
5. Društvene nauke	5.5. Pravo	5.5.1 Autorsko pravo i pravo industrijske svojine; 5.5.2 Finansijsko pravo; 5.5.3 Građansko pravo; 5.5.4 Rimsko pravo i istorija države i prava; 5.5.5 Krivično pravo i krivično procesno pravo; 5.5.6 Međunarodno pravo; 5.5.7 Metodologija prava; 5.5.8 Poslovno pravo i pravo društava; 5.5.9 Radno i socijalno pravo; 5.5.10 Teorija države i prava; 5.5.11 Upravno pravo i uprava; 5.5.12 Ustavno pravo
	5.6. Političke nauke	5.6.1. Komparativna politika 5.6.2 Međunarodni odnosi i nacionalna bezbjednost; 5.6.3 Politička teorija (istorija političkih ideja); 5.6.4 Spoljna i unutrašnja politika; 5.6.5 Javne službe i administracija; 5.6.6 Teorija organizacije;
	5.8 Mediji i komunikacije	5.8.2 Informacione nauke (društveni aspekti); 5.8.5 Odnosi sa javnošću;
	5.4. Sociologija	5.4.1 Teorijska sociologija; 5.4.2 Metodologija socijalnih istraživanja; 5.4.5. Sociologija politike; 5.4.11 Međudisciplinarnе sociološke nauke;

Pomoćne oblasti matičnosti:		
5. Društvene nauke	5.2. Ekonomija i poslovanje	5.2.4 Ekonomska politika; 5.2.5 Fiskalna ekonomija; 5.2.10 Poslovne finansije; 5.2.11 Preduzetnička ekonomija; 5.2.13 Teorijska ekonomija; 5.2.17 Menadžment;
6. Humanističke nauke	6.3. Filozofija, etika i religija	6.3.7. Logika 6.3.8. Demokratija
	6.5. Ostale humanist. nauke	6.5.1. Retorika
b) Matičnost u oblastima obrazovanja		
Oblast obrazovanja	Polje obrazovanja	Disciplina obrazovanja
3. Društvene nauke, poslovanje i administracija i pravo	34 Pravo	340 Pravo 341 Interdisciplinarni programi i kvalifikacije koje uključuju pravo

Program je **multidisciplinarnan** i dizajniran tako da obezbjeđuje opšta tako i operativna znanja iz područja inoviranih klasičnih pravnih nauka sa pragmatičnim i savremenim pristupom pravnoj nauci, modularno razvijenim i redizajniranim nastavnim programima prilagođenim reformskom studiju fokusiranom na područja primjene pravnih znanja i pravnu praksu, međunarodno pravo, studij evropske unije sa pravom evropske unije, precedentne pravne sisteme, poslovnu ekonomiju i poslovno pravo, primjenjene političke studije, komunikologiju, organizacione nauke, poslovnu informatiku i dokumentaristiku, te metode savremenog upravljanja;

Specijalističke pravne oblasti su:

- Teorijska i istorijsko-pravna;
- Ustavna i političko-pravna
- Privredna/građansko-pravna
- Pravosudna/krivično-pravna
- Kriminološka/forenzičko-pravna
- Radno-pravna/socijalno-pravna
- Upravno-pravna
- Opšta/međunarodno-pravna;
- Komunitarna/evropsko-pravna;
- Precedentna/američko-pravna;
- Pravna informatika i dokumentaristika
- Razvoj timova i komunikacione vještine;
- Razvoj humanih resursa i odnosi sa javnošću
- Upravljanje konfliktima i krizni menadžment;
- Retorika i teorija pismenosti;

Poseban značaj ima **evropsko profilisanje pravnog studija**, što pretpostavlja uvođenje evropske i komparativno-pravne komponente u svim nastavnim programima a evropska komponenta je uvedena kroz izborni i modularni dio Nastavnog plana uvođenjem uže-stručnih i specijalističkih naučnih disciplina vezanih za evropsko i precedentno pravo.

Prava mjera **diversifikacije i diferencijacije** nastavnih predmeta podrazumjeva daleko veći broj izbornih predmeta, koji pri tom neće narušiti jedinstvo pravne struke osigurano kroz ključne sadržaje u okviru obaveznih nastavnih predmeta.

Master studije II ciklusa fokusiraju se na predmete koji produbljuju znanje sa mogućim orijentacijama, bilo u vertikalnom pravcu, gdje studenti ulaze u dubinu predmetnog područja studija prvog ciklusa, ili u horizontalnom pravcu, što znači da studenti dodaju nova predmetna područja svojoj osnovnoj studijskoj oblasti, ili u pravcu diversifikacije odn. **interdisciplinarnog** studija, što znači uključivanje predmeta i oblasti koje nisu direktno povezani sa osnovnim matičnim oblastima.

Izučavanje naprednih modula u navedenim oblastima podrazumjeva dubinsko **poznavanje normativnog, pravnog, institucionalnog i društvenog okruženja** kako bi studenti mogli da koriste respektivne pravne i druge instrumente razumjevajući parametre normativnog i upravnog okruženja i identifikujući uticaje ovih elemenata na pravni status, pravne procese, organizaciju i upravne funkcije.

Studenti su obučeni tokom studija drugog ciklusa da **razumijevaju kompleksne pravne institute i složene upravne funkcije**, složene oblike pravnih poslova i upravnih operacija, te specifičnosti različitih pravosudnih, upravnih, administrativnih i lokalnih organa, organizacija i institucija, različitih sektora uprave i sektora pravnih poslova kod poslovnih subjekata.

Usklađenost II ciklusa studijskog programa „Opšte pravo“ s domaćim i međunarodnim obrazovnim i naučnim standardima u potpunosti je usmjerena na sticanje multidisciplinarnih znanja i kompetencija koji su preduslov za uključivanje svršenih studenata na dinamično tržište rada u privredi Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, kao i u globalnim okvirima.

Kriterij 2.3. *Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.*

CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA I ISHODI UČENJA

Misija Univerziteta je da obrazuje buduće lidere sposobne da kreiraju održivu društvenu, ekonomsku i tehnološku strategiju države, te da vrednuje ljudske resurse koji će uspješno da kvalifikuju mladu akademsku generaciju da se suoči sa svojim građanskim i ekonomskim okruženjem i izazovima budućnosti.

Programi drugog ciklusa fokusiraju se na akviziciju proširenih i specijalističkih znanja da bi studente upoznali sa naprednim i specijalističkim funkcijama u odabranom studijskom programu i sa istraživačkim, analitičkim, strukovnim i radnim okruženjem u kojima se ove funkcije odvijaju u preduzećima, ustanovama, organima uprave, klinikama i laboratorijama, kao i u različitim oblicima njihove integracije. Studenti takođe trebaju da se upoznaju i sa proširenim skupom instrumenata za podršku radnom i

poslovnom procesu, organizacionim i komunikacionim vještinama, zajedno sa sposobnošću da analiziraju i struktuiraju probleme koji proizilaze iz tih procesa.

Studije drugog ciklusa su **efikasane, individualne i kredibilne studije**, dizajnirane po mjeri studenta, koje se izvode sistemom ličnog mentorstva, vođenjem instruktivne i konsultativne nastave i vježbi, te organizovanjem naučno-istraživačkih projekata studenata. Osnovni cilj studija jeste da student-kandidat master studija stekne duboka i specijalistička znanja iz užeg područja u kojem kandidat priprema završni rad, te da stekne potrebno znanje korišćenja naučnih metoda i istraživačkih tehnika u užem području istraživanja, kako bi se osposobio da kreativno rješava kompleksne probleme iz svoje prakse, ili kako bi se osposobio za dalji naučno istraživački rad.

Osnovni cilj Opšte-pravnog studijskog programa Fakulteta pravnih nauka u okviru II ciklusa studija jeste omogućavanje da studenti-kandidati steknu produbljena znanja, kako iz šire oblasti prava, tako i iz pojedinih naučnih disciplina, odnosno, usmjerenja. Taj cilj se postiže izborom određene šire oblasti u okviru kojih se polažu osnovni i modularni predmeti, koji odgovaraju konačnom usmerenju kroz završni rad, koji je sublimacija svih produbljenih znanja stečenih na studijama II ciklusa u okviru jedne teme, koju kandidati određuju u saradnji sa mentorom. Predmeti koji se polažu moraju biti u okviru teme završnog rada. Osnovna znanja na studijama II ciklusa se stiču kroz osnovne predmete koji se slušaju 2, odnosno, 4 semestra, a specijalistička znanja se stiču kroz polaganje modularnih predmeta. Svi studenti II ciklusa studija polažu metodologiju naučnoistraživačkog rada koja predstavlja osnov za dalji rad ne samo na studijama II ciklusa. Osnovni cilj ovog studijskog programa je da pripreme kandidate i za doktorske studije, odnosno, studij II ciklusa predstavlja uslov za upis doktorskih studija. Naime, u okviru II ciklusa studija kandidat mora da stekne potrebno znanje korišćenja naučnih metoda i istraživačkih tehnika u užem području istraživanja, kako bi se osposobio da kreativno rješava kompleksne probleme iz svoje prakse, kako bi se osposobio za dalji naučno istraživački rad.

Generički deskriptori studija, prema definisanim obrazovnim ishodima koji su usvojeni na Bergenskoj konferenciji (19-20 Maj 2005), određuju sposobnosti svršenih studenata i u potpunosti korespondiraju sa misijom i politikom, kao i sa osnovnim ciljevima i strategijom visokoškolske ustanove koji su iz nje derivirani.

Ciljevi studijskog programa, ciljevi vještina, ciljevi znanja i kompetencije studenata jasno su definisani Nastavnim planom i programom studijskog programa i javno su objavljeni na web stranici Univerziteta/Fakulteta pravnih nauka

Obrazovni ciljevi studijskog programa Opšte pravo uključuju i ostvaruju **sve četiri preporuke Savjeta Evrope** u vezi sa svrhom visokog obrazovanja:

- a) priprema studenata za aktivno učešće u društvu,
- b) priprema za njihove buduće karijere-doprinos njihovoj zapošljivosti,
- c) podršku ličnom razvoju i stvaranje široke napredne baze znanja i
- d) stimulisanje istraživačkog rada i inovacija-uključivanje studenata u projekte, izrade patenata, takmičenja.

Ove preporuke se ostvaruju realizacijom nastavnog plana i programa vannastavnih aktivnosti koje studenti realizuju na Fakultetu poslovne ekonomije i Univerzitetu

- Savladavanjem studijskog programa studenti usvajaju znanja neophodna za **aktivno učešće u društvu** kao i kroz volonterski rad koji je vrednovan određenim brojem ECTS bodova a regulisano je regulisano Procedurom evaluacije znanja i postignuća studenata.

[Procedura evaluacija znanja i postignuca studenata.pdf](#)

- **Doprinos zapošljivosti studenata** ogleđa se u realizaciji programa stručne prakse u okviru kojeg studenti imaju mogućnost teorijsko znanje stečeno na predavanjima primjeniti u praksi. Broj ECTS bodova i broj sati prakse je regulisan Pravilnikom o izbornom programu i Procedurom evaluacije znanja i postignuća studenata. Realizacija stručne prakse je detaljnije opisana u analizi ispunjenosti standarda 2/**Kriterij 2.6.**
- **Podršku ličnom razvoju** dobijaju kroz realizaciju stručnih radionica u organizaciji CVK na kojima stiču znanja o pisanu projekata, izradi prilagođenog CV-ja, radionicama psihološkog razvoja i slično.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/apeiron-internship-career-days-0>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/radionica-za%C5%A1tita-potro%C5%A1a%C4%8Da>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/radionica-pisanja-cv>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/erasmus-projekti-za-mlade>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/cvk-workshop-2>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/workshop-komunikacija-i-prezentacija>

- **Stimulisanje studenata** za istraživački rad i uključivanje u projekte, patente i takmičenja je regulisano Procedurom evaluacije znanja i postignuća studenata. Studenti su motivisani i stimulisani za učešće u istraživačkom radu i uključivanje u projekte. Podrška naučno istraživačkom radu studenata je detaljnije opisana u analizi ispunjenosti **Kriterija 2.6.**

Pomenuti ciljevi i ishodi učenja su podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove.

UPOREDIVOST STUDIJSKOG PROGRAMA OPŠTE PRAVO ZA II CIKLUS STUDIJA

Studijski programi su usklađeni sa savremenim tokovima u nauci i praksi u oblasti u oblasti ekonomije, menadžmenta, poslovanja, menadžmenta u društvenoj djelatnosti i nevladinom sektoru.

Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim ili sličnim programima na BiH i inostranstvu:

- Univerzitet u Banja Luci, Pravni fakultet u Banja Luci
<https://pf.unibl.org/studijski-programm14/>
- Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet u Sarajevu
<http://www.pfsa.unsa.ba/pf/nastava/ciklus-2/>
- **Harvard Law School, SAD**, Studijski programi dostupni na:

<https://hls.harvard.edu/dept/academics/handbook/rules-relating-to-law-school-studies/requirements-for-graduate-degrees/master-of-laws-ll-m/>

Primjeri priznavanja diplome i zaposlenja u inostranstvu

[Studentska dokumenta\Damir Purić magistar prava -Hrvatska odvjetnička komora.pdf](#)

[Studentska dokumenta\Nostrifikacija Vedran Doneski FPN-Hrvatska.pdf](#)

Diplomirani studenti II ciklusa neometano nastavljaju studij na doktorskim studijima Fakultetima u okruženju i zapošljavaju se u ustanovama u inostranstvu. Studenti II ciklusa mogu bez dodatnih opterećenja nastaviti studij na fakultetima u BiH i inostranstvu.

<http://apeiron-uni.eu/studenti-Univerziteta-apeiron.html>

Kriterij 2.4. *Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, kvalifikacionim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja.*

Panevropski univerzitet „APEIRON“ osigurava da su planirani ishodi učenja i ECTS sistem u skladu sa važećim kvalifikacijskim okvirom primjenom procedura kojima su regulisane izmjene studijskih programa, kao i procedurama o samoevaluaciji studijskih programa, te organizacijom periodičnih obuka akademskog osoblja od strane Centra za osiguranje kvaliteta na teme ECTS-a, studentskog opterećenje te kvalifikacijskog okvira.

Generički deskriptori studija prvog i drugog ciklusa prema definisanim obrazovnim ishodima koji su usvojeni na Bergenskoj konferenciji (19-20 May 2005):

Kvalifikacije koje obilježavaju završetak **drugog ciklusa** dodjeljuju se studentu koji:

- posjeduje pokazano znanje i razumjevanje koji su izgrađeni na znanjima, i proširuju i/ili povećavaju znanja koja su uobičajeno povezana sa prvim ciklusom, i koja obezbjeđuju osnovu i mogućnost za originalnost u razvoju i/ili primjeni ideja, često i u istraživačkim kontekstima;
- može da primjeni znanje, razumijevanje i sposobnosti rješavanja problema u novom, nepoznatom okruženju u okviru šireg (ili multidisciplinarnog) konteksta vezanog za njegovu studijsku oblast;
- ima sposobnost uvezivanja znanja i rukovanja sa kompleksnim situacijama, te da formuliše sudove na osnovu nedovoljnih ili ograničenih informacija, uvažavajući pritom društvenu i etičku odgovornost koja je vezana za primjenu tih znanja i sudova;
- može da jasno i nedvosmisleno prenese zaključke, saznanja i obrazloženje teze koju podupire, stručnoj ili laičkoj publici;
- posjeduje sposobnost učenja koja mu dozvoljava da nastavi proces studiranja, istraživanja i razvoja na način koji može da bude široko samo-organizovan i autonoman.

Nastava drugog ciklusa se bazira na jezgrenim znanjima prvog ciklusa. Prema nastavnom usmjerenju može da bude vertikalna, horizontalna ili interdisciplinarna što zavisi od znanja koja su stečena tokom studija prvog ciklusa. U drugom ciklusu, koriste se različiti nastavni metodi kojima se stimuliše ne samo preuzimanje znanja u predmetnim oblastima, već takođe i priprema studenta da pronalaze relevantne instrumente za rješavanje problema, kao i njihovu sposobnost da se organizuju i komuniciraju i konačno da budu u stanju da prezentuju rješenje problema u širem kontekstu.

Realizacija ciljeva studija drugog ciklusa vodi prema fokusiranju ka sljedećim generičkim sposobnostima koje su neophodne u različitim tipovima organizacija i različitim oblastima kako bi diplomirani studenti bili pripremljeni za stalne i ubrzane promjene radnog i životnog okruženja.

Generičke sposobnosti studenta drugog ciklusa pretpostavljaju:

- a) Sposobnost analize (koja pretpostavlja sposobnosti):
  - Identifikacija ključnih elemenata okruženja u kojem se odvija rješavanje problema;
  - Definisanje pretpostavki i ciljeva za rješavanje problema
  - Utvrđivanje resursa i kompetencija koji su neophodni da bi se riješio problem;

- b) Sposobnost izbora
  - Sposobnost donošenja odluka;
  - Svijest o stepenu neizvjesnosti i rizicima koji su vezani za donošenje odluke;
  - Uviđanje implikacija i konsekvenci koje donosi izbor
  - Sposobnost argumentovanja i odbrane odluke

- c) Sposobnost implementacije pretpostavlja:
  - Planiranje i organizaciju za izvršenje poslova / zadataka
  - Odgovarajuće podešavanje parametara
  - Izbor opcije i donošenje odluke
  - Argumentovanje i sprovođenje odluke
  - Razumjevanje i svjesnost
  - Vještine rukovođenja

Deskriptori studija drugog ciklusa:

Studenti bi trebali da su u stanju:

- Da koriste i procjenjuju alate za stručnu analizu;
- Da rade u specifičnim interdisciplinarnim oblastima i djelatnostima i da do visoko-stručnog novoa specijaliziraju tu oblast;
- Da naprave vezu sa funkcijama u organizacijama i asocijacijama u kojima rade sa njihovim okruženjem;
- Da argumentuju principe koje koriste u pronalaženju rješenja za probleme na operativnom, ali i strategijskom nivou;
- Da odbrane predloženo rješenje;
- Da su pripremljeni za donošenje odluka na operativnom i strategijskom nivou;
- Da posjeduju sposobnosti za vođeno istraživanje;
- Da posjeduju sposobnost samostalnog i nezavisnog rada;
- Da posjeduju sposobnosti i vještine rukovođenja, organizacije i komunikacije timova i kompleksnih organizacija, te da razumjevaju dinamiku socijalnih grupa;
- Da izgrade vještinu holističkog (sinergijskog) prosuđivanja i sposobnost kritične procjene strategijskih odluka;
- Da izgrade sposobnosti i vještine sprovođenja promjena u svojem radnom i poslovnom okruženju;

- Da posjeduju međunarodnu mobilnost i razumjevanje različitih kultura.

Specifične kompetencije programa proizilaze iz naprednih nastavnih modula studijskog jezgra i složenih pravnih instituta u užim oblastima pravnih nauka za koje se student opredjeljuje na početku studija. Student se može opredjeliti za pravosudno/krivično-pravne, privredno/građansko-pravne, opšte /međunarodno-pravne, komunitarne /evropsko-pravne, precedentno/američko-pravne, poslovno-pravne i historijsko-pravne uže naučne oblasti, te za oblasti pravne logistike, nomotehnike, procesnog prava i opšte i specijalne metodologije u pravnim naukama, kao i pravnim osnovama javne uprave.

Izučavanje naprednih modula u navedenim oblastima podrazumjeva dubinsko poznavanje normativnog, pravnog, institucionalnog i društvenog okruženja kako bi studenti mogli da koriste respektivne pravne i druge instrumente i kako bi bili u stanju da identifikuju uticaje ovih elemenata na pravni status, pravne odn. pravosudne procese, javnu upravu i upravne funkcije.

Studenti su obučeni tokom studija drugog ciklusa da razumjevaju kompleksne pravne institute i složene upravne funkcije, složene oblike pravnih poslova i upravnih operacija, te specifičnosti različitih pravosudnih, upravnih, administrativnih i lokalnih organa, organizacija i institucija, različitih sektora uprave i sektora pravnih poslova kod poslovnih subjekata. Kompetencije analize, sinteze i kritičnog mišljanja u pravnim, upravnim, administrativnim i menadžerskim oblastima omogućavaju uspješnu izradu opštih pravnih akata i upravljanje pravnim izvorima, upravljanje administracijom, te planiranje, kontrolu i reviziju administrativnih funkcija i upravnih organa i organizacija.

Studenti takođe preuzimaju napredne kompetencije u sporednim područjima koja su indirektno vezana za administrativni proces i proces normativne i pravne izgradnje, kao što su: administrativno poslovanje, nomotehnika, retoričke vještine, pravna dokumentaristika, razumjevanje savremene tehnološke pozadine

Studenti takođe preuzimaju osnovne kompetencije u **sporednim područjima** koja su indirektno vezana za administrativni proces i proces normativne i pravne izgradnje, kao što su: administrativno poslovanje, nomotehnika, retorika, pravna dokumentaristika, tehnologija i inženjering primjenjeni u pravnim, pravosudnim i upravnim oblastima, razumjevanje tehnološke pozadine administrativnih procesa i veza sa istraživanjem javnog mnijenja, tehnološka predviđanja, socijalna i marketing psihologija i komunikologija

Opšte kvalifikacije koje studenti posjeduju nakon završetka studija drugog ciklusa studijskog programa "Opšteg prava":

- studenti posjeduju pokazano znanje i razumjevanje koji su izgrađeni na znanjima, i proširuju i/ili povećavaju znanja koja su uobičajeno povezana sa prvim ciklusom, i koja obezbjeđuju osnovu i mogućnost za originalnost u razvoju i/ili primjeni ideja, često i u istraživačkim kontekstima;
- studenti mogu da primjeni znanje, razumijevanje i sposobnosti rješavanja problema u novom, nepoznatom okruženju u okviru šireg (ili multidisciplinarnog) konteksta vezanog za njegovu studijsku oblast;
- studenti imaju sposobnost uvezivanja znanja i rukovanja sa kompleksnim situacijama, te da formuliše sudove na osnovu nedovoljnih ili ograničenih informacija, uvažavajući pritom društvenu i etičku odgovornost koja je vezana za primjenu tih znanja i sudova;

- ☑ studenti mogu da jasno i nedvosmisleno prenose zaključke, saznanja i obrazloženje teze koju podupire, stručnoj ili laičkoj publici;
- ☑ studenti posjeduju sposobnost učenja koja im dozvoljava da nastave proces studiranja, istraživanja i razvoja na način koji može da bude široko samo-organizovan i autonoman.

Obrazovni ishodi daju studentima drugog ciklusa vještine da formulišu:

- ☑ ° Pitanja koja se odnose na pozadinu problema;
- ☑ ° Istraživačka pitanja;
- ☑ ° Metodologiju rješavanja problema;
- ☑ ° Analizu problema;
- ☑ ° Zaključke vezane za elaboriranje problema;
- ☑ ° Preporuke vezane za rješavanje problema;
- ☑ ° Izvore za dalju elaboraciju problema;
- ☑ ° Orkestriranje i harmoniziranje timova koji rješavaju problem;
- ☑ ° Prezentaciju problema i komunikaciju u vezi sa problemom;
- ☑ ° Rukovanje tehnologijama, procedurama i metodama za uspješno rješavanje postavljenih ciljeva,
- ☑ projekata i problema

Da bi proučavali određene naučne discipline, studenti moraju da dobiju znanja iz nauka koje pripadaju naučnoj grani tj. klasifikacijski pripadaju višim naučnim hijerarhijskim nivoima. Ukoliko procentualna odn. kvantitativna zastupljenost relevantnih naučnih disciplina duž cijele naučne hijerarhijske grane nije harmo-nizirana, student teško da može da preuzme sve planirane kompetencije studijskog programa odn. da zadovolji zahtjeve zvanja i profesije.

Da bi se realizovali navedeni ciljevi studijskog programa drugog ciklusa primjenjuje se sljedeća opšta taksonomija studijskih predmeta i oblasti magistarskog studija:

1. Predmeti studijskog jezgra:

- 1.1. Specijalistička i produbljena znanja iz ućih pravnih oblasti teorijsko-pravnih nauka, istorijsko-pravnih nauka, ustavno-pravnih nauka, krivićno-pravnih nauka, graĆansko-pravnih nauka, finansijsko-pravnih nauka, radno-pravnih nauka, upravno-pravnih nauka i meĆunarodno-pravnih nauka;
- 1.2. Metodologija sticanja znanja, istraćivanja i korištenja istraćivaćko-analitićkih tehnologija i opreme;
- 1.3. Predmeti kojima se proširuju znanja iz osnovnih naućnih oblasti matićnosti studija;
- 1.4. Pomoćne funkcije vezane za rukovoĆenje i organizaciju
  - 1.4.1. Organizacija;
  - 1.4.2. Menadćment ljudskih resursa;
  - 1.4.3. Finansiranje i ekonomske funkcije u specifićnim oblastima studijskog programa;
  - 1.4.4. Pozitivno i meĆunarodno pravo primjenjeno u specifićnim oblastima studijskog programa;
  - 1.4.5. Strateško upravljanje

2. Predmeti koji produbljuju znanje (sa mogućim orjentacijama na)

- vertikalno produbljivanje
- horizontalno produbljivanje
- interdisciplinarno produbljivanje

3. Predmeti opštih sposobnosti (vještina) nezavisni od matičnosti studija

- kojima se razvijaju instrumentalne (lične) kompetencije studenata
  - a. analitičke sposobnosti i sposobnosti sinteze;
  - b. Primjena kvalitativnih i kvantitativnih metode u donošenju odluka;
  - c. Informacione tehnologije (integrisani u ostalim predmetnim modulima)
- Interpersonalne kompetencije
  - Poznavanje stranih jezika sa primjenama u struci (integrisani u ostalim predmetima);
  - Komunikacione vještine/sposobnost prezentacije/timski rad
- Sistemske kompetencije (vještine koje se prenose istraživački i stručni radovi (seminarski, pristupni, specijalistički i magistarski), praksa, klinika, laboratorija itd

Master studije II ciklusa fokusiraju se na predmete koji produbljuju znanje sa mogućim orijentacijama, bilo u vertikalnom pravcu, gdje studenti ulaze u dubinu predmetnog područja studija prvog ciklusa, ili u horizontalnom pravcu, što znači da studenti dodaju nova predmetna područja svojoj osnovnoj studijskoj oblasti, ili u pravcu diversifikacije odn. interdisciplinarnog studija, što znači uključivanje predmeta i oblasti koje nisu direktno povezani sa osnovnim matičnim oblastima.

Magistarski program sadržava ključnu komponentu izrade rada koji uobičajeno uključuje jedno ili više područja određene konkretne studijske oblasti, i koji je po pravilu orijentisan na praksu i primjenu znanja i tehnologija.

Može se konstatovati da je studijski program dobro komponovan sa harmoničnom procentualnom zastupljenošću opštih, opšte-stručnih, uže-stručnih i specijalističkih sadržaja. U okviru studija stvoreni su temelji za doživotnu profesionalnu mobilnost i permanentni stručni razvoj

U organizaciji Panevropskog univerziteta Apeiron, a u okviru projekta Evropske unije “Experiences of Slovenia and Croatia to support Accession of Bosnia and Herzegovina to the EU” (ESCA BiH), početkom jula održan je okrugli sto na temu „**Prilagodavanje obrazovnog sistema Bosne i Hercegovine evropskom kvalifikacijskom okviru**“ na kojem se razgovaralo o potrebi prilagodbe ishoda učenja i obrazovnog sistema BiH evropskom kvalifikacijskom okviru.

<http://apeiron-uni.eu/Okrugli-sto-kvalifikacijski-okvir.pdf>

Kriterij 2.5. *Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.*

Nastavni plan i program studijskog programa Opšte pravo na II ciklusu studija sadrži elemente utvrđene Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju RS, Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja, Kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova, Kriterijima za akreditaciju studijskih programa i opštim aktima Panevropskog univerziteta Apeiron.

Struktura nastavnog programa studija II ciklusa podrazumjeva opcije dvogodišnjeg (četverosemestralnog) studija za studente koji su završili trogodišnji studij prvog ciklusa i stekli 180 ECTS kredit-bodova, odnosno jednogodišnjeg studija drugog ciklusa u trajanju od dva semestra za studente koji su završili četverogodišnji studij prvog ciklusa i stekli 240 ECTS kredit-bodova.

Nastavni program drugog ciklusa obuhvata komponente obaveznog, izbornog, diferencijalnog i fakultativnog nastavnog programa podjeljenog u teorijsko-metodološki obavezni blok, specijalističko-aplikativni izborni blok, istraživačko-akcionu programsku komponentu, te komponentu pristupnog i završnog rada.

Plan i program postdiplomskih studija je individualizirani i personalizirani plan pedagoških i istraživačkih aktivnosti i korespondentnih programskih sadržaja, čiji je cilj stvaranje pedagoških i formalno-zakonskih uslova za pristupanje izradi i odbrani magistarskograda i promociji kandidata u zvanje magistra u izabranoj naučnoj oblasti.

Indivudalni nastavni plan – primjer popunjenog obrasca

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/INDIVIDUALNI%20NASTAVNI%20PLAN%20I%20PROGRAM%20MASTER%20STUDIJ-PRIMJER%20POPUNJENOG%20OBRASCA.pdf>

Izvjštaj o realizaciji indivualnog plana – primjer

[http://www.apeiron-uni.eu/izvjestaji_master/Izvjestaj%20o%20realizaciji%20master%20studija-Gojkovic%20Milan%20\(3\).pdf](http://www.apeiron-uni.eu/izvjestaji_master/Izvjestaj%20o%20realizaciji%20master%20studija-Gojkovic%20Milan%20(3).pdf)

Obavezni program obezbjeđuje sticanje opštih, generičkih kompetencija studenata na nivou drugog ciklusa, te specifičnih kompetencija vezanih za teorijsko-metodološka, naučno-stručna i opšte-stručna znanja bitna za razumjevanje sadržaja predmeta ili uže naučne oblasti. Po osnovu obaveznog programa u prvoj godini studija drugog ciklusa student ne može da ostvari manje od 40 odn. više od 50 ECTS a u drugoj godini student ne može da ostvari manje od 15 odn. više od 20 ECTS.

Po osnovu **izbornog programa** u prvoj godini studija drugog ciklusa student ne može da ostvari manje od 5 odn. više od 10 ECTS a u drugoj godini student ne može da ostvari manje od 15 odn. više od 20 ECTS.

Po osnovu studijskih aktivnosti u **istraživačko-akcionom programu** studija drugog ciklusa student ne može da ostvari manje od 10 odn. više od 30 ECTS, pri čemu je istraživanje u okviru master rada/teze obavezna studijska aktivnost.

Nastavni plan sadrži kompletnu lista predmeta studijskog programa, sa metrikom studija prema kategorijama nastavnih aktivnosti u kojima su razdvojeni kontakt časovi, vježbe i treninzi, seminarski i studentski radovi, pedagoške radionice, stručna i klinička praksa, sati individualnog i grupnog učenja i istraživanja izvora, te pregled predmeta po semestrima i školskim godinama sa sumarnim podacima metrike studija na nivou semestra, školske godine, dvogodišnjeg (četverosemestralnog) i jednogodišnjeg (trosemestralnog) studija II ciklusa.

Studijski program kandidata magistarskog/master studija čine obavezni predmeti četvrte godine studija za kandidate koji upisuju postdiplomski studij drugog ciklusa nakon završenog trogodišnjeg studija prvog

ciklusa i izborni predmeti pete godine studija koje bira kandidat uz konsultacije sa mentorom. Izbomi program pete godine studija predstavlja naudno i specijalističko okruženje teme postdiplomskih studija.

U nastavnom programu postdiplomskog studija obavezno moraju biti zastupljen i **metodološko-logički programski sadržaj**.

Nastavnim planom studija II ciklusa predviđen je dio obaveznih predmeta koji su definisani prema **naučnom polju interesa**

Magistarski studij na Fakultetu obuhvata varijabilan broj predmeta Sto zavisi od broja nedostajudih akumuliranih kredit-bodova za dostizanje zahtjevanog broja od 300 kredit-bodova.

Vijeće za postdiplomse i doktorske studijeutvrđuje kredit-bodove, koje je kandidat stekao iz prethodnog Skolovanja, i kredit-bodove, koje kandidat stiče za kolaterarne aktivnosti prije postdiplomskog studija te utvrđuje minimalan nedostatak ECTS kredit bodova za sticanje prava na završetak postdiplomskog studija i odbranu magistarskog rada. Na osnovu nedostajućeg broja kredit-bodova i sadržaja postdiplomskog studija predloženog od strane mentora i kandidata utvrđuje se Plan i program studija, koji je individualiziran po obimu i sadržaju za svakog kandidata ponaosob.

Mentor kandidata i Vijeće za postdiplomski i doktorski studij vode računa o kompatibilnosti predloženog Plana i programa sa naučnim oblastima za koje je Fakultet matičan i sa predloženom i odobrenom temom magistarskog rada. Plan i program postdiplomskih studija je individualizirani i personalizirani plan pedagoških i istraživačkih aktivnosti i korespondentnih programskih sadržaja, čiji je cilj stvaranje pedagoških i formalno-zakonskih uslova za pristupanje izradi i odbrani magistarskog rada i promociji kandidata u zvanje magistra u izabranoj naučnoj oblasti.

Plan i program master studija uzima u obzir i rezultate prethodnog formalnog obrazovanja kojeg je kandidat završio, ali i rezultate ostalih obrazovnih i sazajnih iskustava kandidata u okviru neformalnog obrazovanja kojeg je kandidat prošao i praktičnih iskustava i saznanja koja je stekao kroz svoje cjeloživotno radno i stvaralačko angažovanje.

Rezultati prethodnog formalnog i neformalnog obrazovanja, praktičnog iskustva i radnog angažovanja kvantificiraju se u ECTS sistemu kreditbodova. Uzimajući u obzir kvantificirane rezultate prethodnog formalnog obrazovanja studenta-kandidata master studija u prvom ciklusu, podjelu na naučne discipline i specifičnosti znanja i vještina u naučnoj oblasti kojoj po sadržaju pripada predložena tema završnog rada, te potrebna specijalistička znanja i istraživačke aktivnosti za izradu završnog rada, mentor kandidata u saradnji sa kandidatom definiše specifičan Plan i program nastavnih i istraživačkih aktivnosti studenta.

Plan i program sadrži sljedeće elemente:

- (a) Ciljeve personalnog nastavnog plana i programa;
- (b) Ishode nastavnog programa sa definisanim opštim kompetencijama koje treba da dobije kandidat nakon savladavanja programa;
- (c) Opis rezultata prethodnog formalnog obrazovanja (sa ECTS kvantifikacijama);
- (d) Jezik (jezici) na kojem (kojima) se izvodi nastava i vrši ocjenjivanje određenog predmeta ili pojedinog studijskog oblika;
- (e) Način procjene rezultata svakog pojedinog obrazovnog oblika i svakog predmeta;
- (f) Izborni program studenta-kandidata sa navođenjem izbornih predmeta i modula, bilo da su izvorni predmeti ili predmeti iz kompatibilnih studijskih programa ili predmeti koji su položeni na drugoj visokoškolskoj ustanovi. Svaki predmet mora da bude kvantificiran u ECTS sistemu bodovanja. Uz

predložene predmete i module mora se priložiti nastavni program (syllabus) naprednog nivoa obrade ovih predmeta, sa okvirnim i dodatnim nastavnim sadržajima, ciljevima i opisom predmeta, naprednim kompetencijama znanja i vještina, oblicima i metodologijom izvođenja nastave i istraživanja, preduslovima za obradu pojedinih predmeta i grupe;

(g) Detaljna specifikacija ostalih izvora vrednovanja sa ECTS kvantifikacijama koji se predlažu za bodovanje u okviru studija drugog ciklusa;

(h) Plan i program istraživačkog projekta master rada u vidu vremenskog dijagrama toka (gantograma) istraživanja po fazama i osnovnim metodološkim i didaktičkim aspektima izvođenja studija i istraživanja sa potrebnim vremenom za izvođenje pojedinih oblika istraživanja;

(i) Dijagram toka izrade završnog rada po fazama sa planom periodičnog izvještavanja;

(j) Druga pitanja od značaja za izvođenje nastavnog programa.

Strukutra nastavnog plana, način usvajanja individualnog plana i programa regulisana je Statutom Univerziteta (Član 126. i Član 132.Statuta) i Pravilima studiranja II ciklusa studija .

Struktura master studijskog programa II ciklusa "Opšteg prava" na Panevropskom univerzitetu		
Vrsta aktivnosti	Br. stud. aktivn.	Suma ECTS min/maks.

1/ Teorijsko-metodološki obavezni blok

• Metodologija naučno-istraživačkog rada	1	6
• obavezni program iz uže naučne oblasti studijskog usmjerenja: <ul style="list-style-type: none"> ○ autorsko pravo i pravo industrijske svojine; ○ finansijsko pravo; ○ građansko pravo; ○ istorijsko-pravne nauke; ○ krivično i krivično-procesno pravo; ○ međunarodno pravo; ○ metodologija i nomotehnika prava; ○ poslovno pravo i pravo društava; ○ radno i socijalno pravo; ○ teorija države i prava; ○ upravno pravo i javna uprava; ○ ustavno pravo 	2	9-14
UKUPNO teorijsko-metodološki blok	3	15-20

2/ Specijalističko-aplikativni izborni blok

• Izvorni izborni program (1-3 predmeta), ili	1-3	
• Program iz kompatibilnih studijskih grupa, ili	1-3	
• priznati ispiti položeni na drugim VŠU u studiju II ciklusa	1-3	
UKUPNO specijalističko-aplikativni blok	3-6	15-20

3/ Istraživačko-akcioni blok

• istraživanje u okviru master rada/teze (uključujući i istraživanje izvora);		
• učešće u stručnim ili naučno-istraživačkim projektima		
• objavljeni radovi		
• učešće na naučno-stručnim skupovima		
UKUPNO istraživačko-akcioni blok		10-20

4/ Master / magistarski rad

Master završni rad	1	10-15
UKUPNO master/magistarski rad		10-15
UKUPNO master studij:	7-10	60-75

Kriterij 2.6. *Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.*

Opredjeljenje Panevropskog univerziteta "APEIRON" je da razvija **multidisciplinarnne studijske grupe** koje imaju najveći potencijal za budućnost, te da implementira savremene pedagoške tehnologije zasnovane na interaktivnoj nastavi, savremenim pedagoškim radionicama, virtuelnim nastavnim okruženjima i primjeni ICT (Information & Computer Technologies) i eLearning tehnologija.

Složenost savremenih društvenih odnosa koji su predmet pravne regulative i pravne analize zahtijeva široko, **multidisciplinarno obrazovanje** i **trans-strukovni pristup**. Dok se među-strukovni pristup rješava timskim radom, multidisciplinarno obrazovanje postaje imperativ svake pojedinačne struke. **Multidisciplinarni** karakter pravnih studija je postignut uvođenjem modernih i atraktivnih opšte-obrazovnih i izvanpravnih naučnih disciplina kako u obaveznom nastavnom planu tako i u okviru izbornog programa koje postaju sastavni dio "curriculumuma" studija prava. **Interdisciplinarni** pristup u pravnim studijima, ostvaren je kreativnim inoviranjem nastavnog plana i programa i predstavlja imperativ u savremenom studiju prava te redefiniše standarde tog studija.

Master studijski program "Opšteg prava" fokusiran je na predmete koji produbljuju znanja stečena u prethodnom ciklusu studija prava, te na diversifikaciju studija prava odn. interdisciplinarni pristup u izabranoj užoj oblasti pravnih nauka.

Opšte pravni studijski program je multidisciplinarno koncipiran program za obrazovanje stručnjaka društvenog smjera. Međusobna povezanost **četiri naučna polja** specifično je za nastavni plan ovog studijskog programa – **istorijske, ekonomske, sociološke i pravne nauke**. Iako je su dominantne pravne discipline, značajan udio i preostale tri komponente je od presudne važnosti u profiliranju sposobnosti, širine i kompetentnosti diplomiranih studenata.

Zato je očuvanje multidisciplinarnosti pravnog studija od najvećeg značaja za kontinuitet uspjeha u procesu obrazovanja pravnih stručnjaka

Nastavni planovi su dizajnirani fleksibilnim odabirom nastavnih predmeta i modula u opštim, specijalističkim i primjenjenim naučnim oblastima koje predstavljaju vrh modernih znanja, bazirajući se na najboljoj praksi sličnih studija u neposrednom okruženju i u Evropskoj Uniji.

Primjenjen je **interdisciplinarni, multidisciplinarni** i **transdisciplinarni** pristup pri čemu je suptilno uravnotežen odnos između opšte-obrazovnih, opšte-stručnih (*bazičnih*), užestručnih i specijalističkih (*primjenjenih*) predmeta, što omogućava studentima da u okviru školovanja izučavaju veliki broj naučnih disciplina i da savladaju impozantan broj jedno-semestralnih nastavnih predmeta dobijajući u okviru školovanja kako opšta i teorijska, tako i specijalistička odn. praktična znanja. Studenti, pored osnovnih znanja, kojima stiču visoki stručni kredibilitet u svojoj profesiji, preuzimaju i kolateralna znanja kojima dobijaju široku kulturološku, psihološku i komunikološku osnovu za rukovođenje i orkestriranje radnih

timova, kao i sticanje efikasnih upravljačkih vještina i ovladavanje savremenim informaciono - komunikacionim tehnolo-gijama.

Obzirom da izvorni izborni moduli predstavljaju kompleks od 3 povezana predmeta skraćenog sadržaja koji se izučavaju zajedno sa ciljem da daju **multi-disciplinarna znanja** iz specifične oblasti primjene prava, studentima u okvirima svih nastavnih modula, stoje na raspolaganju ukupno 24 **naučne specijalističke discipline**

INTERNACIONALIZACIJA NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA

Internacionalizacija visokog obrazovanja se postavlja kao jedan od strateških ciljeva u nacrtu Strategije razvoja obrazovanja u RS za period 2015-2020.

Internacionalizacija studijskih programa na Panevropskom univerzitetu "APEIRON" postiže se kroz razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, poticanje studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja na učešće u međunarodnim programima i projektima iz oblasti visokog obrazovanja, jačanje ljudskih i finansijskih resursa i usluga za međunarodnu saradnju, obuka iz stranih jezika za osoblje Univerziteta.

Potpisan je Sporazum o saradnji Fakulteta pravnih nauka Panevropskog univerziteta „Apeiron“ i pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu. Akcenat sporazuma jeste **zajednička organizacija doktorskih studija** u oblasti pravnih nauka. Potpisano je više sporazuma o zajedničkom naučno-istraživačkom radu, uzajmnoj saradnji naučnog i nastavnog osoblja, učešću na naučnim konferencijama, seminarima, naučnim simpozijumima i okruglim stolovima, razmjeni studenata i studentskih grupa na svim nivoima studija, sa pravnim fakultetima u regionu

<http://www.apeiron-uni.eu/Sporazum-PF-Osiek.pdf>

Međunarodna saradnja se organizuje kroz individualne ugovore o saradnji sa partnerskim institucijama u inostranstvu.

Međunarodna saradnja i naučno istraživački rad\Ugovori o međunarodnoj saradnji FPN (1).pdf

Panevropski univerzitet „APEIRON“ kroz svoje stručne službe ulaže kontinuirane napore ka jačanju mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika kroz sporazume o međunarodnoj saradnji, učešća u evropskim i drugim internacionalnim programima, razvoja internacionalnih kurikuluma – joint degree, razvoja međunarodnih istraživačkih projekata, jačanje mreže sa naučnicima iz dijaspore.

Kancelarija za međunarodnu saradnju Panevropskog univerziteta „APEIRON“ kontinuirano radi na uspostavljanju, održavanju i razvijanju saradnje sa univerzitetima u zemlji i inostranstvu stvarajući preduslove za razmjenu iskustava i ideja koje jačaju akademsku zajednicu na svim nivoima i u svim poljima. Tokom prethodnog perioda, uspješno je realiziran veliki broj aktivnosti koje su znatno doprinijele jačanju saradnje sa univerzitetima u zemlji i inostranstvu kao i jačanju afirmacije Univerziteta na evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Velika pažnja se posvećuje i programima koje određene zemlje nude putem svojih ambasada u BiH, studenti se putem web stranice Centra za vođenje karijere i putem društvenih mreža redovno obavještavaju o ovim mogućnostima.

[prezentacija work-and-travel-program-u-sad-i-eu](#)

<http://cvk.apeiron-uni.eu/node?page=0%2C0%2C9>

Studenti se informišu o raspoloživim programima i načinima konkurisanja putem oglasne ploče fakulteta, oglasa na društvenim mrežama, web stranice Univerziteta, web stranice Centra za vođenje karijere i web stranice za međunarodnu saradnju.

<http://apeiron-uni.eu/iro/index.html>

Na Univerzitetu se velika pažnja posvećuje i studentskim organizacijama koje se bave međunarodnim studentskim projektima, praksama, seminarima i treninzima i redovno se organizuju prezentacije takvih programa

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/erasmus-projekti-za-mlade>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/prezentacija-aiesec-praksi>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/otvoreni-novi-konkursi-za-u%C4%8De%C5%A1%C4%87e-u-projektima-razvoja-mladih>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/u%C4%8Dlanite-se-u-evropsko-udru%C5%BEenje-studenata-prava-elsa-banja-luka>

Lista nastavnika, eksperata i predavača iz inostranstva koji su angažovani na studijskom program Opšte pravo po osnovu akademske saradnje sa Panevropskim univerzitetom Apeiron u nastavnom procesu ili naučno – istraživačkim projektima i međunarodnim skupovima:

- ⇒ **Doc. dr Valentina Svetković**, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu
- ⇒ **Prof. dr Andreja Katančević**, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu
- ⇒ **Prof. dr Jelena Čeranić Perišić**, Institut za uporedno pravo Beograd
- ⇒ **Prof. dr Duško Glodić**, RESPA, Regional School of Public Administration, Danilovgrad
- ⇒ **Prof. dr Wolfgang Rohrbach**, Univerzitet u Beču
- ⇒ **Prof. dr Zdravko Petrović**, Univerzitet Zigmund Frojd, Beč i Univerzitet Megatrend Beograd
- ⇒ **Prof. dr Dragan Jovašević**, Pravni fakultet Univerziteta u Nišu

Ambasador Jonathan Moore, šef Misije OSCE u Bosni i Hercegovini, održao je predavanje na temu "BEZBJEDNOST I SARADNJA U EVROPI"

Interakcija sa profesionalnom praksom

Praktična nastava se izvodi kroz studentske radove u okvirima pedagoških radionica, ili u okvirima istraživačkih projekata. Praktični oblici i elementi nastavnog procesa izvode se i u vidu stručne, radne, pedagoške, kliničke i laboratorijske prakse, te kroz praktičan rad i vježbe u partnerskim ustanovama sa kojima Panevropski univerzitet ima sklopljene ugovore o poslovno-tehničkoj i akademskoj saradnji kao što su preduzeća, finansijske, bankovne i berzanske ustanove, ustanove javne uprave i prvostupne ustanove. Ovi praktični oblici nastavnog procesa fokusirani su na stručna znanja primjenjena u stvarnim radnim procesima, kao i na različite poslovne, urgentne i konfliktne situacije. Time se studenti kvalifikuju da u okvirima svoje buduće profesije, kao i u svom socijalnom okruženju odn. u lokalnim zajednicama hrabro preuzmu svoje radne i socijalne uloge, da svestrano primjenjuju pravne propise i ostala regulativna

akta, te da kvalitetno obavljaju menadžerske, upravljačke, administrativne i kontrolne poslove i funkcije.

Savladavanjem nastavnog plana i programa studenti stiču ne samo odgovarajuća znanja vezana za teorijsko razumijevanje predmeta, već takođe i specifične vještine odnosno sposobnosti i kompetencije vezane za praktičnu i operativnu primjenu tih znanja, te vještine neophodne za sticanje svojih budućih profesionalnih kvalifikacija.

Primjenjeni oblici rada na svim studijskim programima Panevropskog univerziteta učestvuju u ukupnom broju časova planiranih za nastavne aktivnosti sa **46,25 %**.

Studenti fakulteta pravnih nauka imaju mogućnost da prisustvuju ročištima na **Okružnom sudu u Banja Luci na krivičnom odjeljenju i posebnom krivič**

nom odjeljenju i da prate kompletan predmet od čitanja optužnice do izricanja presude. Ovakav vid prakse je naišao na dobar odziv studenta i svakog mjeseca veliki broj studenata učestvuje u ovom programu.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/poziv-za-su%C4%91enja-u-februaru-krivi%C4%8Dno-odjeljenje-i-posebno-krivi%C4%8Dno-odjeljenje>

Fakultet pravnih nauka je i potpisnik sporazuma sa **Institucijom ombudsmena za ljudska prava BiH** i Univerziteta u svim oblastima obrazovne i istraživačke djelatnosti. Studentima je omogućeno da pohađaju praktičnu nastavu u područnim kancelarijama Institucije ombudsmena za ljudska prava kako bi stekli posebna znanja i praktične vještine u oblasti ostvarivanja, zaštite i promocije ljudskih prava i sloboda građana.

Sporazumom je predviđen i zajednički naučno istraživački rad kroz projekte opšteg i nacionalnog značaja i učešće na naučnim konferencijama, seminarima, naučnim simpozijima i okruglima stolovima.

Ombudsmeni će se uključivati u izvođenje teoretskog i praktičnog dijela nastavnog procesa na Univerzitetu preko učestvovanja u pravnim klinikama, radionicama i simuliranim suđenjima.

Studenti Fakulteta pravnih nauka imaju mogućnost obavljati praksu i u uredu Ombudsmena RS

<http://www.apeiron-uni.eu/Rektor-i-ombudsmeni-potpisali-sporazum-o-saradnji.pdf>

Na Panevropskom univerzitetu Apeiron se puno energije i vremena posvećuje razvoju tzv „mekih vještina“. Za izlazak na tržište rada nije dovoljno da studenti imaju teorijsko znanje već se moraju ohrabriti i za učešće u realizaciji projekata, samostalnom nastupu i prezentaciji te rješavanju stvarnih poslovnih problema.

Kako bi studente što bolje pripremili na ovakve izazove na Univerzitetu se za studente svih studijskih programa organizuju različite radionice.

Referenti cetra za vođenje karijere redovno obavještavaju studente putem Web stranice CVK i putem FB stranice CVK Apeiron o otvorenim mjestima za praksu, radionicama, seminarima, mogućnostima zaposlenja, načinima prijave i ostalim aktivnostima koje su relevantne za njihov karijerni razvoj.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/un-stipendija-za-obuku-iz-oblasti-me%C4%91unarodnog-prava>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/simulacija-rada-un-u-rimu>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/otvorene-prijave-za-u%C4%8De%C5%A1%C4%87e-na-model-european-union-strasbourg-2016>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/stipendija-za-master-studij-u-oblasti-ljudskih-prava-i-demokratije-u-jugoisto%C4%8Dnoj-evropi>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/prijave-za-me%C4%91unarodnu-parlamentarnu-stipendiju>

<http://cvk.apeiron-uni.eu>

UKLJUČIVANJE STUDENATA II CIKLUSA STUDIJSKOG PROGRAMA OPŠTE PRAVO U NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na Panevropskom univerzitetu se organizuju dva tipa studija:

- a) **Istraživačko-teorijski studij** sa ciljem sticanja produbljenih znanja iz zajedničkih osnova naučnih oblasti upisanog studija, te sticanja teorijsko-metodoloških znanja bitnih za podršku u naučno-istraživačkom procesu izrade završnog rada, pronalaženje novih izvora znanja i primjenu naučnih metoda.

Sastavni dio teorijsko-istraživačkih studija je učestvovanje u istraživačkom radu i/ili naučnim projektima.

- b) **Profesionalno-specijalistički studij** sa ciljem sticanja naučno-stručnih i stručno-aplikativnih znanja kao i metodoloških pojmova i vještina neophodnih za prenos i primjenu teorijskih znanja u praksi, za rješavanje složenih tehničkih i radnih problema.

Sastavni dio profesionalnih studija drugog ciklusa je učestvovanje u praktičnoj nastavi odn. stažiranje kao profesionalni dio završnog rada.

Podjela studija na istraživački i profesionalni studij utiče na definisanje konačne strukture nastavnog plana i programa studenta u izbornom, fakultativnom i diferencijalnom dijelu nastavnog programa, na moguću odabir odgovarajućih specijalističkih modula, na projektovanje odgovarajućih naučno-istraživačkih i/ili praktično-profesionalnih sadržaja studija, način angažovanja mentora i izbor specifičnih sadržaja osnovne i dopunske literature i ostalih pisanih i elektronskih izvora za podršku studiju, a takođe utiče na sadržaje i primjenjenu metodologiju u izradi završnih radova.

Nastavni plan i program se usvaja svake godine i u dozvoljenom obimu je individualiziran, tako da obavezno obuhvata istraživačko-akcionu programsku komponentu, te komponente studentskih radova koji takođe sadrže istraživačke elemente. Usvojeni Plan i program realizuje se kroz skup različitih formi rada, angažovanih profesora, mentora i studenata koje uključuju, ali se ne ograničavaju na redovnu nastavu, instruktivnu i konsultativnu nastavu i seminare, rad u sekcijama, ljetne i zimske kampove, učešće na naučnim skupovima (koje u većem broju organizuje redovno Panevropski univerzitet), okruglim stolovima i radionicama, izradu seminarskih, pristupnih i završnih radova i referata, te značajne naučno istraživačke aktivnosti.

Nastavni plan i program se usvaja svake godine i u dozvoljenom obimu je individualiziran, tako da **obavezno obuhvata istraživačko-akcionu programsku komponentu**, te komponente studentskih radova koji takođe sadrže istraživačke elemente. Usvojeni Plan i program realizuje se kroz skup različitih formi rada, angažovanih profesora, mentora i studenata koje uključuju, ali se ne ograničavaju na redovnu

nastavu, instruktivnu i konsultativnu nastavu i seminare, rad u sekcijama, ljetne i zimske kampove, učešće na naučnim skupovima (koje u većem broju organizuje redovno Panevropski univerzitet), okruglim stolovima i radionicama, izradu seminarskih, pristupnih i završnih radova i referata, te značajne naučno istraživačke aktivnosti.

Istraživačko-akcioni program se definiše i razrađuje u vidu stručnih projekata sa vremenskim dijagramom toka (gantogramom) istraživanja po fazama i osnovnim metodološkim i didaktičkim aspektima izvođenja studija i istraživanja sa potrebnim vremenom za izvođenje pojedinih oblika istraživanja i dijagramom toka izrade završnog rada po fazama sa planom periodičnog izvještavanja.

Primjer popunjenog obrasca – gantograma

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/GANTOGRAM%20ISTRAZIVANJA-MASTER%20STUDIJ%20APEIRON-PRIMJER%20POPUNJENOG%20OBRASCA.pdf>

Istraživačko-akcioni program obuhvata aktivnosti vezane za istraživanja koja se sprovode najčešće u okvirima završnih radova (*diplomskih, specijalističkih, pristupnih, master i doktorskih radova*), ali i u okvirima naučno-istraživačkih i stručno-istraživačkih projekata koje vodi univerzitet i njegove organizacione jedinice, kao i međunarodnih projekata u kojima univerzitet učestvuje kao partner. Istraživačko-akcioni program uključuje i istraživanje izvora, učešće studenta u drugim naučno-istraživačkim odn. stručnim projektima, odbranjene ili objavljene radove studenta, učešće na naučno-stručnim skupovima, radnu, stručnu, kliničku i laboratorijsku praksu i autorstvo u inovacijama i patentima. Naučna istraživanja, kao najviši oblik istraživačkih aktivnosti, ostvaruju se kroz individualni i timski rad nastavnika, istraživača i studenata na univerzitetu, prvenstveno u okvirima studija drugog i trećeg ciklusa ili u okvirima Instituta odn. drugih specijaliziranih naučno-istraživačkih organizacionih jedinica Panevropskog univerziteta, te kroz naučno-istraživačke projekte. U istraživačke timove mogu da se uključe i naučni radnici izvan Panevropskog univerziteta, kao i stručnjaci iz prakse. U naučno-istraživačkim aktivnostima se angažuju i studenti sva tri ciklusa studija.

Naučnoistraživački poslovi koji su u funkciji podizanja kvaliteta izvođenja nastave bilo u praktičnom ili teorijskom obliku na Panevropskom univerzitetu su:

- stalno stručno i naučno usavršavanje;
- praćenje domaće i strane literature;
- pisanje udžbenika, priručnika, skripti i druge literature za potrebe studenata;
- objavljivanje naučnih i stručnih radova;
- učestvovanje u radu na naučno-istraživačkim i razvojnim projektima;
- razvijanje laboratorija, kao i projektovanje laboratorijskih instalacija i uređaja;
- učešće u komisijama za izbor nastavnika i saradnika, i dr.

Takođe u sistemu ECTS bodovanja studijskog procesa obezbjeđeno je vrednovanje sljedećih aktivnosti studenata, mentora i nastavnika: istraživanje i naučno-istraživačke aktivnosti koje su vezane za izradu završnih radova, referati i koreferati na okruglim stolovima i tribinama, verifikovano učešće na seminarima, konferencijama, radionicama, učešće u radu na stručnim i naučno-istraživačkim projektima, certifikati i uvjerenja o položenim seminarima, čija je tema i sadržaj usko vezana za šire naučno područje

studija, radovi publikovani u naučnim i stručnim časopisima i zbornicima, čija je tema i sadržaj usko vezana za šire naučno područje studija kandidata, inovacije i patentni koji su zvanično priznati odn. certificirani.

Studentu je omogućeno da dizajnira izborni program u saradnji sa mentorom i iz izvora vezanih za istraživačko-akcioni program:

- vrednovanjem **učešća na naučnim ili stručnim skupovima** sa ili bez prezentovanja radova;
- vrednovanjem **učešća u naučno-istraživačkim ili stručnim projektima** odn. vrednovanje **vlastitog istraživačkog rada**;
- vrednovanjem **radne, stručne, kliničke i laboratorijske prakse** obavljene tokom studija;
- **autorstvom u inovacijama i patentima** koji su zvanično priznati odn. certificirani;

Uključivanje istraživačko-akcionog programa kao sastavnog dijela studijskih programa odražava se i na primjenjene oblike i metode pedagoškog rada tako što se pored standardnih i savremenih pedagoških metoda primjenju i sljedeći oblici:

- ▣ **Obrazovni stilovi problemskog učenja** (*problem-based learning*) i učenje baziranog na projektima (*project based-learning*).
- ▣ **Klinička i stručna praksa, naučno-istraživački radovi i stručni projekti** studenata.
Specifičan oblik stručne prakse je "**interna praksa**" koju studenti obavljaju u stručnim jedinicama organizovanim na Univerzitetu kao što su: *Business inkubacioni centar, Centar za vođenje karijere - Career Guidance Centre, Centar za odnose sa javnošću - Public Relation Centre, Institut za integralni menadžment, reinženjering i tranziciju*.
- ▣ **Studentski "poslovni" projekti** u okviru *Business-inkubacionog centra* i nastavnog modula "Inovativnog prava u poslovnim inkubacionim centrima" namjenjenog za inicijaciju studentskih preduzetničkih projekata u formi malog biznisa u okviru kojeg univerzitet obezbjeđuje agregaciju mikro-finansijske podrške.
- ▣ Studentska "**akciona istraživanja**" kao fleksibilna forma aktivne participacije učesnika u istraživanju usmjerenom ka razumjevanju pojava u kojima se akcijom djeluje na fenomen, ali se u toku istraživanja mijenjaju i parametri akcije zavisno od promjena izazvanih na fenomenu koji se istražuje, u skladu s ciljem istraživanja (*saznavanje mijenjanjem i mijenjanje saznavanjem*).
- ▣ Razvoj i učešće u **naučno-istraživačkim projektima** tokom studija prvog ciklusa a naročito na studiju drugog i trećeg ciklusa.

Uključivanje istraživačko-akcionog programa kao sastavnog dijela studijskih programa odražava se i na primjenjene vrste evaluacije (ocjenjivanja, procjenjivanja) rada studenata tako da se u praksi izvođenja studijskih programa pored standardnih formi procjenjivanja stečanih znanja, vještina i sposobnosti još primjenju i:

- ✦ Ocjena/procjena učešća (aktivnosti) studenta u kontaktnom radu (*class participation*), kao što su interakcija na predavanjima, učešće na mentorskim i drugim vježbama, istraživačkim i drugim projektima, radionicama, klinikama, laboratorijama, pripremi nastavnih blokova (*reading assignments*);
- ✦ Ocjene različitih predispitnih aktivnosti specifično definisanih za svaki predmet u domenu projekata, problemskih zadataka, istraživačkih i razvojnih zadataka;
- ✦ Pisani problemski ispiti i ispiti tipa eseja o "studiju slučaja";

- ♣ Odbrane radova sa prezentacijama rezultata istraživanja;
- ♣ Praktični i laboratorijski rad, klinički ispiti;
- ♣ Grupni projekti (grupni/timski rad);
- ♣ Upitnici za samoocjenu rada u domenu istraživačko-akcionog programa;

Za **istraživačke i dopunske aktivnosti** studenata odn. akademskog osoblja koje su izraz prepoznatljivog uloženog rada i koje su relevantne za studijski program odn. za budući naučni, stručni i profesionalni status studenta ili akademskog radnika dodjeljuju se ECTS kredit-bodovi u sljedećim kategorijama:

- A. Odbranjeni i objavljeni radovi;
- B. Učešće na naučnim ili stručnim skupovima sa ili bez prezentovanja radova;
- C. Učešće u naučno-istraživačkim ili stručnim projektima odn. vlastiti istraživački rad;
- D. Radna, stručna, klinička i laboratorijska praksa;
- E. Autorstvo u inovacijama i patentima;
- F. Mentorstvo i članstvo u komisijama;
- G. Ostale akademske aktivnosti;
- H. Završni radovi;

Učešće u **naučno-istraživačkim odn. stručnim projektima odn. vlastiti istraživački rad** predstavljaju izvor za sticanje ECTS kredit-bodova u izbornom programu, ukoliko je učešće verifikovano od strane nadležnog mentora odn. rukovodioca istraživačkog projekta, i ukoliko je potkrepljeno propisanim Izvještajem o učešću u stručnom ili naučno-istraživačkom projektu, odn. Planom i programom istraživanja i periodičnim izvještajima za vlastita istraživanja, pri čemu je student dužan da odgovarajućim javnim ispravama, dokumentima i materijalnim artefaktima dokaže valjanost i relevantnost aktivnosti koja se boduje. Student takođe prilaže i ostale dokumente, publikacije i/ili materijalne proizvode kojima dokazuje kvalitet i rezultate naučno-istraživačkog odn. stručnog projekta, ukoliko je to zbog karaktera projekta moguće.

Način vrednovanja, iznos ECTS kredit-bodova, te procedura i logistika dodjele kredit-bodova za istraživačke i dopunske aktivnosti studenata regulišu se detaljnije Pravilnikom o evaluaciji znanja i postignuća studenata.

Inovacije i patenti, tehnička rješenja i realizacija objekata koji su zvanično priznati odn. certificirani i za koje je odgovarajućim dokumentima dokazano autorstvo odn. koautorstvo mogu da budu izvor za sticanje ECTS kredit-bodova u izbornom programu ukoliko su verifikovani od strane nadležnog profesora odn. mentora.

Učešće u naučno-istraživačkim ili stručnim projektima odn. vlastiti istraživački rad		Oznaka	ECTS	
Rad na istraživačkom projektu	R300	Rukovođenje projektom međunarodnog značaja	R301	10
		Rukovođenje projektom nacionalnog značaja	R302	6
		Rukovođenje potprojektom međunarodnog značaja	R303	4
		Rukovođenje potprojektom nacionalnog značaja	R304	2
		Učešće u izradi projekta	R305	4
		Nadzor nad izvođenjem projekta međunarodnog značaja	R306	3

	Nadzor nad izvođenjem projekta nacionalnog značaja	R307	1
	Recenzija projekta projekta međunarodnog značaja	R308	4
	Recenzija projekta nacionalnog značaja	R309	2
	Ekspertni ili istraživački rad u okviru projekta Bodovanje se vrši na osnovu vrednovanja obima rada na projektu i pozicije u okviru projekta	-	3-6
Vlastiti samostalni istraživački projekat	Istraživački projekat magistarskog/master rada sa planom i programom istraživanja ECTS bodovi se realizuju postupno sa usvajanjem pediodičnih izvještaja o realizaciji plana i programa istraživanja na Nastavno-naučnom vijeću fakulteta.		10-30
	Istraživački projekat doktorske dizertacije sa planom i programom istraživanja ECTS bodovi se realizuju postupno sa usvajanjem pediodičnih izvještaja o realizaciji plana i programa istraživanja na Vijeću za postdiplomske i doktorske studije.		15-45

http://www.apeiron-uni.eu/PUA-PR%2012_002_Procedura_evaluacija_znanja_i_postignuca_studenata.pdf

Studenti se uključuju u izradu i realizaciju naučno istraživačkih projekata, aktivno su angažovani na naučnim konferencijama a na posebnim sesijama i radionicama imaju mogućnost da izlože svoja istraživanja i radove.

Učešće studenata na konferencijama i kongresima

Pod sloganom, “Vaša karijera počinje ovdje“, na Panevropskom univerzitetu „APEIRON“ je održan trodnevni IEEE Kongres za studente i mlade profesionalce BiH 2019, koji je po prvi put organizovan u Banjoj Luci, a već tri puta u Sarajevu. Studenti II ciklusa studijskog programa Opšte pravo su aktivno učestvovali u radionicama na Kongresu i prisustvovali izlaganjima naučnih radova.

<http://apeiron-uni.eu/Saop%C5%A1tenjeIEEE.pdf>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/ieee-me%C4%91unarnodni-kongres-0>

Studenti II ciklusa Fakulteta pravnih nauka su aktivno učestvovali u radionicama i sesijama na konferenciji EDASOL u organizaciji Fakulteta poslovne ekonomije. U skladu sa Procedurom o evaluaciji znanja i postignuća studenata za svoj rad su motivisani dodjelom ECTS bodova

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/poziv-za-u%C4%8De%C5%A1%C4%87e-na-konferenciji-uz-3-ects-boda>

Studenti II ciklusa studijskog programa Opšte pravo zajedno sa profesorima /mentorima učestvuju na seminarima i objavljuju radove u BiH i inostranstvu

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 2

Analizirajući kriterije standarda 2 Tim za izradu Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da studijski program Opšte pravo **pretežno** ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
II	4

Prijedlog mjera za unapredjenje – Standard 2

- Potrebno je više napora uložiti u jačanje međunarodne saradnje u cilju internacionalizacije nastavnog plana i programa. U tom smislu se treba angažovati na zaključenju sporazuma sa drugim visokoškolskim institucijama kako bi se unapredio studijski program na Fakultetu. Naravno, ti sporazumi bi trebali da sadrže realne elemente koji bi u određenom periodu mogli biti ispunjeni, koji ne bi smeo biti duži od tri godine;
- Omogućavanje studentima FPN da odlaze na nacionalne i međunarodne konferencije u zemlji i inostranstvu, kako bi se stvorila baza onih koji bi bili zainteresovani za bavljenje naučnim radom
- U cilju unapređenja NPP treba uraditi novi komparativnu analizu sa postojećim programima na visokoobrazovnim institucijama u BiH i inostranstvu. Iako nije bilo suštinskih izmjena u samom programu novija analiza bi svakako bila od velike prednosti i za studente koji nastavljaju studij u inostranstvu i/ili podnose zahtjev za nostrifikaciju diplome

Standard 3

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studente stimuliše da preuzmu aktivnu ulogu u kreiranju procesa učenja, te da se taj pristup odražava na provjeru znanja studenata.

Kriterij 3 Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

Kriterij 3.1 *Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.*

Obrazovnu i naučnu djelatnost na Panevropskom univerzitetu obavljaju nastavnici i saradnici opredjeljeni da ispunjavaju viziju, misiju i ciljeve Panevropskog univerziteta, koji poštuju klauzulu o nediskriminaciji, poštuju slobodu obrazovnog i naučnog stvaralaštva, pravo na slobodno i kritičko mišljenje i slobodu govora, autonomiju djelatnosti i nepovredivost prostora Univerziteta, koji prihvataju pedagoške principe na kojima je zasnovan rad na Univerzitetu, specifične metode nastavno-edukativnog procesa koje se primjenjuju na Univerzitetu, specifične načine procjene znanja i ocjenjivanja studenata koji se primjenjuju na Univerzitetu, koji prihvataju da njihov rad bude predmetom objektivnog procjenjivanja i evaluacije, koji prihvataju prava i obaveze što prizilaze iz Statuta univerziteta i ostalih opštih akata donesenih na Univerzitetu, koji prihvataju i sve nastavne i ostale vannastavne obaveze koje proizilaze iz ugovornog odnosa sa Univerzitetom, kodeks nastavničke etike koji se primjenjuje na Univerzitetu, te koji smatraju da su odgovorni kako za kvalitet i nivo znanja koji prenose studentima tako i za stepen prolaznosti studenata.

U skladu sa članom 193. Statuta kandidat za izbor u naučno-nastavno zvanje, koji se prvi put bira i koji ranije nije izvodio nastavu u visokoškolskim ustanovama, dužan je da pred komisijom koju formira Naučno-nastavno vijeće fakulteta održi predavanje iz nastavnog predmeta uže naučne oblasti za koju je konkurisao.

U skladu sa članom 25 Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske (Sl. glasnik RS br. 73/10) visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada. Da bi uspješno ispunila ovaj zahtjev u skladu sa procedurama za obezbjeđenje kvaliteta visokoškolske ustanove i kriterijumima samovrednovanja, potrebno je da se kontinuirano vrši **anketiranje studenata** i radnika univerziteta u različitim oblastima na koje se odnosi proces samovrednovanja i akreditacije. Stoga je u sistemu obezbjeđenja kvaliteta na Panevropskom univerzitetu uspostavljen **skup anketa** i definisana pravila obrade i interpretacije rezultata anketiranja

[Ankete\Studentske ankete na Panevropskom univerzitetu.pdf](#)

Ankete koje se odnose na **ocjenu kvaliteta studijskog programa** i **ocjenu kvaliteta nastavnog osoblja**:

- Ocjena studijskog programa i organizacije studija (cilj ankete je da studenti ocjene studijski program kojeg studiraju u cjelini, što doprinosi kvalitetnijem planiranju promjena i usavršavanju nastavnog plana i programa i organizacije studija na studijskom programu, čime se doprinosi unapređenju kvaliteta programa u cjelini i prilagođavanju studijskog programa potrebama studenata);
- Ocjena predmeta i akademskog osoblja (ocjena predmeta, odnosno, pojedinačnih programskih aktivnosti doprinosi kvalitetnijem planiranju promjena u nastavnom programu pojedinačnog predmeta i doprinosi usavršavanju nastavnog plana i programa, dok ocjena nastavnog osoblja koje je bilo uključeno u obradu predmeta doprinosi cjelovitom sagledavanju kvaliteta rada nastavnog osoblja, vođenju kadrovske politike i unapređenju kadrovskih resursa nastavnog osoblja);

Rezultati anketa se redovno analiziraju od strane Odbora za kvaliteti Senata. Ovdje smo predstavili rezultate anketa zadnje dvije akademske godine:

[Ankete\Izvjestaj o ocjeni studijskog programa 2018_19.pdf](#)

[Ankete\Izvjestaj o ocjeni studijskog programa 2019_20.pdf](#)

[Zapisnici Odbor za kvalitet\2019\210_2320-1-19_Zapisnik Odbora za kvalitet 2019.pdf](#)

[Zapisnici Odbor za kvalitet\2018\203_2310-1_18_Zapisnik Odbora za kvalitet 2018.pdf](#)

[NNV\Informacija sa 156 sjednice Senata.pdf](#)

Na ovaj način akademsko osoblje je potpuno uključeno u nastavni proces i motivisano je za kontinuirano unapređenje procesa učenja i poučavanja.

Kriterij 3.2. *Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istraživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.*

Istraživačko-akcioni program obuhvata aktivnosti vezane za istraživanja koja se sprovode najčešće u okvirima završnih radova (*diplomskih, specijalističkih, pristupnih, master i doktorskih radova*), ali i u okvirima naučno-istraživačkih i stručno-istraživačkih projekata koje vodi univerzitet i njegove organizacione jedinice, kao i međunarodnih projekata u kojima univerzitet učestvuje kao partner.

Istraživačko-akcioni program uključuje i istraživanje izvora, učešće studenta u drugim naučno-istraživačkim odn. stručnim projektima, odbranjene ili objavljene radove studenta, učešće na naučno-stručnim skupovima, radnu, stručnu, kliničku i laboratorijsku praksu i autorstvo u inovacijama i patentima.

Akademsko osoblje motivira studente na preuzimanje aktivne uloge u naučno-istraživačkom i nastavno – obrazovnom procesu. Nastavno osoblje angažovano na studijskom programu **Opšte pravo** kontinuirano radi sa studentima i motivira ih za učešće na naučno stručnim konferencijama, objavljivanje radova i angažovanje u nastavnom procesu kao student saradnik.

Kriterij 3.3. *Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa*

Da bi postigli obrazovne ciljeve u studiju drugog ciklusa studenti treba da iskuse različite tipove nastavnih metoda kao što su kontaktna nastava sa frontalnim predavanjima odn. instruktivna i fakultativna nastava za izborni program, vježbe, seminari, istraživački seminari i projektni zadaci, pedagoške radionice, problemski orjentisane radionice, laboratorijska nastava, demonstracioni časovi, istraživanje izvora i individualni rad, radno orjentisane vježbe, izrada modela, istraživački rad na terenu, istraživački rad i rješavanje kompleksnih praktičnih funkcionalnih problema ustanova, organizacija i preduzeća u okruženju. Povezano sa tim studenti treba da prođu i različite metode procjene znanja kojima se dokumentuju postignuti obrazovni ishodi.

To znači da obrazovni ishodi predmeta treba da budu postignuti odgovarajućim nastavnim i ispitnim metodama, gdje studenti prezentuju ne samo nivo svoga osnovnog znanja, već i svoju sposobnost da koriste instrumente za podršku radnom, istraživačkom i poslovnom procesu, da organizuju svoj rad, da komuniciraju u kontekstu svoga rada i da argumentuju rezultate. Nakon studija drugog ciklusa, studenti bi trebali da imaju mogućnost rada i zaposlenja na složenijim, kompleksnijim i odgovornijim poslovima kao i mobilnosti u daljim studijima trećeg ciklusa odn. uključivanja u sistem "učenje za život

Panevropski univerzitet stoga koristi mnoštvo različitih metoda procjene znanja i postignuća studenata tokom studija drugog ciklusa, a naročito se procjenjuju metode kojima se unapređuju organizacione, komunikacione i sistemske kompetencije studenata.

Student-kandidat master studija savladava ove predmete na naprednom nivou o čemu se neposredno dogovara sa predmentim profesorom, ostalim nastavnim osobljem i svojim mentorom. Da bi student ostvario pravo na napredni nivo u ECTS bodovanju ovih predmeta, nastavno osoblje i mentor moraju dokumentovati u dnevniku rada dodatne odn. proširene obrazovne sadržaje i proširene odn. dodatne izvore za učenje.

U mentorski profilisanom savremenom postdiplomskom studiju drugog ciklusa koji se organizuje na Univerzitetu nema klasične nastave već je fokus studija na instruktivnoj i konsultativnoj nastavi, na praktičnoj primjeni specijalističkih znanja, te na primjeni savremenih pedagoških formi, analitičkih istraživačkih metoda i tehnika.

Ispiti iz obaveznih i izbornih predmeta na studijama drugog ciklusa polažu se u skladu sa planiranim oblicima evaluacije iz nastavnog programa predmeta i u skladu sa odredbama Statuta koje definišu i razrađuju sistem evaluacije znanja i postignuća studenata na Panevropskom univerzitetu.

Nastavni i istraživački proces na studijima drugog ciklusa organizuje se u skladu sa Pravilima studija drugog ciklusa.. Uspješnost studenata u savladavanju pojedinog predmeta kontinuirano se prati u nastavnom procesu i tokom obrade tog predmeta. Polaganje svih ispita na Univerzitetu je **javno i transparentno**.

Kriterij 3.4. *Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje*

Procedura ocjenjivanja na studijskom programu Opšte pravo je regulisana Statutom Univerziteta (8. Evaluacija znanja i postignuća studenata član 63. – 93.), Procedurom o evaluaciji znanja i postignuća studenata i javno je objavljena na web stranici Univerziteta.

Procedura žalbe studenata na ocjenjivanje je regulisana Statutom Univerziteta (8. Evaluacija znanja i postignuća studenata član 77. – 78.)

Kriterij 3.5. *Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstva*

Da bi se obezbjedila potrebna efikasnost i kredibilitet studija drugog ciklusa, te da bi se profilisao nastavni plan i program završne godine studija, plan i program istraživačkog projekta master rada, kao i da bi se definisala i obrazložila teza od. završni rad, student-kandidat master studija mora da obezbjedi mentora odmah pri upisu završene godine studija drugog ciklusa

Završni-master rad mora biti samostalni stručni, kreativni i istraživački rad u kojem student demonstrira stečeno znanje i kompetencije tokom studija i sposobnost za istraživački rad. Završni master rad mora zadovoljiti opšte metodološke kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, zahtjeve minimalnog "obima rada" i zahtjeve "sadržaja rada" definisane sa mentorom prilikom zadavanja teme. Završni master rad predstavlja samostalni izraz znanja, sposobnosti, kreativnosti i kompetencija studenta stečenih tokom studija drugog ciklusa.

Uz upisnu dokumentaciju završne godine studija drugog ciklusa, student prilaže i Zahtjev za odobravanje teme i imenovanje mentora u kojem se izjašnjava o vrsti i karakteru studija drugog ciklusa kojeg želi da studira, bira užu naučnu oblast svoga obaveznog studijskog programa koja je od značaja za profesionalni profil za koji se student opredijelio, navodi okvirni naziv i sadržaj teme završnog rada, predlaže mentora, predlaže izvore i sadržaj izbornog programa i kandiduje za priznavanje predmete iz studija drugog ciklusa koje je položio na drugim visokoškolskim ustanovama

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/Zahtjev-za-odobravanje-teme-imenovanje-mentora.pdf>

Procedura izbora Mentora, odluke NNV i ostala relevantna pitanja regulisana su Statutom Univerziteta (**član 127. – član 131.Statuta**) i Pravilima II ciklusa studija.

Procedura odbrane završnog rada detaljno je regulisana Statutom Univerziteta (**13.Postupak odbrane završnog master rada, član 142. – 149.**) i Pravilima II ciklusa studija.

<http://www.apeiron-uni.eu/statusna-dokumentacija-files/statut-univerziteta.pdf>

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/Pravila%20studiranja%20na%20drugom%20ciklusu.pdf>

Postupak realizacije završne godine master studija i odbrane master rada je objašnjen putem dijagrama i nalazi se javno objavljen na web stranici Univerziteta

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM01-2012.APEIRON.pdf>

<http://www.apeiron-uni.eu/MASTER/DIJAGRAM%20TOKA%20REALIZACIJE%20MASTER%20STUDIJA%20I%20IZRADE%20MASTER%20RADA%20DTM02-2012.APEIRON.pdf>

Na univerzitetu postoji Pravilnik o plagijarizmu.

[Pravilnici\20130416 Pravilnik o plagijarizmu.pdf](#)

Kriterij 3.6. *Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.*

Učešće studenata i zainteresovanih strana je definisano Poslovníkom kvaliteta (7.2 Procesi koji se odnose na zainteresovane strane). Fokusiranje na zainteresovane iskazano je i Politikom kvaliteta, Ciljevima kvaliteta, izjavom o misiji i viziji Univerziteta kao i Pravilnikom o osiguranju kvaliteta.

Izmjenama i dopunama **Statuta** ustanove predviđeno je da se u sastav Upravnog odbora bira i po jedan predstavnik studenata. Predstavnik studenata bira Predsjedništvo Studentskog parlamenta Panevropskog univerziteta po proceduri utvrđenoj posebnim aktom. Mandat predstavnika studenata traje jednu godinu. Za pitanja koja su od neposrednog interesa za studente mora da se pribavi mišljenje studentskog predstavničkog tijela.

U okviru **Centra za odnose sa javnošću** Univerziteta (*College Public Relation Centre*) obezbjeđeno je angažovanje studenata na PR aktivnostima Univerziteta u formi interne prakse. U okviru ovog centra studentima je omogućeno uređivanje vlastitog periodičnog časopisa.

Strateški cilj obaveznog, redovnog i cjelovitog informisanja javnosti o kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima postignuća na Univerzitetu, između ostalog, postiže se i kroz komunikaciju sa bivšim studentima i jačanje alumni sa ciljem promovisanja ugleda Univerziteta kod nas i u svijetu.

Sve reklamacije zainteresovanih strana na izvršene usluge Univerziteta uspješno rješavaju razumijevajući da su naše zadovoljstvo i zadovoljstvo naših studenata međusobno zavisni

Uloga studenata u obezbjeđenju kvaliteta i upravljanja je definisana Uputstvom o ulozi studenata u obezbjeđenju kvaliteta i upravljanja

<http://apeiron-uni.eu/uloga-studenta-u-obezbjedenju-kvaliteta.html>

Studenti imaju mogućnost učešća u kreiranju i osmišljavanju studijskih programa kroz studentske ankete, učešćem u radnim tijelima na Univerzitetu – kroz NNV, Senat i UO kao i u direktnom kontaktu sa saradnicima Centra za vođenje karijere, referentima svakog fakulteta i stručnim saradnikom za osiguranje kvaliteta.

Učešće studenata je osigurano u svakom radnom tijelu Univerziteta, rad studenata je opisan u Statutu Studentskog parlamenta

[Odluke\623-8 Odluka o imenovanju Žarka Bajića za člana Senata iz reda studenata.pdf](#)
[Odluka o konstituisanju novog saziva UO.pdf](#)

[Odluke\20190726 Odluka o formiranju Odbora za osig. kvalit.pdf](#)

[Studentska dokumenta\sjednica SP 1.pdf](#)

[NNV\Odluka o članu NNV ispred reda studenata 2019-20.pdf](#)

Kriterij 3.7. *Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.*

Centar za vođenje karijere je osnovan 2012 godine sa ciljem da pruži podršku studentima u razvoju znanja i vještina koje su važne u profesionalnom razvoju i koje će igrati važnu ulogu pri zapošljavanju. Osim toga, centar pruža informacije o ponudama za poslove, prakse, seminare i treninge u zemlji i inostranstvu kao i pozive za volonterske kampove i stipendije.

- Osnovni cilj Centra za vođenje karijere (*Career Guidance Centre*) je stvaranje preduslova za organizovano i sistematsko posredovanje u promociji studenata Univerziteta na tržištu rada (kod najboljih kompanija i institucija), bilo u svrhu zapošljavanja, bilo pri organizaciji radne prakse studenata, bilo u njihovom daljem školovanju i zapošljavanju u zemlji i inostranstvu
- Drugi cilj je stvaranje takvog univerzitetskog okruženja koje će omogućiti i pospješiti proces učenja za život (*LLL - Life Long Learning*) studenata Panevropskog univerziteta kroz razvoj svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja i sistematizovanja informacija o mogućnostima i opcijama produžetaka studija i učenja kroz formalne i neformalne oblike, bilo na samom Univerzitetu, bilo u sistemu visokog školstva u zemlji i inostranstvu. Polazi se od pretpostavke da karijera studenata nije samo radna karijera tj. zapošljavanje i napredovanje na poslu odn. na tržištu rada, već životnu karijeru predstavlja i produžetak školovanja odn. integracija i prožimanje formalnog i neformalnog učenja i rada u izgradnji personalnog kurikuluma i radne karijere svakog od studenata, što predstavlja imeprativ društva znanja odn. društva učenja.
- Treći cilj je da se kroz djelatnosti Centra razviju pretpostavke za formalizovanje i etabliranje ALUMNI kompleksa univerziteta koji ne predstavlja samo skup bivših, sadašnjih i budućih studenata Panevropskog univerziteta već istovremeno i skup njihovih međusobnih veza i utjecaja do kojih je došlo zbog zajedničkog iskustva u procesu studiranja na Univerzitetu. Alumni mreža predstavlja organizaciju, koja može da ima značajnu ulogu u lobiranju i zastupanju bilo kojih značajnih društvenih interesa i vrednosti, kao i u promociji interesa univerziteta. Uloga Alumni mreže može da bude takođe značajna u izgradnji karijere svakog pojedinačnog studenta i člana te mreže.

Centar ne posreduje direktno u zapošljavanju studenata već pruža relevantne informacije o zapošljavanju, povezuje studente sa poslodavcima radi organizovanja stručne prakse i organizuje treninge i seminare na kojima studenti stiču praktična znanja i vještine.

Informacije za razvoj karijere:

- informisanje i savjetovanje studenata
- pomoć pri sastavljanju biografija na engleskom, njemačkom i srpskom jeziku
- radionice, treninzi i seminari za razvoj karijere
- brošure sa korisnim informacijama za student

Posao i povezivanje sa poslovnim svijetom

- Informacije o oglasima za posao, slobodnim radnim mjestima
- organizovanja stručne prakse u perspektivnim firmama, zdravstvenim ustanovama i državnim institucijama
- prezentacije uspješnih kompanija iz okruženja
- susreti sa poslodavcima
- direktan kontakt sa Agencijom za posredovanje u zapošljavanju ALUMNA

Savjetovanje i edukacija

- individualno savjetovanje pri izradi "PASOŠA KOMPETENCIJA"
- Radionice na temu razvoja poslovnih vještina i vještina pregovaranja
- Simulacije intervjua za posao
- savjetovanje pri nastavku školovanja u zemlji i inostranstvu

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/apeironov-karijerni-priru%C4%8Dnik>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/>

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 3

Analizirajući kriterije standarda 3 Tim za izradu Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
III	5

Prijedlog mjera za unapredjenje – Standard 3

1. Motivirati studente na preuzimanje aktivnije ulogu kroz uključivanje studentskog parlamenta u rasprave i donošenje odluka
2. Motivirati studente za aktivnije učešće u radu Centra za vođenje karijere i učešće u vannastavnim aktivnostima korisnima za karijerni razvoj
3. Uključenje bivših studenata, odnosno, diplomiranih pravnika u posebne nastavne aktivnosti koje bi se ticale unapređenja zainteresovanosti studenata za pojedine oblasti, vezano i za mogućnost zaposlenja i izbor radnog mesta
4. Uključivanje onih koji su na FPN završili master i doktorske studije kako bi se izvršila odgovarajuća animacija studenata za dalje usavršavanje i bavljenje naučnim radom
5. Učešće studenata kao demonstratora u nastavnom procesu.

Standard 4.

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljene propise koji obuhvataju sve faze studentskog „životnog ciklusa“, npr. prijem studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Kriterij 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

Kriterij 4.1. *Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima*

Upis studenata na II ciklus regulisan je Statutom Univerziteta (**6. Pristup studijima na Panevropskom univerzitetu član 50.**) i Pravilima studija II ciklusa studija.

Univerzitet raspisuje **Konkurs za upis** studenata na odgovarajućoj školskoj godini u svim studijskim grupama ili za pojedine studijske grupe u svim ili samo pojedinim tipovima i vrstama studija odn. studijskim ciklusima, na osnovu odluke Upravnog odbora Univerziteta i uz prethodno pribavljeno mišljenje Senata Univerziteta. Konkursom se utvrđuje broj kandidata za upis na odgovarajuće studijske cikluse, tipove i vrste studija odn. studijske programe prema raspoloživim kapacitetima Univerziteta i uz zadovoljavanje predviđenih parametara kvaliteta studija. Univerzitet može da raspisuje više konkursa za prijem studenata u istoj školskoj godini sve do popune planiranog broja studenata i ukoliko termin konkursa ne ugrožava parametre kvaliteta studija.

Studenti upisuju studij II ciklusa u trajanju od dvije godine (4 semestra) nakon završenog studija I ciklusa u trajanju od 3 godine (6 semestara). Uslov za upis na master studij II ciklusa po ovom modelu je da student posjeduje diplomu završenog studija I ciklusa u trajanju od 6 semestara odn. tri godine i akumuliranih minimalno 180 ECTS kredit-bodova.

Student po ovom modelu stiže u master studiju II ciklusa minimalno 120 ECTS kredit-bodova, tako da zbir I i II ciklusa iznosi minimalno 300 ECTS.

Studenti upisuju studij II ciklusa nakon završenog studija I ciklusa u trajanju od 4 godine (8 semestara). Uslov za upis na magistarski/master studij II ciklusa po ovom modelu je da student posjeduje diplomu o završenom studiju I ciklusa u trajanju od 8 semestara odn. četiri godine i akumuliranih minimalno 240 ECTS kredit-bodova.

Student po ovom modelu stiže u magistarskom studiju II ciklusa minimalno 60 ECTS kredit-bodova, tako da zbir I i II ciklusa iznosi minimalno 300 ECTS.

Student koji je upisao trogodišnji studij I ciklusa ima pravo da produži odn. dopuni studij I ciklusa sa četvrtom godinom studija u matičnim ili djelimično matičnim studijskim programima. Uslov za upis četvrte godine studija je prethodno stečena diploma u trogodišnjem studiju.

Komisija za matičnost i priznavanje ispita utvrđuje matičnost trogodišnjih studija u kojima je student stekao diplomu u odnosu na četverogodišnji studijski program i utvrđuje postojanje diferencijalnog programa kojeg je student dužan da završi tokom studija četvrte godine.

Nakon kompletiranja studija I ciklusa od 8 semestara odn. 240 ECTS student ima pravo da upiše studij II ciklusa u matičnim ili djelimično matičnim studijskim oblastima u trajanju od dva studijska semestra.

Kandidat prilikom upisa zaključuje Ugovor o studiranju kojim obje ugovorne strane, Panevropski univerzitet "APEIRON" i student koji se upisuje, preuzimaju obaveze i stiču određena prava u procesu studiranja.

U cilju ispunjenja misije Panevropski univerzitet „APEIRON“ stalno prati, analizira i poboljšava proces i u sklopu tih aktivnosti anketira novoupisane studente, sa ciljem da dođe do informacija o **motivacijskim faktorima upisa** na Univerzitet i načinu dobijanja informacija o Univerzitetu Apeiron. Cilj ankete je istraživanje motivacije, stavova, potreba i mišljenja studenata prilikom upisa na Panevropski univerzitet kako bi se unaprijedila promocija Univerziteta i vođenje marketinga, te dao doprinos izgradnji brenda):

[Ankete\Anketa odluka o upisu motivacioni faktori 2016-17](#) [Anketa informacije o univerzitetu](#)

Rezultati uglavnom pokazuju da su studenti čuli za Panevropski univerzitet „APEIRON“ / Fakultet pravnih nauka od poznanika ili rođaka koji studiraju na našem Univerzitetu i da su se vođeni njihovim pozitivnim iskustvima odlučili za studij.

Kriterij 4.2. *Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju*

Postupak priznavanja visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja je propisan Statutom univerziteta (7.**Prelazak sa druge visokoškolske ustanove i produžetak školovanja član 60. – 62.**) i Pravilnikom o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa.

Ukoliko student prelazi sa visokoškolske ustanove koja je matična iz istih naučnih oblasti u kojima je matičan i Univerzitet, tada student može da upiše na Panevropskom univerzitetu narednu godinu studija u odnosu na godinu studija koja mu je priznata na toj visokoškolskoj ustanovi.

[Pravilnici\20150604 Pravilnik o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa.pdf](#)

Vrednovanja i priznavanje rezultata obrazovanja studenata koji proizilaze iz bolonjske mobilnosti a na bazi RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on mobility within the Community for students, persons undergoing training, volunteers nad teachers regulisano je Pravilnikom o mobilnosti studenata, nastavnog i administrativnog osoblja. Ovim Pravilnikom su obuhvaćeni svi oblici mobilnosti i priznavanja ECTS bodova koji proizilaze iz aktivnosti razmjene sa partnerskim univerzitetima a detaljno su analizirane u analizi ispunjenosti **Kriterija 10.1.**

Kriterij 4.3. *Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili*

Uz diplomu studenti koji su diplomirali na studijskom programu Opšte pravo dobijaju Dodatak diplomi (eng. *Diploma Supplement*). Ovaj dokument pruža detaljan uvid u nivo, prirodu i sadržaj studija, kao i u sistem organizovanja visokog obrazovanja BiH.

Opšti model dodatka diploma u BiH je donijelo Vijeće ministara BiH.

U osnovi dodatak diplomi sadrži:

- informacije koje identifikuju imaoća kvalifikacije;
- informacije koje identifikuju kvalifikaciju;
- informacije o nivou kvalifikacije;
- informacije o sadržaju i postignutim rezultatima;
- informacije o funkciji kvalifikacije;
- dodatne informacije;
- ovjeravanje dodatka diplomi;
- informacije o nacionalnom sistemu visokog obrazovanja

[Studentska dokumenta\Dodatak diplomi 300 ECTS.pdf](#)

Uvjerenje o diplomiranju, diploma i dodatak diplomi se izdaju u skladu sa Procedurom – izdavanje uvjerenja o diplomiranju, diplome i dodatka diplomi

[Procedura-Izdavanje uvjerenja o diplomiranju diplome i DD](#)

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 4

Analizirajući kriterije standarda 4 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
IV	5

Prijedlog mjera za unapređenje:

1. Omogućavanje usavršavanja nastavnih kadrova kako na konferencijama u zemlji i inostranstvu, tako i na odgovarajućim usavršavanjima, pa i postdoktorskim studijama, ako su u pitanju mlađi nastavni kadrovi
2. Zapošljavanje odgovarajućih kvalitetnih nastavnih kadrova koji mogu odgovoriti zahtevima FPN i zahtevima studijskih programa na tom Fakultetu
3. Insistiranje na znanju više stranih jezika od strane nastavnog kadra
4. Insistiranje na učešću nastavnih kadrova u odgovarajućim naučnim i drugim projektima

Standard 5.

Ustanove treba da se uvjere u kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese kod zapošljavanja i kod razvoja zaposlenih.

Kriterij 5. Ljudski potencijali

Kriterij 5.1. *Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.*

Uslovi za angažovanje akademskog osoblja na Panevropskom univerzitetu Apeiron definisani su Pravilnikom o radu, Pravilnikom o sticanju akademskih zvanja i zasnivanja radnog odnosa akademskog osoblja, Pravilnikom o osiguranju kvaliteta i Zakonom o visokom obrazovanju.

Kvalitet rada nastavnika i saradnika u svrhu kvalitetne realizacije studijskog programa, obezbjeđuje se primjenom metodoloških principa kojima se podstiče spremnost za primjenu novih naučnih znanja u nastavnom procesu i opredjeljenost da ispunjavaju viziju, misiju i ciljeve Univerziteta, posjedovanje moralnih karakteristika koje obuhvataju poštovanje klauzule o nediskriminaciji, slobodu obrazovnog i naučnog stvaralaštva, pravo na slobodno i kritičko mišljenje i slobodu govora.

U nastavnom procesu, angažovani su kako matični profesori, tako i "ad hoc" predavači koji dolaze iz društvene i privredne prakse BiH, iz inostranstva odn. iz zemalja neposrednog okruženja. Studenti imaju privilegiju da pored predavanja čuju i mišljenja relevantna za sadržaje koje se uče na univerzitetu koja u različitim vidovima (pojedinačna predavanja, seminari, serije predavanja, studije slučaja...) iznose vodeće ličnosti iz najuspješnijih korporacija, društvenih i političkih institucija iz regije odn. iz Evropske Unije. U nastavnom procesu angažovan je (i zaposlen) jedan broj profesora iz inostranstva odn. predavača iz zemalja bivše Jugoslavije. Jedan broj angažovanih profesora članovi su stranih i domaćih Akademija nauka i umjetnosti.

Na ustanovi se vrši analiza opterećenosti nastavnog osoblja a izvještaji analize opterećenja nastavnog osoblja se obaveno dostavljaju jednom godišnje Ministarstvu prosvjete i kulture RS.

[Ljudski resursi\Opterećenje II ciklus OP.pdf](#)

Trajno opredjeljenje Univerziteta je da se u različitim formama u nastavnom i obrazovnom procesu postupno uvedu domaći kadrovi – magistri i doktori nauka, koji su svoje stručne i naučne radove posvetili teoriji i praksi tranzicijskog procesa u Bosni i Hercegovini i Jugoistočnoj Evropi. Posebna pažnja se posvećuje kadrovima, koji su bili ili su još uvijek angažovani u neposrednoj društvenoj praksi, organima uprave ili u privredi.

Podaci o nastavnom osoblju su prezentovani na web stranici univerziteta u okviru aplikacije Naučni karton radnika <http://www.apeiron-uni.eu/naucni-karton-radnika.html> gdje su priložene biografije sa bibliografijom.

Kriterij 5.2. *Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.*

Upravljanje ljudskim potencijalima je jedan od strateških ciljeva Panevropskog univerziteta "APEIRON" (strateški cilj 6. *Voditi stalnu brigu o broju zaposlenih (što uključuje profesore, saradnike i administrativnostručno osoblje), uspostavljanju optimalnog broja profesora u odnosu na broj studenata, brinuti o ravnomjernoj zastupljenosti profesora prema naučno-nastavnim zvanjima, te o kvaliteti ličnog standarda zaposlenih i studenata*) a u sistemu upravljanja kvalitetom posebna pažnja se posvećuje kvalitetu ljudskih resursa – **Poslovnik kvaliteta, poglavlje 6.2. Ljudski resursi.**

Univerzitet je u periodu nakon akreditacije ustanove angažovao dodatna sredstva za ispunjavanje ovog cilja kroz angažman novih kadrova (nastavnika i saradnika) na pojedinim predmetima, angažman

nastavnog i administrativnog osoblja za potrebe internacionalizacije studijskih programa i međunarodne saradnje i dodatnu obuku administrativnog i nastavnog osoblja u oblastima za koje su pokazali interes.

Postupak sticanja naučno-nastavnih i saradničkih zvanja, izbora u zvanje, angažovanja akademskog osoblja sa drugih visokoškolskih ustanova i zasnivanja radnog odnosa, izbor nastavnika stranih jezika i vještina, te angažovanje istaknutih naučnika ili stručnjaka, kriteriji za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja bliže se reguliše Statutom Univerziteta (poglavlje XI – Akademsko osoblje Univerziteta), Pravilniko oradu, Pravilnikom o sticanju akademskih zvanja i zasnivanju radnog odnosa akademskog osoblja Panevropskog univerziteta i Pravilnikom o sistematizaciji poslova i organizacija Univerziteta

[Sistematizacija poslova i organizacija Univerziteta](#)

[Pravilnici\20160428 Pravilnik o radu univerzitet Apeiron B Luka 2017.pdf](#)

[Pravilnici\20160720 1796-11 Pravilnik o sticanju akademskih zvanja.pdf](#)

Opterećenje nastavnog osoblja je detaljno opisano u analizi **Kriterija 5.1**. Od nastavnog osoblja se traži da budu odgovorni kako za kvalitet i nivo znanja koji prenose studentima, tako i za stepen prolaznosti studenata, te da prihvataju i primjenjuju kodeks nastavničke etike.

Prilikom izbora kandidata u akademsko zvanje posebno se vrednuju mjerljivi rezultati naučnog i istraživačkog rada kandidata, angažovanja kandidata u razvoju nastave i drugih djelatnosti, rezultati pedagoškog rada, povezanost obrazovnog rada nastavnika sa radom na projektima u drugim oblastima privrednog i društvenog života i doprinos široj zajednici.

Panevropski univerzitet “APEIRON” trajno ulaže u izgradnju sopstvenih kadrova, mladih magistranata i doktoranata, što je jedan od principa njegove poslovne politike, selekcionišući i usmjeravajući najbolje studente za naučni rad, finansirajući i kofinansirajući izradu njihovih doktorskih radova u zemlji i u inostranstvu, izdavajući njihove naučne radove i promovišući te kadrove u akademski zvanja. Time Univerzitet ostvaruje svoju misiju vezanu za diseminaciju naučnog podmlatka i kontinuiranu supstituciju gostujućih profesora sa izvornim i domaćim kadrovima.

Obaveze akademskog radnika su:

- Da prihvata pedagoške principe na kojima je zasnovan rad na Univerzitetu i specifične metode nastavno-edukativnog procesa koje se primjenjuju na Univerzitetu, te da za predmete odn. naučne oblasti na kojima je raspoređen razrađuje stvaralačku primjenu tih metoda;
- Da aktivno radi na dizajniranju i prilagođavanju Nastavnih planova i programa iz predmeta na koje je raspoređen u skladu sa savremenim i inoviranim naučnim saznanjima i procesima reforme visokog obrazovanja;
- Da obrazovnu i naučnu djelatnost na Panevropskom univerzitetu obavlja prema usvojenom Nastavnom planu i programu koji će realizovati u vidu dijaloga sistema interaktivne nastave sa mentorskim vođenjem studenta;
- Da striktno poštuje obaveze prema studentima i ustanovi koje proizilaze iz dogovorenog i usvojenog rasporeda nastavnih i ispitnih aktivnosti i rada na Panevropskom univerzitetu, koji uključuju sve planirane nastavne i vannastavne aktivnosti, planirane konsultacije sa studentima, te planirane forme evaluacije znanja i postignuća studenata, što podrazumjeva ispunjavanje svih kvantitativnih parametara planirane metrike nastavnog predmeta (*broja časova po svim*

planiranim osnovama nastavnog i pedagoškog rada) i isporuku svih planiranih nastavnih sadržaja studentima.

- Da prihvata specifične načine procjene znanja i ocjenjivanja studenata koji se primjenjuju na Univerzitetu, te da ih razrađuje i prilagođava specifičnosti predmeta na koje je izabran;
- Nastavnik je u obavezi da izvrši sve planirane oblike evaluacije znanja studenata (*predispitne i ispitne obaveze studenata i ostale specifične forme evaluacije znanja i vještina*) prema Nastavnom programu predmeta na koji je izabran, Statutu Panevropskog univerziteta i Pravilniku o ispitima, te da u konačnoj ocjeni sumira aktivno znanje i vještine, ali i cjelokupan rad i aktivnosti studenata uložene u savladavanju nastavnog predmeta.
- Da u skladu sa resursima univerziteta uvodi studente u naučno-istraživački rad;
- Da učestvuje u mentorstvu i odbranama studentskih završnih radova: diplomskih, specijalističkih i master radova i doktorskih dizertacija;
- Da prihvata da je odgovoran, kako za kvalitet i nivo znanja koji prenosi studentima, tako i za ukupnu efikasnost studijskog procesa odn. za stepen prolaznosti studenata,
- Da prihvata da njegov rad bude predmetom periodičnog objektivnog procjenjivanja i evaluacije u skladu sa Pravilnikom o osiguranju kvaliteta na Panevropskom univerzitetu i Pravilnikom o studentskom vrednovanju i anketiranju te zakonskim odredbama koje se odnose na osiguranje kvaliteta na visokoškolskoj ustanovi;
- Da ostvari aktivnu i kooperativnu saradnju sa saradnicima angažovanim u nastavi na predmetima na kojima je izabran;
- Da prihvata prava i obaveze što prizilaze iz Statuta univerziteta i ostalih opštih akata donesenih na Univerzitetu;
- Da prihvata i upražnjava kodeks nastavničke etike koji se primjenjuje na Univerzitetu;

Da prihvata i sve ostale nastavne i vannastavne obaveze koje proizilaze iz ugovornog odnosa sa Univerzitetom, kao i obaveze učešća u radu akademskih i ostalih tijela i organa univerziteta kao što su učešće u radu katedre, nastavno-naučnog vijeća, izbornog vijeća, Senata univerziteta, i drugih stručnih i akademskih organa i komisija fakulteta i univerziteta;

Panevropski univerzitet "APEIRON" sprovodi kontinuirano **postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa**, nastave i uslova rada. Da bi uspješno ispunio ovaj zahtjev u skladu sa procedurama za obezbjeđenje kvaliteta visokoškolske ustanove i kriterijumima samovrednovanja, kontinuirano se vrši anketiranje studenata i radnika univerziteta u različitim oblastima na koje se odnosi proces samovrednovanja i akreditacije u skladu sa Pravilnikom o studentskom vrednovanju i anketiranju.

Ankete koje se odnose na ocjenu kvaliteta studijskog programa i ocjenu kvaliteta nastavnog osoblja:

- Ocjena studijskog programa i organizacije studija (cilj ankete je da studenti ocjene studijski program kojeg studiraju u cjelini, što doprinosi kvalitetnijem planiranju promjena i usavršavanju nastavnog plana i programa i organizacije studija na studijskom programu, čime se doprinosi unapređenju kvaliteta programa u cjelini i prilagođavanju studijskog programa potrebama studenata);

- Ocjena predmeta i akademskog osoblja (ocjena predmeta, odnosno, pojedinačnih programskih aktivnosti doprinosi kvalitetnijem planiranju promjena u nastavnom programu pojedinačnog predmeta i doprinosi usavršavanju nastavnog plana i programa, dok ocjena nastavnog osoblja koje je bilo uključeno u obradu predmeta doprinosi cjelovitom sagledavanju kvaliteta rada nastavnog osoblja, vođenju kadrovske politike i unapređenju kadrovskih resursa nastavnog osoblja);

Student **izražava mišljenje i daje ocjenu** za pojedinačni predmet i nastavno odn. saradničko osoblje koje je bilo angažovano u izvođenju nastavnog procesa na predmetu.

Anketu popunjavaju svi studenti. Student ocjenjuje samo nastavno i saradničko osoblje kod kojih je pohađao predavanja, vježbe ili obavljao neku drugu nastavnu aktivnost.

Popunjena anketa za svaki pojedini predmet kojeg je student završio predaje se uz prijavu ispita za taj predmet. Anketa se odmah obrađuje u okviru procedure prijema i provjere ispitne prijave dodavanjem identifikatora predmeta i odgovornog nastavnog osoblja. Prikupljeni anketni listovi se zatim obrađuju u sistemu OCR-a i zapremaju u bazi podataka za dalju obradu. Anketa se može popuniti i u vidu elektronskog obrasca na WEB stranici univerziteta uz popunu elektronskog obrasca prijave ispita u kom slučaju ne mora da se prilaže štampani obrazac prijave ispita.

Ukoliko je u izvođenju nastavnog procesa bilo angažovano više nastavnika i /ili više saradnika kod kojih je student pohađao nastavu ili obavljao neku drugu nastavnu aktivnost, tada student popunjava taj dio ankete na više anketnih listova za svakog nastavnika i/ili saradnika pojedinačno.

Odbor za osiguranje kvaliteta dostavlja izvještaj o rezultatima ankete NNV i Senatu, koji donose odgovarajuće mjere unapređenja kvaliteta.

Na osnovu analiza prolaznosti provode se korektivne akcije, a posebna pažnja se obraća na ocjenu studijskih programa i anketiranje nastavnog osoblja. Analize se vrše u okviru redovne aktivnosti, Odbora za osiguranje kvaliteta i Senata.

[Ankete\Izvjestaj o ocjeni studijskog programa 2018 19.pdf](#)

[Ankete\Izvjestaj o ocjeni studijskog programa 2019 20.pdf](#)

[Zapisnici Odbor za kvalitet\2019\210 2320-1-19 Zapisnik Odbora za kvalitet 2019.pdf](#)

[Zapisnici Odbor za kvalitet\2018\203 2310-1 18 Zapisnik Odbora za kvalitet 2018.pdf](#)

[NNV\Informacija sa 156 sjednice Senata.pdf](#)

Analizama prolaznosti na pojedinim predmetima u semestru se vrši praćenje kvaliteta nastavnog procesa i akademskog osoblja a analiza prolaznosti se vrši u okviru redovne aktivnosti NNV.

[NNV\Sjednica NNV 12.11.2018.pdf](#)

[NNV\Sjednica NNV 22.11.2019.pdf](#)

Stalno stručno obrazovanje i usavršavanje akademskog osoblja, administrativnog, stručnog i tehničkog osoblja je predmet posebne pažnje na Panevropskom univerzitetu. Program za unapređenje ljudskih resursa je inkorporiran u aktima vezanim za ostvarivanje kvaliteta na ustanovi. Sadržaje i način realizacije stalnih i pojedinačnih programa stručnog obrazovanja i usavršavanja donosi Senat, Panevropskog univerziteta na godišnjem nivou.

Kvalitet nastavnika i saradnika postiže se podsticanjem nastavne, naučnoistraživačke, stručne aktivnosti, kontinuiranim podizanjem nivoa pedagoških i didaktičko-metodičkih kompetentnosti kao i unapređenjem nivoa upravljačkih i komunikacijskih kompetencija.

Na univerzitetu je u zadnjih pet godina realizovana obuka za akademsko i neakademsko osoblje iz slijedećih oblasti:

- ⇒ informatička pismenost (rad u Microsoft office programima)
- ⇒ strani jezici (Engleski i Njemački jezi, Nivoi I – IV)
- ⇒ rad u SPSS programu i upotreba alata za statističke analize
- ⇒ upravljanje projektima i rad u programu Microsoft Project

Osim toga Univerzitet podržava učešće nastavnog i nenastavnog osoblja u vanjskim edukacijama pri čemu snosi dio troškova obuke ili troškove u cijelosti.

[Ljudski resursi\izvjestaj o edukaciji kadra 2016-2019.pdf](#)

Kriterij 5.3. *Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.*

Panevropski univerzitet „APEIRON“ podržava istraživački rad akademskog osoblja kroz niz mjera od kojih su najvažnije:

- odobravanje plaćenog odsustva akademskom osoblju za svrhu participacije u naučnim konferencijama, projektima i posjetama drugim ustanovama s ciljem istraživačkog rada;
- finansiranje troškova participacije na naučnim konferencijama;
- finansijska podrška objavljivanju naučnih i umjetničkih radova;
- ulaganje u naučnu infrastrukturu;
- podrška istraživačkim projektima kroz rad finansiranje i sufinansiranje istraživačkih projekata

Naučno-istraživački rad na Panevropskom univerzitetu je regulisan Statutom Univerziteta članovi 108 – 111, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Naučno istraživačkog instituta PUA i Pravilnikom o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata

[Pravilnic\201501 Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Naucno-istrzivackog instituta PEUA.pdf](#)

Naučno-istraživačka djelatnost na univerzitetu obuhvata fundamentalna, aplikativna, razvojna i ekspertna istraživanja. Naučnu djelatnost Panevropski univerzitet "APEIRON" obavlja u skladu sa zakonom, godišnjim programom naučnih istraživanja i dugoročnim petogodišnjim programom naučnih istraživanja.

Programom naučnih istraživanja koji se donosi svake kalendarske godine, utvrđuju se pojedinačni programi istraživanja, naučni zadaci, vrijeme trajanja istraživanja, metodi istraživanja i sastav timova po oblastima nauke. Programom naučnih istraživanja obezbjeđuju se uslovi za osposobljavanje kadrova za naučna istraživanja i uključivanje naučnog podmlatka u naučni rad. Naučno-nastavni i naučno-istraživački rad su ravnopravne djelatnosti Panevropskog univerziteta.

Naučna istraživanja ostvaruju se kroz individualni i timski rad na univerzitetu ili u okvirima specijaliziranih naučno-istraživačkih organizacionih jedinica Panevropskog univerziteta. U istraživačke timove mogu da se uključe i naučni radnici izvan Panevropskog univerziteta "APEIRON"-a, stručnjaci iz prakse, kao i naučni radnici sa drugih univerziteta i naučnih ustanova iz

zemlje i inostranstva. Na pojedinim istraživačkim aktivnostima mogu se angažovati i studenti Univerziteta.

Naučno - istraživački institut Univerziteta APEIRON osnovan je odlukom Senata univerziteta dana 27.09.2007. godine. Istog dana je usvoje i Elaborat o opravdanosti osnivanja Naučno- istraživačkog instituta Univerziteta APEIRON u Banjoj Luci. Rješenjem Ministarstva nauke i tehnologije u Banjoj Luci broj 06/6-040/050-3/08 od 11.03.2008. godine Naučno - istraživački institut Univerziteta APEIRON u Banjoj Luci je dobio odobrenje za rad i upisan u knjigu registra naučnoistraživačkih ustanova.

<http://institut.apeiron-uni.eu/>

Panevropski univerzitet učestvuje u više međunarodnih naučno-istraživačkih projekata, odnosno projekata Ministarstva za nauku i tehnologiju Republike Srpske, ali i finansira naučno-istraživačku djelatost iz vlastitih izvora. Do sada su finansirani projekti u oblastima: ekologije, biodiverziteta i genetičkih modifikacija u biljnim proizvodima na području RS, dijabetične retinopatije, organske poljoprivredne proizvodnje, preduzetničke ekonomije, uloge cjeloživotnog učenja u javno-privatnom partnerstvu, reprodukcije i održivog razvoja stanovništva Republike Srpske, ekološkog kriminaliteta, maloljetničkog kriminaliteta, istraživanje resursa rekreativnog sporta, tekući projekti razvoja digitalne interaktivne televizije, razvoja simbiotskog učenja i međunarodni projekat digitalizacije evropske kulturne baštine. <http://institut.apeiron-uni.eu/institut/projekti>

Sistematsko prezentovanje rezultata naučno-istraživačkog rada i stručnih projekata Panevropskog univerziteta i njegovog akademskog osoblja vrši se putem **međunarodnih konferencija i naučno-stručnih** časopisa čiji je osnivač Panevropski univerzitet i koji izlaze 1 - 2 puta godišnje:

<https://institut.apeiron-uni.eu/izdavacka-djelatnost/naucni-casopisi>

WEB portal Panevropskog univerziteta takođe referencira pojedinačne stranice posvećene ovim naučnim skupovima i publikuje u elektronskom obliku radove sa ovih skupova .

<http://www.gfjn-au.com/>

Upravni odbor kontinuirano odobrava pojedinačno učešće akademskog osoblja Panevropskog univerziteta na **međunarodnim naučnim i stručnim konferencijama i skupovima**, tako što snosi cjelokupne troškove učešća, ili parcijalne troškove vezane za kotizaciju, troškove puta i troškove smještaja. Nastavno osoblje Fakulteta pravnih nauka kontinuirano učestvuje u naučno istraživačko radu i objavljuje radove u prestižnim časopisima i zbornicima

Izveštaj o realizaciji naučnih i stručnih aktivnosti nastavnog osoblja Fakulteta pravnih nauka

Edukativni internet TV kanal "APEIRON" <http://www.apeiron-uni.tv/> sistematski objavljuje priloge vezane za naučno- istraživački rad i projekte koji se dešavaju na Panevropskom univerzitetu i putem međunarodnog PUL-a za razmjenu multimedijalnih edukativnih i dokumentarnih sadržaja iz akademske oblasti koji će biti formiran u okviru projekta APEIRON-TV, ovi sadržaji se plasiraju u međunarodnoj razmjeni.

Ugovorom o radu u članu 10. Panevropski univerzitet se obavezuje da će publikovati o trošku ustanove sve relevantne naučne i stručne radove, knjige i udžbeničku literaturu čiji je autor akademski radnik, te da na publikovane radove ustanova neće tražiti ekskluzivna izdavačka prava.

Kriterij 5.4. *Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.*

Univerzitet je prepoznao potrebu za stalnom edukacijom pomoćnog i administrativnog osoblja u cilju profesionalnog razvoja i motivisanju zaposlenih. Univerzitet pruža administrativnom i pomoćnom osoblju podršku kroz plaćene kotizacije za bilo koji vid usavršavanja. Pored toga, po organizacionim jedinicama pruža se mogućnost administrativnom i pomoćnom osoblju da putem ličnih zahtjeva ili na prijedlog rukovodioca traže ili predlažu potrebne edukacije shodno zahtjevima radnog mjesta.

Na ovaj način Univerzitet pruža priliku svim zaposlenim za profesionalni razvoj te ih podstiče da to i iskoriste.

[Ljudski resursi\izvjestaj o edukaciji kadra 2016-2019.pdf](#)

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 5

Analizirajući kriterije standarda 4 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo **pretežno** ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
V	4

Prijedlog mjera za unapredjenje – Standard 5

- povećati učešće nastavnog osoblja u naučno-istraživačkim projektima

Standard 6

Ustanove treba da imaju odgovarajuća sredstva za aktivnosti u oblasti učenja i podučavanja i da se postaraju da su obezbjeđeni adekvatni i lako dostupni resursi za učenje i podrška studentima.

Kriterij 6 Resursi i finansiranje

Kriterij 6.1. *Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima*

Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova (Sl. glasnik 35/11) utvrđuje se da VŠU mora ispunjavati najmanje 50 % propisanih optimalnih prostornih uslova za redovne studente, a za vanredne studente 25 % te da se ne uzimaju u obzir studenti koji imaju status apsoluta (čl. 6, stav 4. i 5. Uredbe).

Na osnovu plana upisa studenata u školsku 2020/21. godini minimalna propisana površina prostora iznosi 5.167 m². Ustanova raspolaže sa 7.378 m² prostora, što je značajno više od minimalne površine propisane zakonskim propisima.

Izveštaj analize prostornih kapaciteta ustanove:

[Analiza prostornih kapaciteta.pdf](#)

Na osnovu vrste i obima procesa, vrste i značaja usluga rukovodstvo je definisalo i obezbjedilo neophodne materijalne resurse.

Sve učionice su digitalizovane sa telekonferencijskim opcijama, tako da sa ugrađenom opremom i telekomunikacionim opcijama omogućuju primjenu najsavremenijih pedagoških metoda i izvođenje nastavnog procesa. Sva predavanja i ispiti se snimaju i obrađuju za distribuciju u sistemu učenja na daljinu i za kontrolne funkcije. Sve učionice i amfiteatri su opremljeni sa kompletnom multimedijalnom opremom, sistemom za telekonferencing (PC, video bim, video kamera, dva studijska mikrofona, sistem za akviziciju zvuka, ozvučenje učionice, pristup širokopojasnom Internetu) što omogućava studije na daljinu i kompletan video nadzor na izvođenju nastave. Može se konstatovati da sve učionice zadovoljavaju postavljene zahtjeve vezane za standarde obrazovanja na daljinu.

Evidencija fizičkih resursa se vodi u informacionom sistemu „eFinansije – modul: *Osnovna sredstva*“. Evidencija se vodi po organizacionim jedinicama, lokaciji osnovnog sredstva, kategoriji, statusu. Detaljna evidencija fizičkih resursa, odnosno, osnovnih sredstava po kategorijama (prostorni resursi, informatička oprema, medicinsko-laboratorijska oprema, namještaj za izvođenje nastave i sl.) je sadržana u dokumentu

Kriterij 6.2. *Obavezna i specifična potrebna oprema za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta*

Učionice i amfiteatri Panevropskog univerziteta „APEIRON“ su opremljeni kompletnom multimedijalnom opremom, sistemom za telekonferencing (PC, video bim, video kamera, dva studijska mikrofona, sistem za akviziciju zvuka, ozvučenje učionice, pristup širokopojasnom Internetu) što omogućava studije na daljinu i kompletan video nadzor na izvođenju nastave. Može se konstatovati da sve učionice zadovoljavaju postavljene zahtjeve vezane za izvođenje studijskog programa i usljed dobre opremljenosti može da se pretvori u virtuelnu laboratoriju. Laboratorija za informacio-komunikacione tehnologije i učenje na daljinu je posebno oporemljena za razvoj i održavanje Internet servisa koji su uvedeni na Univerzitetu, za razvoj multimedijalnih aplikacija i za razvoj informacionog sigurnosnog sistema.

Panevropski univerzitet Apeiron odobrava i u skladu sa raspoloživim sredstvima, izdaje udžbenike, pomoćne udžbenike, skripte i monografije, u skladu sa Statutom Univerziteta (XV Izdavačka djelatnost, član 282.-289.) vodeći računa o svim zakonskim propisima koji normiraju ovu djelatnost:-Zakon o izdavačkoj djelatnosti,Zakon o bibliotečkoj djelatnosti,Zakon o izmjenama i dopunama bibliotečke djelatnosti,Pravilnik o publikovanju naučnih publikacija.

Centar za izdavačku djelatnost čini jednu od osnovnih funkcija Panevropskog Univerziteta „APEIRON“ koja obezbjeđuje logističko- dokumentaciono-pravnu podršku u pripremi za štampu svih izdanja Panevropskog Univerziteta „APEIRON“ (udžbenika i stručnih odnosno naučnih knjiga koje se objavljuju na Panevropskom Univerzitetu „APEIRON“) u okviru registracionih licenci Univerziteta kao izdavačke

kuće, što uključuju i obradu i pribavljanje ISBN1 i ISSN2 kodova, te djelatnosti štampanja i umnožavanja knjiga i drugih publikacija u digitalnoj štampariji Univerziteta.

Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog Univerziteta obuhvata:

- ⇒ Publicističko izdavaštvo,
- ⇒ Novinsko izdavaštvo,
- ⇒ Digitalnu štampariju
- ⇒ Knjižaru

U Oblasti publicističkog izdavaštva Centar ostvaruje saradnju sa Narodnom i univerzitetskom bibliotekom Republike Srpske na ISBN i CIP katalogizaciju i standardizaciji svih naših izdanja, a u oblasti novinskog izdavaštva saradnju sa Nacionalnom i univerzitetskom bibliotekom Bosne i Hercegovine na ISSN katalogizaciji i standardizaciji univerzitetskog časopisa i drugih serijskih izdanja.

Panevropski univerzitet „Apeiron“ ima status izdavačke kuće koja je rješenjem broj 6-01-113-27/06 od 21.08.2006. godine upisana u Registar izdavača.

[Centar za izdavačku djelatnost](#)

Panevropski univerzitet Apeiron je za svaki studijski program obezbijedio odgovarajući broj bibliotečkih jedinica. Fakultet pravnih nauka – Opšte pravo - Posjeduje 6084 bibliotečkih jedinica, sa 3921 naslova.

[Katalog FPN-Opšte pravo 19](#)

Besplatna literatura, pristup naučnim časopisima i bazama podataka, katalog biblioteke i katalog elektronskih knjiga može se naći na web stranici Centra za izdavačku djelatnost.

[centar za izdavačku djelatnost - web stranica](#)

Kriterij 6.3. *Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku sa adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.*

Opredjeljenje menadžmenta Panevropskog univerziteta je da stvori sve materijalno-tehničke i prostorne uslove za modernu visokoškolsku ustanovu koja će omogućiti realizaciju koncepta obrazovanja za život i društva znanja. Resursi koji su na raspolaganju studentima i akademskom osoblju su opisani u dokumentu dostupnom na internom linku:

[Informatički i prostorni resursi\Informatički resursi.pdf](#)

Sve učionice su digitalizovane sa telekonferencijskim opcijama, tako da sa ugrađenom opremom i telekomunikacionim opcijama omogućuju primjenu najsavremenijih pedagoških metoda i izvođenje nastavnog procesa. Sva predavanja i ispiti se snimaju i obrađuju za distribuciju u sistemu učenja na daljinu i za kontrolne funkcije.

Sve učionice i amfiteatri su opremljeni sa **kompletnom multimedijalnom opremom**, sistemom za telekonferencing (PC, video bim, video kamera, dva studijska mikrofona, sistem za akviziciju zvuka, ozvučenje učionice, pristup širokopojasnom Internetu) što omogućava studije na daljinu i kompletan video nadzor na izvodjenju nastave. Može se konstatovati da sve učionice zadovoljavaju postavljene zahtjeve vezane za standarde obrazovanja na daljinu.

U vezi računarskih, telekomunikacionih i multimedijalnih resursa Panevropskog univerziteta, kao i primjene informaciono-komunikacionih tehnologija u nastavno-naučnom i radnom procesu na

univerzitetu, podaci o ugrađenoj računarsko -telekomunikacionoj opremi, računarsko-multimedijalnoj opremi, implementiranim informaciono-telekomunikacionim tehnologijama (u radu i nastavnom procesu na Univerzitetu)

Laboratorija za informacio-komunikacione tehnologije i učenje na daljinu je posebno oporemljena za razvoj i održavanje Internet servisa koji su uvedeni na Univerzitetu, za razvoj multimedijalnih aplikacija i za razvoj informacionog sigurnosnog sistema.

Univerzitet "APEIRON" konstantno unapređuje telekomunikacionu IP infrastrukturu i pokreće otvaranje velikog broja usluga u domenu učenja na daljinu, internet IP televizije te u razvoj informacionih sistema orjentisanih ka korisnicima.

Informacioni sistemi Ekonomika (poslovni informacioni sistem sa sljedećim aplikativnim modulima: Finansije, Plate, Robno-materijalno poslovanje RMP, Kadrovi, Blagajna, Osnovna sredstva), Ekonomika *eDocument*, Ekonomika *eLibrary*, Ekonomika *eLearning*, Ekonomika eUniMIS i **Learning Management System** međusobno su uvezani i integrisani i obezbjeđuju jedinstvenu informacionu podlogu kao jedinstven Menadžment informacioni sistem podrške odlučivanju (*Decision Suport System – DSS*).

Univerzitet „APEIRON“ je **Microsoft IT Academy Platinum Pro** partner u polju edukacije i implementacije Mikrosoftovih tehnologija. Univerzitet je testni centar za vodeće svjetske kompanije koje globalno priužaju ove usluge: *Pearson Vue* iz Engleske i *Prometric* iz SAD.

Biblioteka vrši poslove sistematskog prikupljana bibliotekarske građe iz naučnih oblasti za koje je Univerzitet matičan i obezbjeđuje pristup relevantnim elektronskim stručnim medijima i bazama podataka. Radnici biblioteke obezbjeđuju efikasan i transparentan pristup bibliotekarskog građi svim studentim i radnicima Univerziteta za potrebe odvijanja studija i za naučno istraživački rad. Fond biblioteke iznosi **31577** naslova od čega je **15560** štampanih publikacija: knjiga, udžbenika i naučnih publikacija koje su locirane neposredno u biblioteci, dok je **11501** elektronsko izdanje.

Biblioteka vrši poslove sistematskog prikupljanja bibliotekarske građe iz naučnih oblasti za koje je Univerzitet matičan i obezbjeđuje pristup relevantnim elektronskim stručnim medijima i bazama podataka. Radnici biblioteke obezbjeđuju efikasan i transparentan pristup bibliotekarskoj građi svim studentima i radnicima Univerziteta za potrebe odvijanja studija i za naučno-istraživački rad. Svim studentima Panevropskog univerziteta Apeiron je omogućeno podizanje bilo koje knjige sa bilo kog studijskog programa uz podnošenje indeksa na uvid.

Usluge biblioteke:

- ⇒ Informacija i pomoć pri odabiru građe
- ⇒ Pozajmica - korisnici biblioteke mogu pozajmiti jednu knjigu ili naučni časopis na 15 dana ili dvije na 30 dana.
- ⇒ Međubibliotečke pozajmice - u saradnji sa drugim bibliotekama, kao što je npr. Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, našim studentima smo obezbijedili i naslove koji se ne nalaze u našem bibliotečkom fondu.
- ⇒ Čitaonica je svim studentima i radnicima Panevropskog univerziteta Apeiron je dostupna čitaonica za potrebe naučno-istraživačkog rada. U čitaonici su također instalirani i računari za rad i istraživanje izvora sa pristupom Internetu po režimu 24/7. Čitaonica ima ugrađene kapacitete za grupno učenje i kolaborativni rad studenata, kao i za digitalne prezentacije, telekonferencing i učenje na daljinu

Biblioteka Panevropskog Univerziteta koristi licencirane softvere:

- **Bookcat**
- **Economica eLibrary.**

Panevropski Univerzitet ima za cilj potpunu elektronizaciju i osavremenjavanje svih procesa pa tako i proces prikupljanja bibliotečke građe u elektronskom obliku. Više informacija o naučnim i drugim bazama u izvodu dokumenta Centar za istraživačku djelatnost

[Pristup naučnim i drugim bazama podataka](#)

Panevropski univerzitet je putem vlastitog bibliotečkog **softvera eLibrary** obezbjedio studentima pristup dodatnih on-line specijalizovanih servisa sa elektronskim publikacijama i pristup najrespektabilnijim slobodnim on-line izvorima bibliotečke građe.

Studenti i akademsko osoblje mogu pristupiti navedenim resursima sa bilo kojeg računara instaliranog na Panevropskom univerzitetu, što uključuje i računare namjenjene za učenje u biblioteci, ali i putem svojih korisničkih ovlaštenja sa bilo kojeg računara koji ima vezu sa Internetom. Zadovoljstvo korisnika ovih usluga se mjeri kontinuirano anketiranjem studenata.

[Izvjestaj o anketi studenata o radu biblioteke](#)

Panevropski univerzitet APEIRON je u cilju povećanja kvaliteta usluga koje pruža studentima u okviru redovnog studija kao i sistema učenja na daljinu implementirao **platformu za IP televiziju kao i IP radio** preko koje se emituje video, odnosno audio sadržaj unaprijed odabranih emisija sa mogućnosti prenosa i u realnom vremenu. Sama platforma se takođe koristi za isporuku video sadržaja snimljenih predavanja unutar *Learning Cubes 2.0* sistema za učenje na daljinu, a ona uključuje sljedeće komponente:

- ⇒ **K.ONAIR** komponenta za „on line“ upravljanje programskom shemom i kreiranje linearnog TV kanala na internetu. Komponenta automatski generiše pregled programske šeme na stranicama korisnika. Podržani formati: FLV**, ŠMV
- ⇒ **K.MAM** komponenta je kompletan napredni sistem za upravljanje video sadržajima i Internet TV kanalima. Nudi mogućnost pregleda arhive sadržaja, automatskog objavljivanja, postavljanja na streaming servere, tagiranja, naprednih funkcionalnosti plauera, brendiranja, klasifikovanja sadržaja i prikaz na Internet TV.
- ⇒ **K.REPORTS** komponenta generiše statistike o pregledu video sadržaja na Internet TV.
- ⇒ **K.UGC** komponenta (*User Generated Content*) nudi mogućnost postavljanja videa na Internet TV od strane registrovanih ili neregistrovanih korisnika. Postavljeni sadržaji se automatski transkodiraju u *flash media* format (ili drugi format po želji) i objavljuju od strane administratora platforme.

Platforma takođe uključuje sljedeće module:

- Modul za administraciju audio - video sadržaja (postavljanje video zapisa i osnovnih podataka)
- Modul za administraciju video kanala / kategorija
- Modul za administraciju anketa, komentara
- Modul za postavljanje „*Closed captioning*“ - titlovanje
- Modul za višejezični korisnički intefrejs
- Modul „Rotirajuće vijesti“ u tekstualnom formatu ili *RSS Feed*
- Modul za napredno pretraživanje video datoteka

- Modul za relaciono vezivanje video sadržaja, statičkih linkova i dodatnih datoteka (pdf, doc, ppt)
- Modul za prosleđivanje videa putem e-mejla (*tell a friend*)

Panevropski univerzitet "APEIRON" je takođe otpočeo sa emitovanjem akademskog i obrazovno-dokumentarnog televizijskog programa putem internet TV kanala "*APEIRON TV Channel*" koji se emituje u digitalnom formatu kao interaktivna IP TV na WEB adresi www.apeiron-uni.tv. "*APEIRON TV Channel*" je programski otvoren internet radio i TV kanal koji je okrenut opštim korisnicima i studentima, ali i svim intelektualno radoznalim gledaocima televizije nove generacije. Beneficijari ovog projekta su ne samo studenati Panevropskog univerziteta već i mladi, kreativni i preduzetni saradnici iz akademske zajednice i društvenog okruženja.

Akademski televizijski kanal APEIRON televizije je projekat studenata i eksperata sa Panevropskog univerziteta koji razvija sljedeće programske sadržaje:

- informativni program posvećen zbivanjima na Panevropskom univerzitetu i akademskoj zajednici u Banjoj Luci, BiH i u inostranstvu;
- obrazovno-naučni program posvećen savremenim naučno-tehnološkim oblastima,
- sadržaje koji doprinose transferu znanja, obrazovanju na daljinu i cjeloživotnom učenju,
- podcasting i mebcasting kratkih vijesti posvećenih tehnologiji, političkim zbivanjima u okruženju, sportu i umjetnosti,
- prikupljanje, obradu i publikovanje video i audio materijala, tekstova i fotografija, produkciju i postprodukciju internet-radio, i TV emisija, kao i prikupljanje video i foto materijala sa mobilnih telefona;
- dokumentarni program posvećen akademskoj zajednici u bližem i daljem okruženju
- Evropskoj uniji i lokalnim zajednicima;
- pedagoške radionice;
- studentske interdisciplinarnе i multimedijalne radove;
- najave filmskog i serijskog programa i emitovanje alternativnih filmskih sadržaja;
- "*Quality of Life*" program posvećen kvalitetu života sa sadržajima vezanim za unapređenje čovjekovog humaniteta i habitata, savremenim trendovima, očuvanju prirodne okoline, održivom razvoju, nutricionizmu, zdravom životu, aktivnom fizičkom vježbanju, razvoju i njegovanju mentalnog zdravlja, socijalnoj psihologiji;
- sadržaje vezane za muziku i sport koji korespondiraju sa interesima mladih ljudi;
- u okviru akademskog TV kanala razvit će se pul akademske razmjene audio-video sadržaja; dokumentarnog programa i obrazovno-naučnog programa;
- u okviru akademskog TV kanala razvijat će se interaktivni mediji i digitalne tehnologije internet broadcastinga;

Kao televizija mladosti i kreativnosti i svojevrsna radionica savremenih digitalnih audio-video tehnologija i kao mjesto za promociju unapređenja visokog obrazovanja, APEIRON televizija podstiče istraživačko novinarstvo, naučno-istraživački rad studenata i mladih ljudi i razvoj savremenih interaktivnih medija.

Evidencija IT opreme i softvera se vodi i IS-u „Osnovna sredstva“ koji omogućava generisanje izvještaja po različitim kriterijumima: po kategorijama, statusu, organizacionim jedinicama, lokaciji, nabavnoj vrijednosti, sadašnjoj vrijednosti i sl.

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 6

Analizirajući kriterije standarda 6 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
VI	5

Prijedlog mjera za unapredjenje – Standard 6

1. definisati kriterijume za ujednačavanje programa u okviru svake uže naučne oblasti
2. Omogućiti da studentima bude dostupna i druga odgovarajuća literatura na Univerzitetu

Standard 7

Ustanove treba da osiguraju da u svrhu djelotvornog upravljanja svojim programima i drugim aktivnostima prikupljaju, analiziraju i koriste relevantne informacije.

Kriterij 7. Upravljanje informacijama o studijskim programima

Kriterij 7.1. *Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa*

Na Panevropskom univerzitetu „APEIRON“ se redovno prikupljaju i obrađuju informacije o svim aspektima studijskih programa. U skladu sa dokumentovanom **Politikom kvaliteta** i dokumentovanim procedurama QMS, posebna pažnja se posvećuje komunikaciji sa zainteresovanim stranama kroz preduzimanju akcija kao što su:

- ⇒ Prikupljanje informacija od društvene zajednice i privrednika, kako u direktnom kontaktu, tako i putem anketa,
- ⇒ Stalna komunikacija sa zainteresovanim stranama povodom rješavanja tekućih pitanja poslovanja, uključujući i njihove žalbe i preporuke za poboljšanje nastavnog procesa,
- ⇒ Obrada upita, ugovora ili anketa, uključujući i njihove izmjene.

Izvori informacija o zadovoljstvu korisnika su:

- ⇒ Konstantan individualni razgovor sa korisnicima,
- ⇒ Direktna komunikacija sa korisnicima,
- ⇒ Reklamacije korisnika.

U cilju praćenja zadovoljenja zainteresovanih strana organizacija je identifikovala sljedeće zainteresovane strane, kao izvore informacija o njihovom zadovoljstvu:

- ⇒ studente i poslijediplomce,
- ⇒ poslodavce diplomiranih studenata,
- ⇒ korisnike stručnog usavršavanja i obuke,

- ⇒ učesnike naučnih konferencija i naučno-stručnih skupova,
- ⇒ korisnike ostalih usluga Univerziteta,
- ⇒ zaposlene na fakultetima Univerziteta, i definisala postupke za praćenje njihovog zadovoljstva.

Na Univerzitetu je implementiran savremeni informacioni sistem „Economica eFaculty“ sa sljedećim aplikativnim modulima (upis studenata, studentska služba, nastavno osoblje i kadrovski menadžment, planiranje nastave i praćenje nastavnog i radnog procesa). Aplikativni moduli „Studentska služba“ i „Upis studenata“ osiguravaju pune informacije o strukturi i napredovanju studenata u formi prilagođenoj za efikasno i efektivno poslovno odlučivanje.

ANALIZA NAPREDOVANJA STUDENATA KROZ STUDIJE, STOPA USPJEŠNOSTI I NAPUŠTANJA STUDIJA

Na univerzitetu se vrši analiza prolaznosti po studijskim programima i po godinama studija i studijskim programima, te konačna prolaznost u istom ciklusu. Takođe se prati i analizira upis odn. prolaznost iz nižeg u viši ciklus studija.

Analiza prolaznosti vrši se u pravilu na kraju godine. Rade se dvije vrste analize prolaznosti: analiza prolaznosti upisa u višu godinu studija i analiza prolaznosti po predmetima. Po potrebi, analiza prolaznosti po predmetima se radi i u toku trajanja školske godine

Prolaznost studenata po studijskim programima i godinama studija prikazana je u priloženom dokumentu

[Analiza prolaznosti drugi ciklus](#)

Efikasnost i efektivnost studija, atraktivnost multidisciplinarnih nastavnih programa koji korespondiraju sa budućim tehnološkim i socijalnim izazovima, te psihološko i preduzetničko animiranje studenata kroz primjenu interaktivnih pedagoških tehnologija u organizaciji i izvođenju nastavno-naučnog procesa, proizvodi visoku prolaznost kao funkciju prenijetih znanja i vještina studentima, ali ima za posljedicu i visoku motivisanost studenata.

U informacionom sistemu Studentske službe (eFaculty) arhiviraju se svi relevantni podaci koji se odnose na analizu diplomiranih studenata. Kroz upite, na zahtjev, omogućen je čitav niz informacija interesantnih za analizu i donošenje relevantnih odluka.

ANALIZA STUDENTSKE POPULACIJE

Struktura studentske populacije (po organizacionim jedinicama, fakultetima, godini studija, polu, načinu studiranja, broju ponavljanja iste godine studija) za svaki semestar se dostavlja Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske.

Struktura studenata po svim kriterijumima može se u bilo kojem trenutku eksportovati iz informacionog sistema Studentske službe *eFaculty* (struktura po studijskim programima, godinama studija, organizacionim jedinicama, polu, godinama starosti, geografska struktura,...)

Zadovoljstvo programima studenti iskazuju popunjavanjem Ankete ocjena studijskog programa koja je detaljno obrađena u analizi ispunjenosti **Standarda 4**

ANALIZA ZAPOŠLJIVOSTI SVRŠENIH STUDENATA

Ovu analizu provodi Centar za vođenje karijere u stalnom kontaktu sa poslodavcima i studentima/alumnistima. Osim anketiranja pismenim putem ove informacije se prikupljaju i u direktnom razgovoru sa poslodavcima i studentima. Informacije o zapošljivosti studenata i eventualnim primjedbama poslodavaca i/ili diplomiranih studenata Centar za vođenje karijere dostavlja Odboru za kvalitet u dalju proceduru.

Rezultati obrade prikupljenih podataka u formi odgovarajućih izvještaja redovno se razmatraju na sastancima rukovodećih tijela Univerziteta i preispituju na polugodišnjem nivou. Analizom ovih podataka dobijaju se neophodne informacije za pokretanje procesa kontinualnog poboljšanja sistema upravljanja kvalitetom.

Kriterij 7.2. *Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.*

Na Univerzitetu je implementiran savremeni informacioni sistem „Economica eFaculty“ sa sljedećim aplikativnim modulima (upis studenata, studentska služba, nastavno osoblje i kadrovski menadžment, planiranje nastave i praćenje nastavnog i radnog procesa). Aplikativni moduli „Nastavno osoblje i kadrovski menadžment“ i „Planiranje nastave i praćenje nastavnog i radnog procesa“ osiguravaju pune informacije o strukturi i napredovanju akademskog osoblja i informacije o planiranom i realizovanom nastavnom i radnom procesu, u formi prilagođenoj za efikasno i efektivno poslovno odlučivanje.

[Ljudski resursi\OPR-Ljudski resursi.pdf](#)

Profesorski kadar i nastavno osoblje angažovano na Panevropskom univerzitetu svoj pedagoški rad stavljaju na uvid javnosti tako što je taj rad predmetom objektivnog procjenjivanja i periodične evaluacije. Rezultati studentskih anketa koji se odnose na rad nastavnog osoblja se jednom godišnje na Senatu.

Postupak ocjenjivanja nastavnog osoblja od strane studenata i **analize ankete** su detaljno opisan u analizi ispunjenosti **Kriterija 3.1**. Postupak ocjenjivanja administrativnog osoblja od strane studenata i analize ankete prikazani su analizi ispunjenosti **Kriterija 9.4**

Na univerzitetu je usvojena i Procedura postupanja po prigovoru studenata koja osigurava anonimne prijave na kvalitet rada nastavnog i nenastavnog osoblja

[PROCEDURA postupanja po prigovoru studenata](#)

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 7

Analizirajući kriterije standarda 7 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo pretežno ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
VII	5

Prijedlog mjera za unapredjenje – Standard 7

Standard 8

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima, uključujući programe, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Kriterij 8. Informiranje javnosti o studijskim programima

Kriterij 8.1. *Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku*

Oblici javnog informisanja i komunikacijska strategija opisana je u dokumentu Poslovník kvaliteta 7.2.3. Javno informisanje, komunikacione strategije i politike komunikacije s javnošću i Strategiji kvaliteta – Javno informisanje i politike komunikacije.

Za prikupljanje i objavljivanje informacija na WEB stranici zadužena je Laboratorija za informacione tehnologije i učenje na daljinu. Takođe, sistematizovani su poslovi održavanja i razvoja WEB stranice. Način prikupljanja i objavljivanja informacija na WEB stranici sadržan je u opisu poslova ove organizacione jedinice, ako i u pojedinačnim opisima poslova radnika koji obavljaju ove poslove.

Informacije o studijskom programu sa posebnim osvrtom na definirane **ciljeve studijskih programa i ishode učenja, akademska i naučna** zvanja koja se stiču na studijskom programu, nastavni plan i program, javno su objavljene i nalaze se na linku:

[Fakultet pravnih nauka - web stranica](#)

Vodič za buduće studente se redovno objavljuje na web stranici Univerziteta

[Brucoški vodič- web stranica](#)

Informacije na web stranici se nalaze i na engleskom jeziku

[apeiron informacije na engleskom jeziku – web stranica](#)

Informacije o programima Panevropskog univerziteta "APEIRON", po usvajanju od strane Senata za određenu školsku godinu, objavljuju se javnosti putem Centra za odnose sa javnošću, uz koordinaciju Pravne službe Univerziteta, na sljedeći način:

- Objavljivanje na zvaničnim internet stranicama Univerziteta: studijskih programa, nastavnih planova, akademskih zvanja, Nomenklature stručnih, akademskih i naučnih naziva koji se stiču na studijskim programima Panevropskog univerziteta "APEIRON",
- Objavljivanje konkursa za upis u štampanim medijima,
- Štampanje Brucoškog vodiča i ostalih promotivnih materijala (lifleti, flajeri, plakati i sl.) koji se distribuiraju maturantima u srednjim školama, javnim ustanovama,...
- Organizovanje otvorenih vrata Univerziteta za maturante srednjih škola i za njihove roditelje;
- Putem ostalih sredstava javnog informisanja (radio, televizija, štampani mediji,...)
- Ostali načini komunikacije sa javnošću.

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 8

Analizirajući kriterije standarda 8 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
VIII	5

Standard 9:

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale da se njima postižu ciljevi koji su postavljeni pred njih i da odgovaraju potrebama studenata i društva. Te revizije treba da vode kontinuiranom poboljšanju programa. Svaka mjera koja se planira ili preduzima kao rezultat tih aktivnosti treba da se saopšti svim zainteresovanimima.

Kriterij 9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa

Kriterij 9.1. *Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.*

Univerzitet provodi evaluacije studijskih programa prije usvajanja istih na Senatu za nastupajuću školsku godinu. Evaluacija studijskog programa podrazumijeva i reviziju ECTS bodovnog sistema.

Analize studijskih programa se vrše bar jednom godišnje u okviru redovnog rada Senata univerziteta prilikom usvajanja Nastavnih planova i programa za narednu školsku godinu. Procedure analize nisu posebno izdvojene, već su definisane u aktima koji regulišu pitanje kvaliteta na univerzitetu. Značajni ulazni podaci za analizu dobijaju se iz Anketa koje su uvedene na univerzitetu i koje su precizno definisane u vidu procedura kroz pravilnik o studentskom vrednovanju i anketiranju. Dio ulaznih podataka se generiše kroz redovne periodične statističke analize odn. benchmarking dijela nastavnog procesa koji se odnosi na prolaznost, efikasnost evaluiranja znanja, procenat odustajanja (drop outs) i ocjenjivanje studenata.

Zapisnici sa sjednica Senata na kojima je vršena analiza pojedinih studijskih programa se ne objavljuju na WEB stranici univerziteta, ali su dostupni javnosti.

Unapređenje studijskog programa realizuje se u skladu sa Statutom, Poslovníkom kvaliteta i Pravilnikom o postupku unapređenja studijskih programa na Panevropskom univerzitetu „APEIRON“

[Pravilnici\20160929_2302-9 Pravilnik o unapređenju studijskih programa PUA.pdf](#)

Učešće zainteresovanih strana u procedurama je definisano Poslovníkom kvaliteta poglavlje 7.2- *Procesi koji se odnose na zainteresovane strane.*

Panevropski univerzitet „APEIRON“ je uspostavio, dokumentovao i održava procedure za utvrđivanje zahtjeva vezanih za naše usluge, kao i koordinaciju aktivnosti i međusobnih veza sa korisnicima naših usluga, čime su utvrđeni:

- ⇒ Potrebe za uslugama Univerziteta,
- ⇒ Zahtjevi za uslugama koje je specificirale zainteresovane strane (studenti, društvena zajednica, potrebe privrede, itd),
- ⇒ Zahtjevi tržišta rada sa aspekta kvaliteta,
- ⇒ Zahtjevi iz propisa koji se odnose na nastavne usluge,
- ⇒ Zahtjevi koje zainteresovane strane nisu navele, ali koji su neophodni za specificiranu ili poznatu upotrebu,
- ⇒ Očekivanja zainteresovanih strana (studenata).

Na Panevropskom univerzitetu APEIRON se stalno utvrđuju potrebe i zahtjevi društvene zajednice za obrazovanjem menadžera, predlažu i primjenjuju novi i unapređuju postojeći nastavni programi za obrazovanje studenata odgovarajućeg profila.

Na Univerzitetu se takođe prate potrebe i zahtjevi studenata, kao i ostalih korisnika usluga, za sve postojeće usluge iz domena rada, kao i za moguće nove usluge koje traže studenti, ali i ostali korisnici. Rezultati ovih aktivnosti predstavljaju osnov za donošenje odluke o nekoj novoj mogućoj usluzi koju Univerzitet može da ponudi, odnosno utvrđivanje mogućnosti za stalno podizanje kvaliteta postojećih usluga. U slučaju plasmana određene usluge ili proizvoda iz domena rada Univerziteta, odnosno nakon održavanja naučne konferencije ili skupa, izvođenja seminara, pružanja usluge ili realizacije projekta po zahtjevu naručioca, sprovodi se postupak prikupljanja i analize povratnih informacija od korisnika usluga.

U sklopu aktivnosti na unapređenju studijskih programa rukovodstvo Fakulteta pravnih nauka redovno organizuje sastanke i razgovore sa firmama i ustanovama u kojima su se studenti zaposlili po završetku fakulteta i nadležnim institucijama. Tema ovih razgovora su razvoj kompetencija studenata, saradnja na karijernom razvoju studenata, mogućnosti obavljanja naučnih istraživanja za potrebe izrade završnog master rada, te istraživanja za potrebe izrade naučnih i stručnih radova.

Kriterij 9.2. *Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.*

U skladu sa članom 25. Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske (Sl. glasnik RS br. 73/10) visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada. Da bi uspješno ispunila ovaj zahtjev u skladu sa procedurama za obezbjeđenje kvaliteta visokoškolske ustanove i kriterijumima samovrednovanja, potrebno je da se kontinuirano vrši **anketiranje studenata i radnika univerziteta** u različitim oblastima na koje se odnosi proces samovrednovanja i akreditacije.

Stoga je u sistemu obezbjeđenja kvaliteta na Panevropskom univerzitetu uspostavljen **skup anketa** i definisana pravila obrade i interpretacije rezultata anketiranja

[Ankete\Studentske ankete na Panevropskom univerzitetu.pdf](#)

[Pravilnici\Pravilnik o studentskom vrednovanju i anketiranju.pdf](#)

Popunjavanjem ankete **Ocjena studijskog programa i organizacije studija** studenti ocjenjuju studijski program u cjelini, što doprinosi kvalitetnijem planiranju promjena i usavršavanju nastavnog plana i programa i organizacije studija na studijskom programu, čime se doprinosi unapređenju kvaliteta programa u cjelini i prilagođavanju studijskog programa potrebama studenata.

Stepen realizacije ishoda učenja se evaluira kroz kontakte i razgovore sa akterima cjelokupnog procesa – studentima i partnerima sa tržišta rada a u skladu sa Poslovníkom kvaliteta (7.3. Projektovanje i razvoj /7.3.1. A projektovanje i razvoj nastavnih planova) Ovakve informacije sa tržišta rada su od velike važnosti za dalji razvoj i osavremenjivanje studijskih programa. Analize se vrše u okviru redovne aktivnosti Senata i Upravnog odbora.

Kriterij 9.3. *Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomiranih studenata i sl.*

Internationalizacija je važan faktor pri razvoju studijskog programa, rezultati ovih analiza se koriste za unapređenje i osavremenjivanje nastavnog plana i programa. Ugovori o međunarodnoj saradnji se redovno analiziraju na Senatu i obnavljaju a kontinuirano se sklapaju novi ugovori koji rezultiraju novim vidovima međunarodne saradnje na akademskom i naučno istraživačkom nivou kao što je Sporazum o pokretanju zajedničke doktorske škole u oblasti prava sa Pravnim fakultetom Univerziteta u Osijeku.

Centar za vođenje karijere prati napredak studenata, dobijene informacije objavljuju se dijelom u brucoskom vodiču i na web stranici Univerziteta.

<http://www.apeiron-uni.eu/studenti-Univerziteta-apeiron.html>

Kriterij 9.4. *Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.*

Ocjena rada organizacionih jedinica, stručno-administrativnih službi, savremenost i dostupnost resursa te opštih uslova studiranja i obrazovnog procesa u cjelini, sastavni je dio šireg procesa vrednovanja kvaliteta rada Univerziteta.

U tom kontekstu razvijena je anketa „**Vrednovanja rada službi, ustanove i opštih uslova studiranja**“ Cilj ankete je, osim uključivanja studenata u procjenjivanje kvaliteta, takođe i prikupljanje podataka o radu stručno-administrativnih službi i definisanje mjera za poboljšanja i unapređenje rada.

Anketa se sastoji se iz dva dijela. U prvom dijelu se nalaze osnovna pitanja vezana za status studenta.

U drugom dijelu se nalaze stavovi studenata vezani za procjenu kvaliteta službi i organizacionih jedinica univerziteta, te pitanja vezana za opšte uslove studiranja: rektorat i sekretarijat univerziteta (6 pitanja), dekanati i sekretarijati fakulteta (5 pitanja), studentska služba (7 pitanja), biblioteka/knjižara (9 pitanja), računovodstvo i finansije (3 pitanja), sistem učenja na daljinu (10 pitanja), internet stranica univerziteta (7 pitanja), tehnička opremljenost nastavnog prostora (7 pitanja), informisanje studenata (12 pitanja), ostali prostori i održavanje univerziteta (9 pitanja), imidž ustanove (9 pitanja), ocjena odnosa prema studentima i podrške u studiranju (11 pitanja).

U trećem dijelu se nalazi pitanje otvorenog tipa sa slobodnom formom odgovora vezano za opšte mišljenje o univerzitetu i potrebnim promjenama.

Popunjena anketa se predaje u okviru procedure upisa studenta u višu godinu studija uz upisni semestralni list. Prikupljeni anketni listovi se obrađuju u sistemu OCR-a i zapremaju u bazi podataka za dalju obradu.

[ANKETA - Vrednovanje rada sluzbi](#)

[Ankete\01 - Anketa - Vrednovanje rada sluzbi - 2017-18 - Zbirni izvjestaj.xlsx](#)

[Ankete\01 - Anketa - Vrednovanje rada sluzbi - 2018-19 - Zbirni izvjestaj.xlsx](#)

[Ankete\01 - Anketa - Vrednovanje rada sluzbi - 2019-20.xlsx](#)

U cilju dobijanja informacija o potrebama inoviranja i osavremenjavanja bibliotečkih resursa provedena je anketa bibliotečki resursi

[Izvjestaj o anketi studenata o radu biblioteke](#)

Periodično se provodi i interpersonalna anketa kako bi se analizirali faktori koji se odnose na upravljanje ljudskim resursima.

Anketom se utvrđuju interpersonalni odnosi radnika i elementi organizacionog ponašanja. U procesu samoevaluacije univerziteta i obezbjeđenja kvaliteta potrebno je da se utvrde i statistički obrade ovi faktori koji se odnose na kompleks upravljanja ljudskim resursima.

Anketa se sastoji se iz dva bloka. U prvom dijelu se nalaze pitanja vezana za interpersonalne odnose radnika i elemente organizacionog ponašanja (20 pitanja). U drugom dijelu ankete se nalaze dva pitanja otvorenog tipa sa slobodnom formom odgovora u kojima se traži komentar o zadovoljstvu/nezadovoljstvu poslom.

[Anketa-interpersonalni odnosi i organizaciono ponašanje](#)

PROCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA 9

Analizirajući kriterije standarda 9 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo u potpunosti ispunjava ove kriterije.

STANDARD	OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA
IX	5

KRITERIJ 10. MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA

Kriterij 10.1. *Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unapređuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.*

Politika osiguranja kvaliteta podrazumijeva naglasak na savremene oblike realizacije nastavnog procesa i naglašava važnost međunarodne saradnje. Mobilnost studenata administrativnog i akademskog osoblja je jedan od ciljeva Strategije razvoja Univerziteta i Strategije osiguranja kvaliteta:

- ⇒ Univerzitet ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske (međunarodne) projekte, razne ugovorene vidove saradnje, zajedničke programe i sl.,
- ⇒ Univerzitet podstiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika, prateći primjenu stečenih iskustava u svojim aktivnostima,
- ⇒ Univerzitet ima definisane postupke i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima.

Profesori i studenti Fakulteta pravnih nauka učestvuju na konferencijama, seminarima, predavanjima, radionicama i stručnim praksama koje organizuju partnerske ustanove u inostranstvu a bili su i domaćini studentima i profesorima sa tih ustanova

Aktivnosti međunarodne saradnje Panevropskog univerziteta "APEIRON" / Fakulteta pravnih nauka odnose se na razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, poticanje studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja na učešće u međunarodnim programima i projektima s područja visokog obrazovanja.

Međunarodna saradnja se organizuje kroz individualne ugovore o saradnji sa partnerskim institucijama u inostranstvu.

[Ugovori o međunarodnoj saradnji FPN](#)

Svake godine referenti Centra za vođenje karijere i kancelarije za međunarodnu saradnju organizuju radionice na kojima se predstavljaju mogućnosti za učešće u međunarodnim projektima i programima.

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/erasmus-projekti-za-mlade>

<http://cvk.apeiron-uni.eu/content/otvoreni-novi-konkursi-za-u%C4%8De%C5%A1%C4%87e-u-projektima-razvoja-mladih>

Organizovana je i radionica za nastavni kadar s ciljem pružanja podrške prilikom prijave na projekte mobilnosti, međunarodne naučno – istraživačke projekte i učešća na konferencijama i seminarima.

[SEMINAR O MEĐUNARODNOJ MOBILNOSTI I PRIJAVU NA PROJEKTE U OKVIRU ERASMUS](#)

Informacije o raspoloživim programima i načinima konkurisanja objavljuju se putem oglasne ploče fakulteta, oglasa na društvenim mrežama, web stranice Univerziteta, web stranice Centra za vođenje karijere i web stranice kancelarije za međunarodnu saradnju.

Kriterij 10. 2. *Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.*

Vrednovanja i priznavanje rezultata obrazovanja studenata koji proizilaze iz bolonjske mobilnosti a na bazi RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on mobility within the Community for students, persons undergoing training, volunteers nad teachers regulisano je Pravilnikom o mobilnosti studenata, nastavnog i administrativnog osoblja. Ovim

Pravilnikom su obuhvaćeni svi oblici mobilnosti i priznavanja ECTS bodova koji proizilaze iz aktivnosti razmjene sa partnerskim univerzitetima.

[Pravilnici\20181207_2365_12_Pravilnik_o_mobilnosti.pdf](#)

Kriterij 10.3. *Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unapređenje.*

Strateški pristup Panevropskog univerziteta „APEIRON“ je da promoviše, podržava i aktivno učestvuje u procesu razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja kroz jačanje međunarodne saradnje i internacionalizacije na svim Fakultetima.

Kancelarija za međunarodnu saradnju Panevropskog univerziteta „APEIRON“ kontinuirano radi na uspostavljanju, održavanju i razvijanju saradnje sa univerzitetima u zemlji i inostranstvu stvarajući preduslove za razmjenu iskustava i ideja koje jačaju akademsku zajednicu na svim nivoima i u svim poljima.

[IRO -link](#)

Prorektor za međunarodnu saradnju i referenti za međunarodnu saradnju redovno učestvuju u projektima i info danima vezano za unapređenje mobilnosti i međunarodne saradnje.

[ERASMUS SEMINAR U TIRANI](#)

PROCJENA ISPUNJENOSTI Analizirajući kriterije standarda 10 Tim za pisanje Izvještaja o samovrednovanju je došao do zaključka da Studijski program Opšte pravo pretežno ispunjava ove kriterije ali da se trebaju uložiti dodatni napor u postizanju većeg procenta mobilnosti studenata i osoblja

	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA
MOBILNOST OSOBLJA I STUDENATA	4

Prijedlozi za unapređenje:

- usvojiti akta kojima se reguliše mobilnost osoblja i studenata u okviru Erasmus + programa
- uložiti veće napore u potpisivanje ugovora o dvosmjernoj mobilnosti

Standad 10. Ciklično spoljašnje obezbjeđivanje kvaliteta

Ustanove u određenim ciklusima treba da prođu kroz proces spoljašnjeg obezbjeđivanja kvaliteta u skladu sa ESG-om.

Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske izdala je rješenje o akreditaciji Panevropskom univerzitetu „APEIRON“, 24. marta 2016. godine, pod brojem 01/1.3.74/16. Rješenjem koje važi do marta 2021. godine, potvrđen je standard kvaliteta rada Univerziteta.

<http://apeiron-uni.eu/Izvjestaj%20Komisije%20za%20akreditaciju%20Apeiron.pdf>